

Gemeente Aalsmeer

Evaluatie Strategienota Sociaal Domein

2024-2027

16-12-2025

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding	4
2. Evaluatie van de missie, ontwikkelingen en participatie (Hoofdstuk 1 t/m 3)	5
2.1 Over Hoofdstuk 1 - Onze missie	5
2.2 Over Hoofdstuk 2 - Waar staan we?	7
2.3 Over Hoofdstuk 3 - Iedereen betrekken	8
3. Evaluatie van de ambities en inhoudelijke acties (Hoofdstuk 4)	10
3.1. Over ambitie 1 - Fit en gezond blijven	10
3.2. Over ambitie 2 - Leren en verbinden door kunst en cultuur	15
3.3. Over ambitie 3 - Veilig, gezond en kansrijk opgroeien en ontwikkelen	17
3.4. Over ambitie 4 - Je goed voelen, welzijn en ontmoeten in je eigen wijk	21
3.5. Over ambitie 5 - Elkaar helpen	23
3.6. Over ambitie 6 - Werken en financiële zelfredzaamheid	24
3.7. Over ambitie 7 - Wonen en zorg combineren	29
3.8. Over ambitie 8 - Iedereen kan en mag meedoen in Aalsmeer	31
3.9. Over ambitie 9 - Hulp bieden die nodig is	34
3.10. Over ambitie 10 - Experimenteren en innoveren	37
4. Evaluatie van de monitoring, uitvoering en financiën (Hoofdstuk 5 t/m 7)	41
4.1. Over Hoofdstuk 5 – Zijn we goed bezig	41
4.2. Over Hoofdstuk 6 – Een toegankelijk en betrouwbaar vangnet bieden	43
4.3. Over Hoofdstuk 7 – Financiën	44
5. Aanbevelingen	46
5.1. Aanbevelingen op basis van Hoofdstuk 1 tot 3 Strategienota	46
5.2. Aanbevelingen op basis van Hoofdstuk 4 Strategienota	47
5.3. Aanbevelingen op basis van Hoofdstuk 5, 6 en 7 Strategienota	51
Bijlage 1 : Overzicht uitvoeringsplannen en ander kaderstellend beleid	52
Bijlage 2 : Rapportage actiepunten WonenWelzijnZorgvisie	53
Bijlage 3 : Overzicht indicatoren uit de Strategienota (uit jaarrekening)	59

Samenvatting

De evaluatie halverwege de looptijd van de Strategienota Sociaal Domein geeft inzicht in de voortgang van beleid en uitvoering. Het beleid van de nota “Omzien naar elkaar, verbinden en versterken” blijft actueel, waaronder de drie kernopgaven: **gezond en gelukkig leven, kansengelijkheid en bestaanszekerheid**.

Belangrijkste bevindingen

- **Missie & uitgangspunten:** De menselijke maat is goed geïmplementeerd. Samenwerking met vindplaatsen (scholen, huisartsen, welzijn) werkt. Diversiteitsagenda en preventieve inzet op sport, cultuur en welzijn lopen.
- **Participatie:** De procesnotitie vooraf was waardevol. De Adviesraad Sociaal Domein functioneert sterk. Betrokkenheid van de raad bij uitvoeringsplannen bleef achter; jongerenraad wordt aanbevolen.
- **Ambities & uitvoering:**
 - **Gezonde leefstijl:** Investerings in preventie via IZA/GALA en in sportkapitaal (zwembad, gymzaal, LED-verlichting).
 - **Kunst & cultuur:** Regierol Cultuurpunt werkt goed; bibliotheekvisie vastgesteld en zorgplicht voorbereid; nieuwe locatie radio Aalsmeer, kunst in openbare ruimte gestart.
 - **Jeugd & gezin:** Grip op Jeugdhulp toont eerste effecten; focus op kwetsbare gezinnen en preventie; regionale inkoop jeugdhulp vraagt forse toekomstige inzet.
 - **Welzijn & ontmoeten:** Buurthuizen behouden; toekomstbeeld ontmoetingslocaties per wijk; wijkregisseur blijkt waardevol.
 - **Mantelzorg & vrijwilligers:** Herijking mantelzorgbeleid uitgevoerd; groei in flexibele vrijwilligersinitiatieven; verenigingsondersteuning versterkt.
 - **Werk & inkomen:** Participatiewet in Balans loopt; Wet Van School naar Duurzaam Werk vraagt voorbereiding; schuldhulpverlening en minimabeleid doorontwikkeld.
 - **Wonen & zorg:** WonenWelzijnZorgvisie vastgesteld; pilot Lang Leven Thuiswijk gestart; doorstroming ouderen blijft lastig.
 - **Inclusie & basisvaardigheden:** Diversiteitsagenda en gezinsaanpak geletterdheid in uitvoering; digitale inclusie via IDO geborgd.
 - **Innovatie & communicatie:** Publieks-campagne sociaal domein goed zichtbaar; gemeentegids 55+ gewaardeerd; initiatievenpagina gestart.

- **Monitoring & financiën:** Indicatorenset werkt, maar vraagt continuïteit. Kosten sociaal domein stijgen naar €53 mln (40% van begroting) door prijsinflatie, kostprijsdekken-de tarieven Wmo, opvang Oekraïners, inkomensregelingen en sportbeleid. Egalisatiereserve blijkt ongeschikt; algemene reserve aanbevolen. Arbeidsmarktkrapte en open-einde regelingen blijven risico.

Enkele aanbevelingen voor 2026–2030 (zie verder Hoofdstuk 5)

- **Focus op opgaven:** Minder ambities, meer integrale opgaven (o.a. ouderenbeleid, mentale gezondheid jongeren, sociale samenhang).
- **Regie & samenwerking:** Eén regievoerder voor sport en welzijn; versterken regionale samenwerking (IZA, ASWA, jeugdhulp).
- **Structurele borging:** Financiering combinatie-functionarissen, wijkregisseur en Cultuurpunt; expliciete doelen in nieuwe strategienota.
- **Sportvastgoed en -stimulering:** een toekomstvisie op sportaccommodaties, sterke regie op sportstimulering en integrale aanpak sport en bewegen.
- **Wonen & zorg:** Realisatie grootschalige woonlocaties met zorgnabijheid; creatieve oplossingen voor betaalbaarheid.
- **Inclusie & preventie:** Blijven inzetten op digitale inclusie, laaggeletterdheid, diversiteit en middelenpreventie.
- **Financiën & sturing:** Structurele sturing op sociaal domein, risicomanagement en verdiepende klanttevredenheidsonderzoeken.

Conclusie: Het beleid ligt op koers, van belang is nu consolidatie en focus. Alleen door scherpe keuzes en structurele borging kan Aalsmeer een sociaal veerkrachtige gemeente blijven.

1 Inleiding

Bij de vaststelling van de Strategienota Sociaal Domein is afgesproken dat in het najaar van 2025 een evaluatie van de nota plaatsvindt. Aalsmeer vindt het evalueren en daarmee leren van haar beleid van belang. Een evaluatie eind 2025 maakt het mogelijk ervaringen en uitkomsten mee te nemen in de nieuwe raads- en collegeperiode van 2026-2030. Deze notitie bevat de betreffende evaluatie.

Voor deze evaluatie is gebruikt gemaakt van de input van ambtelijke vakspecialisten, collega's in de uitvoering, maatschappelijke partners, deelnemers aan aanbod (via maatschappelijke partners en direct), klanttevredenheidsonderzoeken en input vanuit de Adviesraad Sociaal Domein. Deze evaluatie halverwege de looptijd van de nota geeft een beeld of het ingezette beleid bijdraagt aan de doelen uit de nota. Naast inhoudelijke onderdelen is er ook aandacht voor participatie en monitoring, twee onderdelen die het college en de raad van aanzienlijk belang vinden voor Aalsmeer.

Het college realiseert zich dat een evaluatie halverwege een beleidsperiode geen volledig beeld geeft van de totale impact van het beleid. Toch is het goed dat de raad tot een evaluatie in het najaar van 2025 heeft besloten, om hiermee input te hebben voor de nieuwe raads- en collegeperiode.

Deze evaluatie start met een algemeen beeld van de nota, waaronder het participatieproces. We doen dit door te kijken naar de eerste drie hoofdstukken van de nota. Vervolgens worden de ingezette acties uit het 'inhoudelijke hart van de nota' (hoofdstuk vier van de strategie) uitgebreid besproken. Daarna kijken we naar de monitoring en evaluatie, inclusief de door de raad vastgestelde indicatoren Sociaal Domein en besteden we aandacht aan de uitkomsten van het rekenkameronderzoek naar subsidies. Deze notitie sluiten we af met een bundeling van aanbevelingen over de Strategienota Sociaal Domein 2024-2027 op basis van wat we in de voorgaande hoofdstukken geconcludeerd en geadviseerd hebben.

2 Evaluatie van de missie, ontwikkelingen en participatie (Hoofdstuk 1 t/m 3)

2.1 Over Hoofdstuk 1 - Onze missie

Aalsmeer heeft in de Strategienota SD een brede overkoepelende missie geformuleerd en deze ingevuld met drie kernopgave en tien ambities. De acties die zijn ingezet zijn een invulling van de ambities, die op hun beurt een vertaling zijn van de missie en de kernopgaven.

De missie luidt:

“Wij willen een samenleving waarin inwoners zich gezien voelen, naar elkaar omkijken, zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen en zorg en hulp krijgen als dit nodig is. Zo kunnen ze naar vermogen mee doen aan onze samenleving.”

En de hierbij geformuleerde kernopgaven zijn:

- Gezond en gelukkig leven makkelijker maken
- Kanselijkheid vergroten
- Bestaanszekerheid bevorderen

Twee jaar na de vaststelling van de nota blijkt dat deze kernopgaven, zowel landelijk als in Aalsmeer, nog steeds actueel en essentieel zijn om inwoners naar vermogen te laten meedoen in de samenleving.

Gezond en gelukkig leven makkelijker maken

Wat gezond en gelukkig leven betreft, blijkt uit de GGD monitors Volwassenen en Jeugd¹ dat het met veel Aalsmeerders en Kudelstaarters goed gaat. Bij volwassenen zien we op de meeste onderwerpen geen verschillen ten opzichte van de regiogemeenten (Amstelland). Op enkele punten springt Aalsmeer er positief uit: het percentage emotionele eenzaamheid² in Aalsmeer (24%) is in 2024 lager dan het percentage in de rest van de regio Amstelland (31%). Ook het percentage dat sociaal eenzaam is in Aalsmeer (30%) is in 2024 lager dan het percentage in de rest van de regio Amstelland (35%). Het percentage in Aalsmeer dat vrijwilligerswerk doet, is in 2024 (met 27%) hoger dan het percentage in de rest van de regio Amstelland (22%).

¹ GGD Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024, GGD Gezondheidsmonitor Jeugd 2023, en GGD Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2024.

² Binnen eenzaamheid wordt onderscheid gemaakt tussen sociale en emotionele eenzaamheid. Emotionele eenzaamheid betekent dat iemand een heel persoonlijke band met iemand anders mist. Sociale eenzaamheid betekent dat iemand niet genoeg contact met andere personen in de omgeving heeft.

Er blijven echter ook aandachtspunten. Bij volwassenen gaat het bijvoorbeeld om alcoholgebruik en bewegen: matig gebruik neemt iets toe en regelmatig gebruik neemt iets af. Het gebruik van XTC neemt echter weer toe. Aalsmeer wijkt hierin overigens niet sterk af binnen de regio Amstelland. Bij bewegen blijven we iets achter: in 2024 voldeed 48% van de volwassenen en ouderen in Aalsmeer aan de beweegrichtlijn. Daarmee is het percentage in Aalsmeer lager dan het percentage in de rest van de regio Amstelland (51%).

Bij jongeren zien we verbetering van zowel de ervaren gezondheid als het geluksgevoel tussen 2022 en 2024. Middelengebruik (met name alcohol en vaperen) en risicovol sociale media gebruik komen echter vaker voor in Aalsmeer dan in de rest van de regio. Twee op de drie jongvolwassenen ervaren nog de negatieve gevolgen van de coronaperiode: 'mentale gezondheid', 'studievoortgang' en 'eigen ontwikkeling' zijn genoemde thema's.

Voor al deze cijfers geldt dat het trends zijn die in beweging zijn. Hiermee bedoelen we dat de percentages door de jaren heen toe- en weer (iets) afnemen. Soms wijken ze af van het regionale beeld en soms niet. Het blijft echter van belang om als gemeente aan alle gezondheidsaspecten aandacht te blijven besteden. De gemeente is wettelijk verplicht lokaal gezondheidsbeleid te voeren.

Kansengelijkheid vergroten

Qua kansen gelijkheid vergroten zien we met name de kloof tussen arm en rijk groeien in Nederland. Rijken en armen ontmoeten elkaar namelijk steeds minder, wat leidt tot eenzijdige leefwerelden en ongelijke kansen³. Kansen liggen met name op het terrein van het onderwijs, de woningmarkt en de arbeidsmarkt, om ervoor te zorgen dat arm en rijk elkaar (weer) meer ontmoeten en gelijker behandeld worden. Voor Aalsmeer speelt ontmoeting in wijken een belangrijke rol.

Kansengelijkheid vergroten doen we ook door in te zetten op wat echt nodig is. Bij bijvoorbeeld de hulp aan jeugdigen en hun ouders/verzorgers kiest Aalsmeer daarom voor normaliseren⁴ en goede ondersteuning van de 'meest kwetsbare gezinnen'. Deze focus is van belang, omdat professionele zorgcapaciteit beperkt is en de kosten voor gemeenten onder druk staan en daarmee een aandachtspunt blijven (zie ook paragraaf 3.3).

Bestaanszekerheid bevorderen

Het bevorderen van bestaanszekerheid heeft een directe link met het vorige thema, waarbij het hebben van inkomen uit arbeid van groot belang is. Daarnaast spelen instrumenten als schuldhelpverlening en minimaregelingen een rol.

De drie genoemde kernopgaven zijn op zich allemaal nog actueel. De vraag is of het blijven invullen van deze opgaven vanuit de in de Strategie nota genoemde tien (deels integrale) ambities ook de komende jaren het meest passend zal zijn. Of dat een nieuwe raad en college er goed aan zouden doen om in het Strategisch Sociaal Domeinbeleid voor na 2027⁵ (en op weg daar naartoe) nog meer integraal te gaan werken en focus aan te brengen. Bijvoorbeeld door een aantal specifieke opgaven voor Aalsmeer te benoemen, die ook over de grenzen van het sociale en fysieke domein heen gaan.

Over de in Hoofdstuk 1 van de nota genoemde Uitgangspunten

Wat de uitgangspunten die genoemd worden in hoofdstuk 1 van de Strategienota betreft, kunnen we concluderen dat deze als zodanig worden uitgevoerd:

- De menselijke maat is als leidende principe in de uitvoering geïmplementeerd en uit interne kwaliteitscontroles blijkt dit ook zo te werken. Teamleiders van de diverse afdelingen sturen samen met hun kwaliteitsmedewerkers zowel op de inhoud als de wijze van werken. De menselijke maat is hierbij leidend, al betekent dit niet dat inwoners altijd inhoudelijk krijgen wat ze willen.
- Zowel binnen de Wmo als de jeugdhulp heeft het college duidelijke ingrepen gedaan om te komen tot een duurzaam zorgstelsel, inclusief de betaalbaarheid van ondersteuning en zorg. Tijdens commissievergaderingen wordt tweemaal per jaar de Bestuurlijke VerantwoordingsRapportage jeugd met de raad doorgenomen. Inmiddels wordt de raad daarnaast periodiek bijgepraat over de Wmo. Uit deze sessies, maar ook uit de P&C-documenten blijkt dat Aalsmeer voortvarend werkt aan een duurzaam en betaalbaar stelsel.

³ De leefwerelden van arm en rijk, SCP 2024

⁴ Normaliseren betekent dat de hulp en ondersteuning zich zo veel mogelijk richt op het aansluiten bij het gewone leven, in plaats van problemen te medicaliseren of te stigmatiseren.

⁵ De huidige Strategienota Sociaal Domein loopt tot en met 2027. De nieuwe raad en het nieuwe college Kunnen besluiten tot een nieuwe Strategienota Sociaal Domein, de huidige nota 'aanhouden en 'upgraden' of andere (tussen-)vormen om te komen tot nieuw kaderstellend beleid voor het sociaal domein. Wettelijk is kaderstellend lokaal beleid op het gebied van de Wmo, Jeugdzorg, Participatiewet en het Lokaal Gezondheidsbeleid periodiek verplicht om op te stellen.

- We sluiten aan bij de plekken waar inwoners met een hulpvraag zijn of zich melden ('vindplaatsen'). Naast onze analoge en digitale loketten hebben onze jeugdhulpverleners bijvoorbeeld contacten met scholen en zijn zij als Praktijkondersteuner Huisarts (PoH)-Jeugd fysiek aanwezig bij diverse huisartsenpraktijken. Verder maken jongerenwerkers rondes op straat, sluiten maatschappelijk werkers aan bij huisartsenpraktijken en zijn onze gemeentelijke wijkregisseur en het wijkwelzijnswerk zichtbaar in de wijken aanwezig.
- Met het vaststellen van de Strategienota hebben we de inzet op sporten, bewegen, kunst, cultuur en welzijn meer gericht op het bijdragen aan het voorkomen/oplossen van problemen (zie hierover inhoudelijk paragraaf 3.1 en 3.2 van deze evaluatie).
- Met het vaststellen en uitvoeren van de diversiteitsagenda heeft het college praktisch willen bijdragen aan het belang van een (meer) inclusieve samenleving.

2.2 Over Hoofdstuk 2- Waar staan we?

Het tweede hoofdstuk van de Strategienota SD geeft een schets van de belangrijkste conclusies uit evaluaties en de meest opvallende trends en ontwikkelingen voor Aalsmeer.

Aangezien het hier vooral om feiten gaat, valt er evaluerend weinig over te zeggen. Voor zover relevant komen deze feiten terug in het volgende hoofdstuk van deze notitie, bij de bespreking van de acties die vallen onder de ambities van de Strategienota (het vierde hoofdstuk van de Strategienota). Twee punten willen we er echter wel uitlichten, omdat daarin een schets wordt gegeven van een (toekomstige) ontwikkeling waar het college extra actie op heeft ondernomen.

Sport (en breder)

Onder het thema Sport is opgenomen dat in 2020 een onderzoek startte om de toekomst van de sportvoorzieningen in Aalsmeer en het beheer daarvan onder de loep te nemen. In het rapport van juni 2021 concludeerden de onderzoekers dat de huidige vorm van beheer en exploitatie met ESA BV de meest geschikte variant voor Aalsmeer is. Verbeteringen van het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap waren echter wel noodzakelijk. Het college nam de aanbevelingen over en besloot tot een vervolgonderzoek over

hoe de versterking van ESA vorm kon krijgen op het gebied van sportvastgoed en sportstimulering. De nieuwe insteek was dat ESA zich onder een nieuwe directie in een passend tijdpad wilde versterken tot een goed draaiend sportbedrijf. En daarnaast dat ESA en Team Sportservice sportstimulering als samenwerkingspartners vormgeven.

Inmiddels is het college in de afrondende fase om te komen tot een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met ESA, die vanaf 01-01-2026 in werking treedt. Daarbij is gebleken dat het vormgeven van sportstimulering door twee samenwerkingspartners met gezamenlijke regie geen optimale keuze is. Het verdient de aanbeveling dat het volgende college deze praktische uitvoering heroverweegt, bijvoorbeeld door te kiezen voor één enkele externe regievoerder of zelf de regievoering te gaan doen door sportcoaches in gemeentelijke dienst.

Als we breder kijken naar het preventieve veld, dus naast sport bijvoorbeeld ook naar welzijn en het preventief jeugdbeleid, dan zien dat er te veel sprake is van versnippering van hulp en ondersteuning, en dat regievoering binnen de uitvoering beter kan. Onder versnippering verstaan we dat een te groot aantal partijen een rol heeft bij een onderwerp om inwoners te ondersteunen. Regievoering gaat over de aansturing op het thema en het verbinden van de partijen die hier aan werken. Het is van belang om na te gaan in hoeverre aanpassingen aan regievoering en versnippering nodig zijn. Denk aan: integreren van het jongerenwerk met de rest van het welzijnswerk en het benoemen van één regievoerder binnen het brede welzijnsveld. Dit naast de hierboven al genoemde benodigde ene regievoerder op het gebied van sportactivering en -stimulering en de inmiddels goed functionerende regievoerder op kunst en cultuur (het Cultuurpunt Aalsmeer).

Programma arbeidsmigranten

Onder het thema diversiteit/Arbeidsmigranten staat vermeld dat Aalsmeer een Programma Arbeidsmigranten opstelt voor de duur van vier jaar.

In de raadsbrief van 23 september 2025 heeft het college aan de raad toegelicht dat uitgebreid onderzoek veel nieuwe data en inzichten heeft opgeleverd. Maar ook dat het college nog een beperkt zicht heeft op de feitelijke situatie, zowel als het gaat om het aantal arbeidsmigranten en de duur van hun verblijf in Aalsmeer als om hun woon-, werk- en leefsituatie en de eventuele misstanden waar zij mee te maken krijgen.

Door het ontbreken van dat zicht, is op een aantal programmalijnen minder voortgang geboekt dan gepland. Het college gaat daarom nu in twee fasen verder met het programma arbeidsmigranten. Een eerste fase waarin we doen wat nu echt nodig is en al doende meer inzicht vergaren. Dit als opmaat naar een tweede fase waarin op basis van de verworven kennis en ervaringen een integraal programma arbeidsmigranten opgesteld wordt. Met deze brief verklaart het college dat het van belang is te kiezen voor een dergelijke pragmatische aanpak. De door de raad vastgestelde Procesnotitie programma arbeidsmigranten biedt hierbij voldoende kaders om op deze manier verder te gaan.

Ouderenbeleid

We constateren dat er nog een (grote) groep inwoners is waar nu al domein overstijgende problematiek speelt en die door de toenemende vergrijzing alleen maar zal toenemen de komende jaren: ouderen. Het programma arbeidsmigranten blijkt een goede vorm te zijn om integraal en domein overstijgend bezig te zijn met problematieken rond groepen inwoners. We schatten in dat het van aanzienlijk belang is voor Aalsmeer om de komende jaren specifiek integraal en domein overstijgend ouderenbeleid te ontwikkelen. Het ontbreken van integraal ouderenbeleid leidt tot risico's in wonen, zorg, welzijn, eenzaamheid en mantelzorgbelasting. Een programma ouderen, vergelijkbaar met een aanpak zoals die bij arbeidsmigranten, kan een passende vorm zijn om integraal beleid vorm te geven. Hierin kunnen thema's worden opgenomen als wonen, eenzaamheid, dementie, mantelzorgen, meer (samen) bewegen en zelf je fysieke kracht handhaven/ opbouwen om gezond en mobiel oud te kunnen worden. Het benutten van lokale plekken kan hierbij van meerwaarde zijn, waaronder kerken en hun bestaande specifieke ontmoetingslocaties als laagdrempelige locaties voor ontmoetingen, dagbesteding, bewegen en koffiemomenten. In 2024 wees de Adviesraad Sociaal Domein al op de noodzaak van een dergelijke integrale aanpak voor de komende jaren. In haar reactie op deze evaluatie breekt zij hier een nogmaals een lans voor.

2.3 Over Hoofdstuk 3 - Iedereen betrekken

Participatieaanpak

Voor het opstellen van de Strategienota sociaal domein heeft de gemeenteraad op voorstel van het college een participatieaanpak op 15 december 2022 vastgesteld (Procesnotitie Strategienota Sociaal Domein). Zoals te lezen valt in de Strategienota is de in de procesnotitie vastgestelde participatieaanpak opgevolgd. Overigens hebben diverse raadsleden laten weten dat zij het vooraf vaststellen van een procesnotitie als zeer waardevol hebben ervaren. Gezien de oprichting en installatie van de jongerenraad ligt het in de lijn om bij het opstellen van een volgende Strategienota ook de jongerenraad te betrekken.

Adviesraad Sociaal Domein (ASD)

Het is van belang in deze evaluatie op te merken dat Aalsmeer beschikt over een deskundige en zeer betrokken adviesraad sociaal domein. Waar in andere gemeenten de kwaliteit van de adviezen van een dergelijke raad bij het ambtelijk apparaat vaak vragen oproept, geven de ambtenaren van de KOA en de AA-organisatie aan dat de adviesraad deskundig positief kritisch en meedenkend is.

De adviesraad heeft de afgelopen jaren laten zien dat zij de spreekwoordelijke vinger regelmatig op de juiste plek kan leggen.

Het college en het bestuur van de Adviesraad Sociaal Domein hebben over het functioneren van de adviesraad de afgelopen jaren een aantal malen overleg gehad. De verstandhouding bleef altijd goed en verbetering van beleid en dienstverlening voor inwoners bleek altijd het uitgangspunt van de adviesraad. Het college is te spreken over de toewijding en betrokkenheid van de adviesraad bij het sociaal domein en bedankt de raad voor haar inzet. Het is goed deze constatering mee te nemen in deze evaluatie.

Ook participeren in de uitvoering

Ook bij het uitvoeren van het beleid heeft het college inwoners, organisaties, (belangen-) verenigingen en bedrijven betrokken. Zo gaven bijvoorbeeld (1) enkele inwoners advies over het gebruikmaken van ervaringsdeskundigen en (2) enkele scholen en bedrijven input voor het verbeteren van de hulp aan jeugdigen, waaronder de subsidiering en inkoop van (bepaalde) preventieve jeugdhulp. Daarnaast benaderde (3) een kinderopvangorganisatie in Aalsmeer de gemeente of zij met ons konden samenwerken voor het opzetten van een aanpak voor kinderen uit Aalsmeer die onder de armoedegrens leven.

Betrokkenheid van de raad

Daarnaast is in de Strategienota vastgelegd dat het college raadsleden vaker dan voorheen zal vragen om mee te denken, voordat beleid praktisch wordt vormgegeven. Het gaat daarbij specifiek ging om de uitvoeringsplannen die het college opstelt naar aanleiding van de vaststelling van de Strategienota (bijlage 6 van de Strategienota geeft een overzicht van deze uitvoeringsplannen). Raadsleden zouden worden gevraagd input te leveren, via een gesprek of schriftelijk. Als volksvertegenwoordigers spreken zij immers met inwoners. Daarnaast beschikken zij over waardevolle informatie over diverse onderwerpen, die van aanzienlijke meerwaarde kan zijn om mee te nemen, aldus de tekst in de Strategienota.

Op (later) verzoek van de raad heeft het college deze input bij elke uitvoeringsplan schriftelijk uitgevraagd, met het aanbod hier voor elk plan desgewenst over in gesprek te gaan (zie ook de raadsbrief 'Input raadsleden voor uitvoeringsplannen Sociaal Domein' van 23 januari 2024). Bij een aantal van deze verzoeken is de raad expliciet door de griffie hierop geattendeerd. Het college merkt op dat vanuit de raad op geen van deze verzoeken enige reactie is gekomen. Noch inhoudelijk, noch procedureel. Dit roept de vraag bij het college op in hoeverre raadsleden qua participatie betrokken kunnen en willen zijn bij het opstellen van uitvoeringsplannen die vallen onder het kaderstellende beleid van het sociaal domein. Dit is kan een punt van aandacht zijn voor zowel de nieuwe gemeenteraad als een nieuw college om met elkaar te bespreken welke betrokkenheid de raad wenst (in de vorm van de eigen participatie) bij het opstellen van het Strategisch Sociaal Domeinbeleid voor na 2027 door het college. En of zij hier vervolgens ook invulling aan kan geven.

Zoals afgesproken heeft de raad de door B&W vastgestelde uitvoeringsplannen ontvangen. De plannen die opgenomen zijn in de Strategienota zijn voor de zomer van 2025 allemaal opgesteld en in uitvoering.

3 Evaluatie van de ambities en inhoudelijke acties (Hoofdstuk 4)

3.1. Over ambitie 1 - Fit en gezond blijven

De ambitie is als volgt benoemd in de nota: “We bevorderen dat inwoners een leven lang fit, gezond en actief blijven, zowel fysiek als mentaal, onder andere via leefstijl (sport, bewegen, voeding, et cetera), vrijwillige inzet en een goede samenwerking tussen welzijn, eerstelijns zorg en de GGZ. Naast sportstimulering hebben we aandacht voor het ondersteunen en versterken van sportverenigingen. Het (wettelijke verplichte) lokaal gezondheidsbeleid nemen we op in deze nota onder deze ambitie.”

Om de ambitie Fit en Gezond blijven vorm te kunnen geven, heeft de gemeente samen met haar partners ingezet op een gezonde leefstijl en het hierbij inzetten van sport en bewegen als middel om dit te bereiken. Aalsmeer heeft gebruik gemaakt van (extra) rijksmiddelen vanuit de regelingen IZA en GALA (zie onder) om zowel sportstimulering extra vorm te kunnen geven, als ook preventie op bijvoorbeeld het gebied van roken, alcohol, drugs, voeding, bewegen, vallen

en mentale gezondheid. Partners als ESA, Team Sportservice, de GGD Amsterdam, huisartsen en fysiotherapeuten en het onderwijs zijn hierin samen met de gemeente opgetrokken.

Acties:

1. Onderzoek naar sportkapitaal

De afgelopen jaren hebben we stevig ingezet op het versterken en toekomstbestendig maken van het sportkapitaal in Aalsmeer, na eerst te zijn nagegaan wat nodig was.

Met de plannen voor een nieuw zwembad, de realisatie van een gymzaal als onderdeel van het kindcentrum in de Oosteindedriehoek volgens het ASM-model⁶ en de geplande vervanging van kunstgrasvelden wordt een belangrijke basis gelegd voor een moderne en duurzame sportinfrastructuur. Ook het vernieuwen van huurcontracten met buitensportverenigingen, de inventarisatie van gemeentelijke eigendommen en opstallen, de investering in LED-verlichting op sportparken en in De Proosdijhal, en

⁶ Het Athletic Skills Model is een Nederlands wetenschappelijk onderbouwd raamwerk voor talentontwikkeling op diverse gebieden, waaronder sport en bewegingsonderwijs. Zo stimuleert het onder andere veelzijdige beweging en bewegingsvaardigheden die essentieel zijn voor de motorische ontwikkeling.

het opstellen van een meerjarig onderhoudsplan buitensport (MJOP) dragen bij aan dit stevig fundament. Een deel van deze zaken is afgerond, de rest loopt de komende twee jaar nog door.

En zelfs als dit alles is afgerond, zijn we er nog niet. Het sportkapitaal in Aalsmeer is nu voor ongeveer 50 à 60 procent op orde. Voor het resterende deel ligt er een duidelijke opgave. Daarbij gaat het om het maken van structurele afspraken met buitensportverenigingen, bijvoorbeeld over het gebruik van kruisjeslijsten als onderdeel van de huurcontracten, de harmonisatie van eigendommen en het herzien van de tariefstructuur.

Ook de toekomst van onze binnensportvoorzieningen vraagt nadrukkelijke om aandacht: accommodaties als De Proosdijhal, sporthal De Bloemhof en gymzalen De Rozen en De Baccara zijn op leeftijd. Dit betekent de komende jaren dat keuzes over renovatie, vernieuwing of vervanging nodig zijn. Aandachtspunt is wel dat de inzet op sportkapitaal niet formatief gedekt is binnen de Aalsmeerse organisatie. Hier moet een komend college rekening mee houden.

Op basis van alles wat we de afgelopen jaren hebben onderzocht en aangepakt, komen we tot de conclusie dat het nogal van belang is om een integrale toekomstvisie of een huisvestingsplan Sport te ontwikkelen. Hiermee kan de gemeente de verschillende accommodaties in samenhang bekijken en keuzes maken die passen bij de langetermijnbehoefte van haar inwoners en verenigingen. Een dergelijk plan voorkomt ad-hoc besluiten en zorgt ervoor dat investeringen in sportaccommodaties aansluiten bij bredere maatschappelijke opgaven zoals duurzaamheid, inclusie en leefbaarheid in de wijken. Zo voorkomen we onhandige keuzes en investering die niet strategisch zijn voor Aalsmeer. We bevelen het opstellen van een dergelijke toekomstvisie dan ook van harte aan.

Daarnaast is het van belang om de komende periode sport in de openbare ruimte nog meer te verbinden met wijken, speeltuinen en de leefomgeving; een integrale aanpak waarbij sport en bewegen in de openbare ruimte structureel onderdeel worden van het dagelijkse leven van inwoners. Met het Jac. Stammespark is bijvoorbeeld een belangrijke stap gezet naar een groene en uitdagende beweegplek voor de deur van sporthal De Bloemhof. In zo'n aanpak kunnen dan bijvoorbeeld ook zaken worden opgenomen als het ontwikkelen van aantrekkelijke wandel- en fietsroutes, waardoor fietsgebruik en daarmee bewegen gestimuleerd wordt, of zoals door inwoners

aangegeven: trapveldjes voor jongeren in het noorden van de wijk Aalsmeer-Oost.

Het belang van sportkapitaal gaat verder dan alleen stenen, velden en toestellen. Goed onderhouden en toegankelijke voorzieningen maken het mogelijk dat inwoners laagdrempelig kunnen sporten en bewegen. Het zijn plekken waar kinderen zich ontwikkelen en vriendschappen opbouwen, waar buurtgenoten elkaar ontmoeten en waar verenigingen hun maatschappelijke rol vervullen. Het feit dat in Aalsmeer maar liefst 33% van de inwoners lid is van een sportvereniging – fors hoger dan het landelijk gemiddelde van 24% (KISS-rapportage NOC*NSF) – laat zien hoe sterk sport en verenigingsleven in onze gemeente verankerd zijn. Sportverenigingen zijn bovendien vaak maatschappelijk actief: zij organiseren activiteiten voor scholen, zetten zich in voor inclusie en gezondheid, en draaien grotendeels op de inzet van vrijwilligers.

Zo vormt ons sportkapitaal de basis voor veel meer dan bewegen alleen. Het is een fundament onder gezondheid, ontmoeting en sociale samenhang. Door te blijven investeren in deze basis en tijdig in te spelen op verouderde binnensportvoorzieningen en kansen in de openbare ruimte, versterken we de vitaliteit van Aalsmeer. Zo zorgen we ervoor dat sport en bewegen ook in de toekomst voor iedereen toegankelijk blijven.

2. Sportstimulering en verhogen sportparticipatie

Naast een stevige basis in de vorm van sportkapitaal is het stimuleren van sportdeelname en het ondersteunen van inwoners en verenigingen van groot belang. Het doel uit de Strategienota Sociaal Domein is één 'sport en beweegloket' voor alle inwoners, (sport) verenigingen, het onderwijs en maatschappelijke partners, met als doel om zoveel mogelijk Aalsmeerdere en Kudelstaarters in beweging te brengen en te houden.

De afgelopen jaren lag de opdracht voor sportstimulering in Aalsmeer en Kudelstaart bij Team Sportservice Aalsmeer (TSA) en heeft ESA ondersteuning geboden om samen met TSA deze regierol gezamenlijk vorm te geven. TSA, de lokale afdeling van een regionaal opererende organisatie op het gebied van sport en sportstimulering, had hierbij een leidende rol. De focus lag op drie kerntaken: jeugd, kwetsbare doelgroepen en verenigingsadvisering. Namens de gemeente zouden zij de regie en stimuleringsrol vormgeven en duidelijker uitdragen, onder meer door lokaal en/of wijkgericht in te zetten op sport en beweegregisseurs.

Door diverse personele wisselingen binnen de TSA-organisatie is het aanbod niet altijd stabiel geweest en zijn de gemeentelijke ambities nog te weinig structureel doorvertaald naar de dagelijkse praktijk in de wijken van Aalsmeer en Kudelstaart. De gewenste regierol is onvoldoende tot uiting gekomen. Het uitdragen en vormgeven van het Lokaal Sportakkoord 2.0, passend bij de pijlers uit het landelijke sportakkoord is, ondanks de extra tijdsbesteding en inzet, onvoldoende tot zijn recht gekomen. Het creëren van draagvlak onder de verenigingen en partijen die iets willen met sport en beweeginitiatieven blijkt lastig. Via het akkoord zijn initiatieven als Sjors Sportief en Max vitaal gestart (zie paragraaf 3.10) en daarnaast opleidingen voor verenigingsbestuurders en enkele kleine initiatieven van verenigingen en maatschappelijke organisaties.

We adviseren het volgende college om door te gaan met het stimuleren van sport en bewegen, onder andere via sportstimulering en -activering. En na te gaan hoe effectiever op sportstimulering kan worden ingezet, Bijvoorbeeld door de regie bij één externe partij te beleggen, zoals ESA, of als gemeente zelf deze regierol te gaan uitvoeren.

Op het vlak van verenigingsadvisering is de afgelopen periode duidelijke vooruitgang geboekt. Steeds meer sportverenigingen ontvangen individuele begeleiding, procesbegeleiding en bestuurlijke advisering. Dit draagt bij aan de versterking van bestuurskracht, de kwaliteit van het kader en de professionalisering binnen de verenigingen. Deze inzet vormt een belangrijke basis voor toekomstbestendige sportverenigingen binnen onze gemeente. Tegelijkertijd blijft het voor veel verenigingen een uitdaging om voldoende nieuwe vrijwilligers en bestuursleden te vinden. Ondersteuning op dit vlak blijft van belang (zie ook ambitie 5, actiepunt sportverenigingen actief helpen).

3. Uitvoeringsplan Brede SPUK en regionale aanpak (SPUK IZA)

Aalsmeer werkt samen met zorg- en welzijnspartijen (waaronder eerstelijnszorg), de zorgverzekeraar, het zorgkantoor en de andere gemeenten in de Amstelland regio (Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn) aan de doelen van het landelijke Integraal Zorg Akkoord (IZA). Vanuit deze samenwerking zijn verschillende projecten gestart op de thema's Preventie, Mentale gezondheid en Ouderen. Het gaat daarbij steeds om domein-overstijgende projecten, waarbij gemeenten, sociaal domein en de zorgpartijen samenwerken. Een aantal van deze trajecten sluit ook aan bij opgaven die we vanuit het landelijke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) lokaal oppakken.

Het domein overstijgend samenwerken in de regio heeft veel efficiencyvoordelen. Als gemeenten gezamenlijk zitten we sterker aan tafel met onder andere de zorgverzekeraar, het zorgkantoor, Ziekenhuis Amstelland en (grotere) GGZ-instellingen. Inmiddels is landelijk een vervolg op het IZA-akkoord getekend: het landelijke Aanvullend Zorg en Welzijns Akkoord (ASWA). De precieze uitwerking, ook financieel, is nog niet helemaal duidelijk. Het is voor onze gemeente van belang bij deze ontwikkelingen aan tafel te blijven en de vertaalslag te blijven maken naar onze lokale situatie. Op deze wijze kunnen we middelen die landelijk beschikbaar komen gezamenlijk met onze regionale partners zo goed mogelijk inzetten voor Aalsmeeders en Kudelstaarters.

Aalsmeer heeft in 2023 een aanvraag gedaan bij het Rijk voor het ontvangen van de middelen voor het IZA en het GALA (/Brede SPUK). Zoals in de strategienota opgenomen zijn we qua opbouw met dit plan zo dicht mogelijk aangesloten bij de eisen en de richtlijnen die het Rijk hiervoor stelde. Het uitvoeringsplan uit deze actie bestaat daarmee feitelijk uit de betreffende aanvraag. De herijking preventieve jeugdbeleid die aangehaald wordt bij dit actiepunt in de strategienota is te vinden in paragraaf 3.3, actie 2.

In onderstaande alinea's komt een aantal van de projecten uit IZA en GALA aan de orde.

1. Project Valpreventie en vitaal ouder worden

Op het gebied van vitaal ouder worden is regionaal en lokaal gewerkt aan een zogenoemde 'valpreventieketen'. De regionale campagne 'Ik Sta Sterk in Amstelland' met bijbehorende website is gelanceerd. Inwoners kunnen hier hun op basis van een online vragenlijst hun valrisico testen, informatie krijgen over vitaal blijven en zien waar ze per gemeente terecht kunnen met vragen en ondersteuning op het gebied van vitaal ouder worden en valpreventie.

Er wordt lokaal uitvoering gegeven aan de valpreventieketen. In het raadhuis is een fit- en vitaalmarkt georganiseerd waarbij verschillende organisaties informatie gaven over in beweging blijven, gezonde voeding en ondersteuning voor ouderen. Ook konden inwoners hier de fysieke valpreventie test doen. Inwoners met een matig verhoogd valrisico kunnen deelnemen aan de 'In Balans valpreventie cursus'. Dit is een effectief bewezen cursus van 24 lessen waarin gewerkt wordt aan spierversterking en balans en waar inwoners voorlichting krijgen over vitaal blijven en vallen voorkomen. In 2025 zijn zeven van deze cursussen georganiseerd in Aalsmeer, waaruit blijkt dat de

vraag best hoog was. Tevens zijn er ketenafspraken gemaakt over het signaleren van mensen met een hoog valrisico, die vervolgens vanuit de zorgverzekering betaalde interventies kunnen krijgen. Daarnaast investeren we in ‘regulier’ beweegaanbod voor ouderen. Daarmee bieden we hen de mogelijkheid om op eigen niveau in beweging te blijven en ze na eventuele valpreventie interventies kunnen doorstromen naar structureel aanbod.

De valpreventieketen is opgestart vanuit incidentele middelen (IZA en GALA). Aangezien het aantal ouderen toeneemt, is het behouden van deze aanpak van belang. Naar verwachting komen hiervoor ook vanuit het rijk vervolgmiddelen, al is dit nog niet helemaal zeker. Verder is onduidelijk of deze voldoende zijn. Het is aan te bevelen deze aanpak voort te zetten en het volgende college te laten onderzoeken of een aanvulling binnen de begroting moet worden opgenomen.

2. Project Gezond gewicht volwassenen

Inwoners met overgewicht kunnen op verwijzing van de huisarts vanuit de basisverzekering deelnemen aan een Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI). Er zijn verschillende praktijken in Aalsmeer waar deze interventie wordt aangeboden. Deelnemers worden begeleid richting een gezonde leefstijl. Belangrijk is dat deelnemers structureel gaan en blijven bewegen. Aalsmeer heeft een breed aanbod aan sportactiviteiten. Voor inwoners die lang niet hebben gesport en/of te zwaar zijn is de stap naar sportdeelname echter heel groot. Dit vraagt ook om beweegaanbod wat laagdrempelig is voor deze groepen.

Er is op kleine schaal een start gemaakt met ‘bewegen op recept’ (BOR), waarbij een beweegcoach helpt om een passende plek te vinden waar zij kunnen bewegen. Huisartsen, fysiotherapeuten en diëtisten kunnen mensen hiernaar verwijzen. Ook deelnemers aan de GLI kunnen door een BOR-coach op weg worden geholpen.

De rol van Bewegen op recept coach (BOR-coach) is nog niet volledig ontwikkeld en geborgd. Het belangrijk dat deze rol beter wordt ingevuld, dit signaal geeft de eerstelijnszorg ons ook. Een BOR-coach kan inwoners die zichzelf melden, inwoners die worden verwezen vanuit de eerstelijnszorg en deelnemers aan de GLI begeleiding richting structureel bewegen. Ook het organiseren van een laagdrempelige beweeggroep als opstart naar regulier aanbod is relevant.

3. Roken en vaperen

Roken blijft een van grootste te voorkomen doodsoorzaken. Het aantal rokers daalde jarenlang. Helaas is er door de opkomst van vapes een flinke toename onder jongeren die vaperen. Vaperen lijkt tevens een opstap naar het gebruik van andere nicotine houdende producten. Verschillende organisaties spelen een rol in de aanpak van vaperen en roken; onder andere de GGD via Gezonde School en een opdracht over rookvrije omgeving en Brijder Verslavingszorg vanuit verslavingspreventie.

De afgelopen twee jaar zijn de verschillende partijen die betrokken zijn bij ‘stoppen met roken en vaperen’ intensiever gaan samenwerken. Onder meer hierdoor is het aanbod stoppen met roken en vaperen (ook voor jongeren) in kaart gebracht en deze zijn opgenomen in een regionale Flyer over stop-opties. Ook zijn ‘Stoppen met roken coaches’ opgeleid binnen de huisartsenpraktijken. Gezamenlijk worden regionaal en lokaal worden de landelijke campagnes ‘Nee tegen Vaperen’ en ‘Stoptober’ ondersteund en op één van de VO scholen in Aalsmeer wordt de nieuwe interventie rookvrije school uitgetest. De ‘Gezonde school adviseurs’ kunnen alle scholen adviseren over effectieve programma’s tegen roken en vaperen. De vrijblijvendheid onder scholen maakt echter dat niet alle scholen deze interventies structureel uitvoeren. Het is van belang de ketensamenwerking die is ingezet voortzet te zetten, omdat we daar meer mee bereiken dan met de individuele bijdrage van organisaties/partijen.

Naast vaperen blijkt uit cijfers van de GGD dat onder jongeren het alcoholgebruik toeneemt⁷. Het verdient daarom aanbeveling na te gaan of het van belang is de reguliere gemeentelijke preventieve aanpak op dit gebied te herijken met onze verslavingszorg partner(s), ook al ligt dit buiten de inzet op roken en vaperen vanuit IZA/GALA.

4. Keten aanpak kinderen met overgewicht en programma Nu Niet zwanger

Vanuit de regio Amstelland worden de ketenaanpak kinderen met overgewicht en het programma Nu Niet Zwanger eind 2025/begin 2026 opgestart in de regio, dus ook in Aalsmeer. Deze trajecten worden vanuit regionale IZA middelen gestart en uitgevoerd. De financiering op langere termijn is nog onzeker en de resultaten zijn nog niet bekend.

⁷ GGD Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2024

5. Welzijn op recept

Ondanks de relatief sterke sociale samenhang in Aalsmeer, zijn er ook in Aalsmeer veel inwoners in meer of mindere mate eenzaam (51% blijkt uit de GGD monitor Volwassenen en ouderen 2024, waarvan 17% sterk eenzaam). Het komt regelmatig voor dat mensen zich bij de huisarts melden met verschillende klachten zoals buikpijn of vermoeidheid, of daar vaak komen vanwege chronische klachten, waarbij een gebrek aan sociaal contact en/of zingeving de klachten verergeren. Huisartsen en andere eerstelijnszorg professionals zijn getraind in het herkennen van dergelijke problematiek. Hun werkterrein beperkt zich in de basis echter tot de directe zorg, dus kunnen zij hiermee niet aan de slag. Dit geldt ook voor andere sociaal maatschappelijke problemen, zoals geldzorgen. Vanuit de regionale samenwerking IZA werken we in de regio aan het versterken van de samenwerking tussen de eerstelijnszorg en het welzijnswerk, waarbij de huisarts een patiënt direct kan doorverwijzen naar het welzijnswerk. Dit gaat onder de noemer 'Welzijn op Recept' en betekent extra inzet door het welzijnswerk (financiering vanuit IZA/SPUK middelen).

6. Mentaal gezondheidsnetwerk Amstelland en laagdrempelige steunpunten

De Amstelland-gemeenten werken met GGZ, eerstelijnszorg, welzijn en zorgverzekeraar samen aan twee ambities uit het IZA voor volwassen inwoners met mentale klachten: het vormgeven van een Mentaal Gezondheidsnetwerk Amstelland en het realiseren van een regionaal dekkend netwerk van laagdrempelige steunpunten. Het doel is om een deel van de zorgvraag die nu bij huisarts, PoH-GGZ en specialistische GGZ terecht komt, af te buigen richting het (gemeentelijke) sociaal domein. Dit geldt vooral voor de groep inwoners waarbij er een combinatie is van sociale en mentale problematiek. De samenwerkende partijen hebben gezamenlijk een Transformatieplan ingediend bij de zorgverzekeraar voor transformatiemiddelen voor de periode 2025 (met terugwerkende kracht) tot en met 2027. Gemeente Aalsmeer is medeondertekenaar van dit Transformatieplan. Naar verwachting krijgen we hier eind 2025/begin 2026 een akkoord op.

In het Mentaal Gezondheidsnetwerk worden de volgende vier functies ondergebracht:

- Consultatie en hulplijnen: laagdrempelig contact tussen de verschillende domeinen.
- Verkennend Gesprek (op verwijzing van de huisarts): GGZ-professional en sociaal domein professional gaan gezamenlijk in gesprek met de inwoner en de verschillende professionals.

- Domein Overstijgend Casusoverleg: afstemming tussen professionals vanuit de verschillende domeinen.
- Transfer- en wachttijden mechanisme: aanbod en inzicht in wachttijden.

Daarnaast is er aandacht voor het verbeteren en uitbreiden van digitale zelfhulp. Verder zorgen we voor de verbinding met thema's als preventie en normalisering van mentale kwetsbaarheid.

Ondanks dat de transformatiemiddelen nog niet zijn toegekend, hebben de samenwerkende partijen besloten om toch al uitvoering te geven aan een deel van het plan. Voor de zomer is er een pilot Verkenkend gesprek gestart in Amstelveen-Noord; deze zal dit najaar worden uitgebreid naar Uithoorn en de komende jaren in alle Amstelland-gemeenten worden uitgevoerd. In Aalsmeer wordt dit jaar nog gestart met twee laagdrempelige activiteiten: welzijnsorganisatie Participe realiseert twee dagen per week een inloop in Aalsmeer en TEAM ED gaat in samenwerking met de Herstelacademie Amstelland herstelgerichte activiteiten aanbieden, waarbij werken vanuit ervaringsdeskundigheid centraal staat. Bovenstaande activiteiten worden gemonitord vanuit de Thematafel Mentale Gezondheid Amstelland, waaraan een afvaardiging (op beleids- en managementniveau) van gemeenten, sociaal domein, eerstelijnszorg en GGZ deelneemt.

7. Andere projecten

Met middelen uit GALA en het College uitvoeringsprogramma (CUP) wordt ook de Brede regeling combinatiefuncties vormgegeven. Dit is onder andere voor sportstimulering (en cultuurparticipatie), zoals boven omschreven (en in de volgende paragraaf). Het vormgeven van de combinatiefunctionarissen met deze tijdelijke middelen betekent dat de inzet op sportstimulering (en cultuurparticipatie) voor het overgrote deel direct afhankelijk is van het ontvangen van deze middelen. Het verdient aanbeveling dat het volgende college en de raad zorgen voor structurele financiering van combinatiefunctionarissen in de programmabegroting, of ten minste incidenteel via het CUP en/of de opvolger van de huidige GALA-middelen.

Ook Kansrijke Start Jeugd, wat valt onder het preventief Jeugdbeleid (zie alinea 3.3) wordt gefinancierd vanuit de GALA-middelen.

3.2. Over ambitie 2 - Leren en verbinden door kunst en cultuur

De ambitie is als volgt benoemd in de nota: “We stimuleren deelname aan kunst en cultuur via de koppeling met het onderwijs en het ondersteunen en versterken van amateurkunst/verenigingen (cultuureducatie en actieve cultuurparticipatie). We zetten beeldende kunst onder meer in ter bevordering van de sociale samenhang.”

In de Strategienota Sociaal Domein is opgenomen om deelname aan kunst en cultuur te versterken via de koppeling met het onderwijs en het ondersteunen en versterken van amateurkunst. Dit heeft zich geleid tot een aantal concrete acties, waaronder het tekenen van het cultuureducatieconvenant en het starten van Cultuureducatie met Kwaliteit 4 (4e editie)⁸, wat de cultuureducatie op de Aalsmeerse scholen nog sterker heeft gemaakt. Ondertussen zijn alle scholen in Aalsmeer aangesloten bij het cultuuronderwijs. Naast het versterken van het cultuuronderwijs zijn er in de Strategienota Sociaal Domein diverse concrete acties genoemd waarop is ingezet.

Acties:

1. Versterken regierol en herijken gemeentelijke inzet
Met ingang van 2024 is er vanuit de gemeente ingezet op het versterken van de regierol rondom cultuur en het herijken van de gemeentelijke inzet. Dit is gedaan door Cultuurpunt Aalsmeer als regievoerder in het cultuurveld te benoemen.

Deze regierol heeft het Cultuurpunt vormgegeven via de volgende pijlers:

1. Het herijken, vernieuwen en uitbreiden van het aanbod met als doel om deelname aan kunst en cultuur te bevorderen;
2. Het inzetten van kunst en cultuur als middel, in aansluiting op de Strategienota Sociaal Domein 2024-2027;
3. De zichtbaarheid van en de samenhang binnen het culturele aanbod van Aalsmeer vergroten op het gebied van buitenschoolse cultuureducatie en actieve en passieve cultuurparticipatie;

4. Het versterken van de samenwerking tussen verschillende (culturele) aanbieders;
Het fungeren als kennisgids voor en door de culturele sector.

Vanuit de gemeente hebben we gesprekken gevoerd met diverse partijen in het culturele veld. Daaruit is gebleken dat de vernieuwde regierol van het Cultuurpunt niet alleen positief wordt ontvangen, maar ook als belangrijk wordt ervaren. Culturele organisaties geven aan dat zij met één centraal aanspreekpunt sneller en effectiever geholpen worden dan voorheen. Ook het Cultuurpunt zelf en de ambtelijke organisatie zien de versterkte regievoering als een duidelijke verbetering voor het culturele veld in Aalsmeer en Kudelstaart.

Na twee jaar blijkt het vormgeven van de regierol binnen kunst en cultuur goed te werken. We zien duidelijke meerwaarde in het organiseren van deze regierol via een organisatie als het Cultuurpunt en adviseren dit van harte. Het actief verbinden en ondersteunen van verenigingen en andere partners binnen kunst en cultuur blijft een kerntaak binnen deze rol. Om dit mogelijk te maken, is het belangrijk voldoende structureel budget vrij te maken vanuit de kunst- en cultuurbegroting. Daarnaast is het van belang de resultaten goed te blijven monitoren, onder andere door regelmatig feedback op te halen bij gebruikers.

2. Nieuwe ontwikkelingen bibliotheek en bibliotheekvisie

Per 1 januari 2026 gaat de zogenoemde zorgplicht bibliotheken⁹ in, door een wijziging in de bibliotheekwet. Ter voorbereiding op deze zorgplicht, heeft gemeente Aalsmeer twee SPUK-uitkeringen voor het versterken van het bibliotheeknetwerk ontvangen. Met deze SPUK-gelden is er een bibliotheek-pilot in Kudelstaart gerealiseerd en is eind 2025 de bibliotheeklocatie in De Oude Veiling opgeknapt. Ook zijn de bemande openingstijden in deze vestiging verbreed. Vanuit de NPO-middelen is €20.000,- geïnvesteerd in de participatie- en ontwikkeltrajecten van de bibliotheek in Aalsmeer én Kudelstaart. Vanaf 2025 krijgt de gemeente extra middelen vanuit het rijk om de dienstverlening in de bibliotheek met het oog op de nieuwe wetgeving blijvend te versterken.

⁸ Cultuureducatie met Kwaliteit 4 is de vierde en meest recente fase van een meerjarig, landelijk programma dat de kwaliteit van cultuureducatie in het onderwijs wil versterken. Het programma richt zich op de periode van 2025 tot en met 2028. Het Fonds voor Cultuurparticipatie verstrekt namens de overheid meerjarige stimuleringsubsidies aan aanvragers, waarbij de gemeente een even groot bedrag bijdraagt als het Rijk. In Aalsmeer is de aanvraag en uitvoering gedaan door platform C, de regionale moederorganisatie van Cultuurpunt Aalsmeer.

⁹ De 'zorgplicht bibliotheken' is de wettelijke verplichting die Nederlandse gemeenten per 1 januari 2026 hebben om te zorgen voor een volwaardige openbare bibliotheekvoorziening voor al hun inwoners. Deze verplichting vloeit voort uit een herziening van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). Meer uitleg over de zorgplicht is opgenomen in de nieuwe bibliotheekvisie van Aalsmeer.

In het najaar van 2024 heeft de gemeenteraad de nieuwe bibliotheekvisie vastgesteld. In deze bibliotheekvisie is het toekomstperspectief van de bibliotheek in kaart gebracht en zijn hierbij belangrijke kaders vastgesteld. Zo spitst de bibliotheek zich de komende jaren op de volgende doelen:

1. De toegang en kennis tot informatie
2. Cultuur en gemeenschap
3. Educatie en een leven lang leren
4. Digitale inclusie

Met deze pijlers streeft Aalsmeer naar een levendige en moderne bibliotheek die het welzijn en de ontwikkeling van alle inwoners van Aalsmeer en Kudelstaart bevordert. En waarbij nauw wordt samengewerkt met lokale partners en belanghebbenden om onze gemeenschap te versterken en te verrijken.

In de bibliotheekvisie is een aantal indicatoren opgenomen. Deze hangen samen met de hierboven genoemde pijler. Het gaat bijvoorbeeld om de kwaliteit van diensten, de bezoekersaantallen en het gebruik van de bibliotheek, de impact op de gemeenschap, de toegankelijkheid en inclusie, de strategische doelen en prestaties, de innovatie en toekomstbestendigheid.

Zoals opgenomen in de bibliotheekvisie, ontvangt de gemeenteraad in 2026 een uitgebreide rapportage van alle indicatoren die zijn opgenomen in de bibliotheekvisie. Als voorproefje: het aantal bezoeken van inwoners aan de bibliotheek in De Oude Veiling lag in 2024 boven de 86.600. In 2025 was deze vestiging dicht vanaf 1 september wegens de verbouwing. Tot 1 september ging het om ruim 58.300 bezoeken. De vestiging in Kudelstaart telde op de dagen dat ze open waren ruim 4.400 bezoeken (meetperiode: 1 juli tot en met 31 oktober). De tevredenheid over de bibliotheek wordt gemeten op verschillende onderdelen (openingstijden, behulpzaamheid, deskundigheid, gebouw). Het percentage zeer tevreden bezoekers lag afhankelijk van het onderdeel tussen de 78 en de 96% (Europees onderzoek van SentoBib).

3. Aanwijsprocedure lokale omroep

In 2024 is de zendmachtiging van de lokale omroep in Aalsmeer opnieuw verstrekt aan Stichting Lokale Omroep Aalsmeer (Radio Aalsmeer). Parallel aan deze ontwikkeling heeft het Rijk per 2028 een Nieuwe Mediawet aangekondigd. Binnen deze wet krijgt het huidige omroepenstelsel een nieuwe indeling, waarbij wordt uitgegaan van een streekomroep.

Radio Aalsmeer zou volgens de Nieuwe Mediawet deel gaan uitmaken van een streek met de gemeenten Haarlemmermeer, Uithoorn, Amstelveen en Ouder-Amstel. De consequenties van deze streekomroep zijn momenteel nog grotendeels onduidelijk.

Radio Aalsmeer heeft aangegeven zoveel mogelijk haar lokale karakter en meerwaarde voor de Aalsmeerse samenleving te willen behouden. De gemeente ziet het belang van de lokale radio voor haar inwoners. Daarnaast is een lokale radio van grote meerwaarde in tijden van crisis en de kans op toekomstige grote calamiteiten. Om de positie van Radio Aalsmeer binnen de streek en voor de samenleving van Aalsmeer op voorhand sterker te verankeren, heeft de gemeente ervoor gekozen om Radio Aalsmeer te faciliteren in het verhuizen naar De Oude Veiling als nieuwe locatie voor de radiostudio.

Het is van belang zoveel mogelijk van de eigenheid van de lokale omroep van Aalsmeer te behouden voor onze inwoners, ook binnen het verplichte optuigen van het vehikel regionale omroep.

4. Uitvoeringsplan beeldende kunst (buitenruimte)

In het voorjaar van 2025 is door de gemeenteraad 'Expeditie Aalsmeer, Notitie Beeldende Kunst Aalsmeer' vastgesteld. Deze notitie schets de inzet op beeldende kunst in de openbare ruimte, inclusief het hiervoor aanvullen van de Reserve Kunstzinnige verfraaiing. Daarbij is er een inventarisatie gedaan van de huidige collectie van kunstwerken in de openbare ruimte van Aalsmeer en Kudelstaart. En er is een plan gemaakt hoe deze collectie kan worden onderhouden, hoe de collectie kan worden aangevuld en hoe deze voor meer sociale samenhang kan zorgen.

In 2025 hebben we aan de volgende projecten gewerkt: grootschalige restauratie 'de viering' op het Weteringsplantsoen, herstel- en onderhoudswerkzaamheden diverse kunstwerken, start productie kunstwerk viaduct Burgemeester Kasteleinweg/Baanvak/N196, start productie kunstwerken Park Calslagen.

Gezien de looptijd van de Notitie Beeldende Kunst ('Expeditie Aalsmeer') van 2025 tot 2029, is het van belang de plannen zoals beschreven staan in de notitie de komende jaren inhoudelijk vorm te geven en uit te voeren.

3.3. Over ambitie 3 - Veilig, gezond en kansrijk opgroeien en ontwikkelen

De ambitie is als volgt benoemd in de nota: “We ondersteunen kinderen en hun ouder(s)/verzorger(s), zodat kinderen veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien en ontwikkelen. We doen dit in samenwerking met ouders, het onderwijs, de kinderopvang, (jeugd-) welzijnswerk, eerstelijns zorg, (sport-) verenigingen en veiligheidspartners. Voor jeugdigen/gezinnen die dat nodig hebben is passende specialistische tweedelijnszorg beschikbaar.”

De ambitie om kinderen veilig, gezond en kansrijk te laten opgroeien is de afgelopen periode breed opgepakt in samenwerking met ketenpartners. Preventie en vroegtijdige ondersteuning kregen meer aandacht. Zo werd het preventieve jeugdhulpaanbod herijkt (zie onder bij actiepunt 2), leverde specifieke inzet de voorschoolse educatie een bijdrage aan het bevorderen van gelijke kansen onder kinderen en werden in overleg met het onderwijs gemeentelijke NPO-middelen ingezet op bijvoorbeeld de ‘Cultuurbus’ en ‘Pauzesport’.

Door het gesprek aan te gaan met onze onderwijspartners over het gebruik van leerlingenvervoer, hebben we de trend kunnen keren waarbij steeds meer leerlingen uit Aalsmeer en Kudelstaart naar het speciaal onderwijs gingen. Inmiddels blijven aanzienlijk meer leerlingen op hun oorspronkelijke school. Hierdoor is niet alleen het leerlingenvervoer afgenomen, maar is ook de lijn van passend onderwijs in Aalsmeer en Kudelstaart terug gebracht. Daarnaast hebben we ingezet op het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten, waardoor onze gemeente nu het laagste aantal vroegtijdig schoolverlaters in de regio heeft.

Ook hebben we het tiener- en jongerenwerk geëvalueerd, doelmatiger en efficiënter ingericht en daarmee ‘op peil gebracht’ (een aandachtspunt uit het Raadsprogramma 2022-2026). Waardevolle onderdelen als jongerencoaching, jeugdwerk plus en meidenwerk werden behouden. Enkele activiteiten die van meerwaarde zijn, is behouden, zoals het ambulante jongerenwerk, het online jongerenwerk en de jongereninitiatieven. De inzet van het jongerenwerk richt zich nu sterker op jongeren in plaats van tieners. Waarbij

er extra aandacht uitgaat naar ‘mentale gezondheid’ en ‘eenzaamheid’ onder meiden (zie ook de raadsbrief Evaluatie tiener- en jongerenwerk gemeente Aalsmeer van 14 mei 2024).

Daarnaast zet Aalsmeer in op doen wat echt nodig is: goede ondersteuning van de ‘meest kwetsbare gezinnen’. Deze focus is van belang, omdat de beschikbare professionele zorgcapaciteit beperkt is en de stijgende kosten het gemeentelijke budget onder druk zetten. We hebben deze lijn ingezet en hier duidelijk het accent op gelegd met het programma ‘Grip op Jeugdhulp’. Dit hebben we opnieuw bevestigd met het aanpassen van de verordening Jeugdhulp. Met dit alles sluiten we aan bij de Strategienota Sociaal Domein, zodat we samen met aanbieders en verwijzers het jeugdzorgstelsel uitvoerbaar en betaalbaar kunnen houden.

In de uitvoering verschuiven we steeds vaker van individuele naar groepsgerichte interventies. In het kader van preventie richten we ons nu nog meer op ouders (individueel en in groepen) in plaats van vooral de jeugdigen. Ook zetten we sterker in op het netwerk en normaliseren¹⁰, ofwel: leren dat het normaal is om je soms minder goed te voelen, zonder dat dit direct tot hulpvragen aan de gemeente hoeft te leiden. Belangrijkste leerpunt is dat het cruciaal is om als gemeente vaker ‘nee’ te zeggen op hulpvragen. Alleen door deze aanpak te combineren met een goede samenwerking met onze partners en blijvend te investeren in preventie en normalisering, kunnen we als gemeente doen wat echt nodig is. Zo maken we deze ambitie duurzaam waar: het bieden van de juiste ondersteuning aan de gezinnen die dit het meest nodig hebben.

Het Rijk verplicht gemeenten vanuit de Hervormingsagenda Jeugdhulp om de inkoop van jeugdhulp (grotendeels) regionaal vorm te geven. Aalsmeer maakt hierbij deel uit van de regio Amsterdam-Amstelland. Op dit moment werken we inhoudelijk samen met de gemeente Amstelveen. De overgang naar regionale inkoop en de lokale veranderingen die daaruit voortvloeien, hebben impact op het jeugdbeleid van Aalsmeer en op de uitvoering. De komende jaren geven we deze invoering verder vorm, inclusief de noodzakelijke aanpassingen in beleid, werkprocessen en werkwijzen. Dit vraagt om een aanzienlijke inzet van de organisatie.

¹⁰ Dit zijn financiële middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO), die zijn bestemd om de leerachterstanden en effecten op het welzijn van leerlingen als gevolg van de coronacrisis te verhelpen.

¹¹ Normaliseren betekent dat de hulp en ondersteuning zich zo veel mogelijk richt op het aansluiten bij het gewone leven, in plaats van problemen te medicaliseren of te stigmatiseren.

De regionale inkoop en de lokale veranderingen die hieruit voortkomen hebben impact op het jeugdbeleid van Aalsmeer en op de wijze van werken in de uitvoering. De komende jaren zullen we de invoering van de regionale inkoop jeugdhulp moeten vormgeven, inclusief de lokale veranderingen die hieruit voortkomen voor het jeugdbeleid en de wijze van werken in de uitvoering. Dit vraagt om een behoorlijke inzet op het aanpassen van beleid, werkprocessen en werkwijzen.

Binnen het jeugdbeschermingsstelsel hebben we gemerkt dat meest kwetsbare gezinnen nu erg lang moeten wachten op zorg die vervolgens ook nog niet altijd aansluit. We zetten daarom in op het loslaten van de regionale pilot 'Blijvend Veilig' om als gemeente zelf, in samenwerking met onze zorg- en veiligheidspartners verbeteringen te kunnen aanbrengen. Begin 2026 starten wij samen met Amstelveen het driejarige project 'Doorontwikkeling veiligheidsketen', met als doel de hulp beter passend en sneller te organiseren (zie onder bij actie 4).

Acties:

1. Onderwijs- en ontwikkelagenda 2025-2027

In nauwe samenwerking met het onderwijs en de kinderopvangorganisaties is de Onderwijs- en ontwikkelagenda 2025-2027 op 8 april 2025 door het College vastgesteld. De gemeenteraad is hier inhoudelijk via een raadsbrief over geïnformeerd. Dit uitvoeringsplan fungeert sinds 2025 als praktisch werkdocument voor de samenwerking. Vanuit de diverse rollen en verantwoordelijkheden heeft Aalsmeer met de onderwijs- en kinderopvangpartners de krachten gebundeld voor het gemeenschappelijk doel: kinderen laten opgroeien in een gezonde, veilige en liefdevolle omgeving, zodat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Op basis van dit doel zijn de komende jaren vier ambities centraal gesteld:

1. Kansengelijkheid: kwetsbare jeugdigen ondersteunen en de eigen kracht van kinderen en gezinnen stimuleren.
2. Verbindend samenwerken: sterke samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs, jeugdhulp en ouders voor snelle en passende ondersteuning.
3. Gezond opgroeien: veilige, actieve en gezonde ontwikkelomgeving creëren, met ondersteuning indien nodig.
4. Aalsmeer aantrekkelijk: goede leer- en werkomgeving voor kinderen en onderwijsprofessionals, met duurzame schoolgebouwen.

De uitvoering van verschillende acties verloopt groten-deels volgens planning. Hieronder hebben we een selectie van de vele gezamenlijke acties opgenomen:

- **Speel- en ontmoetingsplek voor (aankomende) ouders/verzorgers en kinderen (0-4 jaar):** de voorbereidingen zijn nagenoeg afgerond en offertes voor de aanleg worden momenteel opgevraagd. Naar verwachting starten de speel- en spelenlopen in het derde kwartaal van 2026.
- **Pilot 'Menstruatiermoede' (dec. 2024 – dec. 2025):** de pilot richt zich op het tegengaan van menstruatiearmoede onder jongeren in Aalsmeer door producten beschikbaar te stellen op scholen en in de bibliotheek. Deze pilot wordt eind 2025 geëvalueerd waarna de raad via een raadsbrief hierover wordt geïnformeerd.
- **Oprichting werkgroep onderwijs-jeugdhulp:** vanwege te hoge werkdruk bij de onderwijsprofessionals is gekozen deze actie anders in te steken. Het gemeentelijke team van jeugdhulpverleners heeft een document opgesteld voor intern begeleiders binnen het onderwijs dat duidelijke uitleg geeft over de functie en werkwijze van jeugdhulpverlening op de basisschool.
- **Afwegingskader:** de insteek om een lokaal afwegingskader te ontwikkelen is op verzoek uitgebreid naar de regionale zorg- en onderwijsagenda, waarin ook een regionaal afwegingskader wordt opgenomen. Dit afwegingskader gaat duidelijkheid bieden over welke ondersteuning in de basis nodig is voor een jeugdige en welke van de ketenpartners daarvoor verantwoordelijk is of de kosten draagt. Aan dit afwegingskader wordt momenteel versneld gewerkt.
- **Onderwijshuisvesting:** op 16 september 2025 is de gemeenteraad via een raadsbrief geïnformeerd over de stand van zaken rond de onderwijshuisvesting, inclusief de toekomstvisie op het onderwijs in Kudelstaart.
- **'(Complexe) scheidingen 2024-2025':** dit plan wordt momenteel conform planning uitgevoerd. Ondertussen werken we samen met de werkgroep Complexe scheidingen aan een vervolg voor 2026 en verder.
- **Pilot 'Mentale gezondheid 2025':** deze pilot wordt momenteel conform planning uitgevoerd. In uitvoering zijn interventies zoals (1) Theatervoorstellingen in het VO door Stichting KiKiD, (2) Ouder- en gezinscursussen en (3) Preventief groepsaanbod voor jeugdigen met beginnende klachten.

2. Herijking preventief jeugdbeleid aansluitend op plan SPUK Gala

Begin 2025 is de herijking preventief jeugdbeleid opgeleverd. Conform de Strategienota Sociaal Domein was hierin extra aandacht voor de thema's pedagogische basis, mentale gezondheid en domein overstijgende samenwerking. De herijking is gebaseerd op cijfers uit de GGD jeugdmonitor over Aalsmeer en Kudelstaart, een analyse van het bestaande aanbod en de input van diverse samenwerkingspartners. Uit de herijking kwamen de volgende drie punten naar voren:

1. Het aanbod actualiseren: actualisatie van een deel van het huidige aanbod is van belang. Het gaat dan bijvoorbeeld om (groep-)aanbod voor specifieke groepen van inwoners: voor Kinderen van Ouders met Psychische problemen of Verslavingsproblemen (KOPP/KOV), lotgenotencontact voor ouders met jonge kinderen, en bij (complexe) scheidingen. Daarnaast is de komende jaren specifiek (groeps-) aanbod op mentale gezondheid van belang, zoals een groepsaankpak voor jongeren met psychische klachten. Als voorbeelden van interventies die we nu realiseren door de ingezette vernieuwing: opvoedcursussen in groepsverband voor ouders, een Billy Boemgroep voor KOPP/KOV (8–12 jaar), spelinloop voor ouders met kinderen van 0–4 jaar, een omgangshuis voor ouders in complexe situaties, theatervoorstellingen op scholen over mentale gezondheid en groepstrainingen voor jongeren met beginnende mentale klachten. Dit aanbod realiseren we eerst in de vorm van pilots. Deze starten eind 2025, begin 2026. Deels vallen deze pilots ook onder de Onderwijs- en ontwikkelagenda (zie vorige actie). We geven deze pilots via de agenda met onze partners vorm.
2. Samenwerking en informele ondersteuning versterken: de herijking bevestigde het beeld dat het verder versterken van de samenwerking met onze ketenpartners in de uitvoering van belang is, met name met het onderwijs en de kinderopvang. Dit leidde eerder al tot de wens van een gezamenlijke Onderwijs- en ontwikkelagenda (zie boven voor meer informatie). In deze agenda zijn acties opgenomen om de samenwerking inhoudelijk verder te versterken.

3. Toegankelijkheid en doorverwijzing verbeteren: inwoners kunnen alle preventieve hulp niet even makkelijk vinden en ook professionals blijken hier moeite mee te hebben. Een praktische oplossing bleek het plaatsen van al het preventieve aanbod op de bestaande website aalsmeeractief.nl. Deze site wordt al goed bezocht door inwoners, actief gepromoot en biedt professionals nu een centrale plek om het preventieve aanbod eenvoudig te vinden. Daarnaast is in de Onderwijs- en ontwikkelagenda opgenomen om te komen tot een afwegingskader (zie boven bij het actiepunt over deze agenda). Dit gaat helpen om de toegankelijkheid en doorverwijzing onder professionals te verbeteren.

Meer recent zien we daarnaast dat gameproblematiek en social media gebruik om een vernieuwde aandacht vraagt. Ouders proberen het gamen en social media gebruik van hun kinderen te verminderen, maar slagen hier niet goed in. In andere gemeenten blijken preventieve acties in de vorm van het verbinden van de online en offline-wereld bij jongeren goed te werken.

Een voorbeeld hiervan is het belonen van deelname aan offline (groeps)activiteiten. Gamers kunnen hiermee punten verdienen die zij later tijdens het gamen kunnen inzetten, ook met vrienden die zij offline hebben ontmoet. In de praktijk leidt dit tot een duidelijke toename van activiteiten waarbij gamers elkaar ook buiten het scherm ontmoeten. Door deze aanpak te koppelen aan voorlichting voor ouders, zien we dat zij anders omgaan met gameproblematiek en het social media gebruik van hun kinderen. Dit komt bovendien de sfeer in huis ten goede. Het verdient aanbeveling dat het volgende college onderzoekt hoe een preventieve aanpak, gericht op het verbinden van de offline en online wereld, verder kan worden ingezet.

3. Uitvoeringsplan Ervaringsdeskundigen

Het 'Uitvoeringsplan - pilot ervaringsdeskundigen Aalsmeer' voor de inzet van ervaringsdeskundigheid binnen het jeugddomein is begin 2025 opgeleverd. De gemeenteraad heeft dit plan inclusief een begeleiden de raadsbrief ontvangen op 11 februari 2025. Door ervaringsdeskundigen in te zetten, verbreden we als gemeente het ondersteuningsaanbod en kunnen we jongeren beter passende hulp bieden zonder direct door te verwijzen naar specialistische jeugdhulp. Dit draagt bij aan het normaliseren van hulpvragen.

Daarnaast kan ervaringsdeskundigheid ook parallel aan professionele jeugdhulp worden ingezet, wat mogelijk leidt tot een vermindering van de intensiteit van die hulp.

Samenwerking met Team ED

Voor de uitvoering van deze pilot werken we samen met Team ED, onderdeel van Stichting ExpEX. Team ED beschikt over een breed netwerk van ervaringsdeskundigen met (eigen) ervaring binnen de jeugdhulp en is begin 2025 gestart in Aalsmeer met de volgende activiteiten:

1. Het team jeugdhulpverleners heeft jongeren aangemeld voor het zogenoemde hoopverlenerstraject, waarbij een ervaringsdeskundige één-op-één met jongeren werkt.
2. De POH-jeugd in Aalsmeer kan gebruikmaken van de inzet van ervaringsdeskundigen vanuit de pilot. Momenteel is hier nog geen gebruik van gemaakt. Hierover blijven we in gesprek met de POH (monitoring nut en noodzaak).
3. Ervaringsdeskundigen geven feedback op specifieke informatie voor inwoners en professionals (bijvoorbeeld het overzicht van het Aalsmeer preventieve jeugdaanbod).
4. Daarnaast lopen er diverse verzoeken en verkenningen voor verdere inzet van ervaringsdeskundigheid.

Opstart en evaluatie

De opstartfase van deze pilot vergde veel tijd en aandacht, maar inmiddels zien we dat de inzet van ervaringsdeskundigen jeugd steeds beter landt in de praktijk. Door omstandigheden kon Stichting ExpEX/ Team ED een deel van 2025 tijdelijk geen inzet leveren. Hierdoor is het nodig om nog meer ervaring op te doen met deze werkwijze. In het najaar van 2026 willen we de bijdrage van ervaringsdeskundigheid inhoudelijk evalueren. Op basis van deze evaluatie kan worden besloten of ervaringsdeskundigheid op het gebied van jeugd een structurele plek moet krijgen binnen de uitvoering van het sociaal domein.

4. Verbeteren samenwerking gecertificeerde instellingen

De afgelopen jaren zien we blijvende problemen in de uitvoeringsketen rond bescherming en veiligheid, in het bijzonder ook in de jeugdbescherming. Landelijk en regionaal wordt hard gewerkt aan invulling van het zogenoemde Toekomstperspectief aan de hand van de

pilot Blijvend Veilig. Landelijk wordt echter niet de experimenteerruimte geboden om deze pilot door te zetten en tot een succes te maken: de wettelijke belemmeringen rond samenwerking en informatie-uitwisseling blijven bestaan.

Aalsmeer en Amstelveen zijn daarom zeer recent het driejarige project 'Doorontwikkeling veiligheidsketen' gestart, met als doel de hulp beter passend en sneller te organiseren. Wat we gaan doen is dat we vanuit het veel directer en intensiever met onze veiligheidspartners gaan samenwerken (Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en Jeugdbescherming). Door gezamenlijk op te trekken, verwachten we te komen tot snellere hulp aan kwetsbare gezinnen, en daarbij minder onveiligheid bereiken. En waar wel onveiligheid optreedt, dat deze korter duurt en dat herstel van veiligheid duurzamer is. In 2026 gaan we dit met onze partners vormgeven, we staan dus aan het begin hiervan.

Daarnaast zetten we onze effectieve eigen aanpak IHV¹² voort. Hierdoor ligt het aantal kinderen uit onze gemeente dat onder jeugdbescherming valt, aanzienlijk lager dan in de rest van Nederland. We blijven ook inzetten op het voeren van intensieve gesprekken met de gecertificeerde instellingen¹³ binnen een bredere aanpak die we hebben opgezet: Grip op Jeugdhulp. Deze aanpak omvat diverse actielijnen om de jeugdhulp praktisch uitvoerbaar en voldoende toekomstbestendig voor Aalsmeer te houden. En tevens financieel betaalbaar voor de gemeente. Hierbij werken we met concrete, richtinggevende doelstellingen en monitoren we deze intensief. Daarnaast blijft ons lokaal team de GI ook de helpende hand bieden waar nodig en mogelijk.

Bestuurlijke verantwoordingsrapportage en effecten Grip op Jeugdhulp

Tijdens de tweejaarlijkse presentaties in de raadscommissie geven we toelichting aan de gemeenteraad over de zogenoemde Bestuurlijke verantwoordingsrapportage Jeugd en de bereikte resultaten, in aantallen en financieel. De presentatie in het najaar van 2025 liet een positief beeld zien: het begint erop te lijken dat de aanpak Grip of Jeugdhulp effect heeft. Vooralsnog lijkt het erop dat we dit jaar (ruim) binnen de begroting blijven.

¹² Intensieve Hulpverlening Vrijwillig; een intensieve, vrijwillige hulpverleningsaanpak voor gezinnen met onveiligheid, waarbij de focus ligt op het stabiliseren van de situatie in een beperkt aantal weken. Zie nadere uitleg in paragraaf 4.2.

¹³ Deze instellingen voeren de casusregie binnen de geëscaleerde zorg en verwijzen naar zorgtrajecten die vervolgens op kosten van de gemeente moeten worden uitgevoerd. Door onnodige stapeling en te langdurige trajecten te voorkomen kunnen we besparen op de kosten van de jeugdhulp.

Voor de komende collegeperiode is van belang de Grip-focus vast te houden en waar nodig accenten te verleggen op basis van de data, vermoedelijk met name naar de complexe trajecten. Hierbij is van belang dat het traject Grip op Jeugdhulp in verhouding blijft staan met een regionale aanbesteding Jeugdhulp op basis van de Hervormingsagenda, zoals boven al omschreven.

3.4. Over ambitie 4 - Je goed voelen, welzijn en ontmoeten in je eigen wijk

De ambitie is als volgt benoemd in de nota: “We hebben aandacht voor je goed voelen, actief en in verbinding met anderen blijven, welzijn, ontmoeten in je eigen wijk (-ontmoetingslocaties) en de relatie met sociaal psychische problematiek en eenzaamheid.”

Aalsmeer wil een gemeente zijn waar inwoners zich thuis voelen, kunnen meedoen en kansen krijgen. Een sterke sociale basis is hierbij cruciaal; mensen voelen zich verbonden met elkaar en hun omgeving. Aalsmeer kent van oudsher veel gemeenschapszin en een rijk verenigingsleven. Dit ondersteunt de gemeente actief via het beheer van divers maatschappelijk vastgoed, subsidies en initiatieven.

Waar de meeste inwoners dit zelf regelen, hebben sommige inwoners hulp nodig om aansluiting te vinden. Daarvoor hebben we een netwerk van voorzieningen en welzijnsdiensten beschikbaar. Ontmoeten is hierbij een sleutel: buurthuizen, inloopvoorzieningen en activiteiten bevorderen contact, welzijn en veerkracht. Individualisering, vergrijzing en diversiteit vragen daarbij om blijvende inzet om de sociale verbanden in onze Aalsmeerse en Kudelstaartse samenleving te versterken. We hebben daarom ontmoeting gestimuleerd, een begin gemaakt met het opzetten van zogenoemde voorzorgcirkels¹⁴ en ontmoetingsplekken ondersteund die dreigden te verdwijnen. Het is volgens ons voor Aalsmeer en Kudelstaart van belang te blijven bouwen aan een sterke sociale basis.

Acties:

1. Uitvoeringsplan Ontmoeten

In het najaar van 2024 heeft het college het uitvoeringsplan ontmoeten vastgesteld. Uit dit plan blijkt dat Aalsmeer en Kudelstaart diverse ontmoetingsmogelijkheden hebben en dat de meeste daarvan ook goed functioneren. Maar ook dat ondersteuning nodig was om te helpen te zorgen de bestaande buurthuizen voor Aalsmeer te behouden.

De afgelopen jaren hebben we actief ingezet op het behoud en de versterking van twee buurthuizen: Buurthuis Hornmeer en Buurthuis 't Middelpunt. Beide gebouwen hebben we als eigendom overgenomen. De gemeente zorgt nu voor het onderhoud en dat deze panden de komende jaren ingezet kunnen worden als buurthuis.

Daarnaast hebben we via Participe en door het inhuren van gespecialiseerde ondersteuning twee nieuwe besturen geholpen bij het uitvoeren van hun taken als bestuur van een buurthuis. Beide besturen zijn inmiddels enthousiast aan de slag.

Hoewel het voortbestaan van deze twee buurthuizen hiermee voorlopig geregeld (b)lijkt, zijn de beide panden niet geschikt voor de langere termijn. Meer toekomstbestendige locaties zijn belangrijk, daarom zijn we hier als gemeente verkennend mee bezig.

Ontmoeten de komende jaren

We verwachten dat buurthuizen in de komende jaren een steeds belangrijkere rol spelen bij het aanbieden van laagdrempelige activiteiten en het creëren van ontmoetingsplekken, om zo de sociale samenhang in wijken en buurten te versterken. Tegelijkertijd zien we dat de behoefte aan ontmoeting en laagdrempelig contact leeft bij een veel breder publiek dan de groepen die nu gebruikmaken van buurthuizen. Het verdient aanbeveling dat een volgend college en een volgende raad onderzoeken of enkele middelgrote ontmoetingslocaties (bij voorkeur elke wijk één) haalbaar zijn, waarbij rondom de klassieke buurthuisfunctie verschillende maatschappelijke functies samenkomen.

Wij denken hierbij aan locaties waar verschillende functies samenkomen. Naast ontmoeting kunnen deze locaties ruimte bieden aan functies zoals zorg, werkplekken voor (startende) ondernemers, atelierruimtes of voorzieningen gericht op (jonge) gezinnen. Denk hierbij aan combinaties van ontmoeting met opvoedondersteuning, cultuureducatie en inloop-speelochtenden voor kinderen. De invulling van deze functies kan worden afgestemd op het karakter en de behoeften van elke wijk.

Daarnaast is het aan te bevelen deze middelgrote ontmoetingscentra aan te vullen met diverse kleinere ontmoetingsplekken, zoals deze nu al bestaan, bijvoorbeeld koffieochtenden in het zwembad. Het rijke verenigingsleven in Aalsmeer en Kudelstaart blijft daarnaast natuurlijk een basis om ontmoeten

¹⁴ Een voorzorgcirkel is een netwerk van mensen in een buurt, die vrijwillig afspreken elkaar te ondersteunen met praktische hulp en sociaal contact. Het is een manier om te zorgen dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

en sociale verbinding mogelijk te maken en te ondersteunen. Vandaar dat de ondersteuning van onze verenigingen van essentieel belang blijft (zie ook paragraaf 3.5, actie 3).

Daarnaast zien we dat er nog specifieke projecten nodig zijn om ontmoeting in de linten te stimuleren, zodat ook inwoners die daar wonen en minder mobiel zijn worden bereikt. Tot slot is het goed extra aandacht te besteden aan ontmoeten in de openbare ruimte, want we zien dat inwoners goed gebruik maken van de beschikbare plekken. Ze geven echter aan dat het aantal plekken niet overal in Aalsmeer en Kudelstaart voldoende is. Vooral rustige plekken in de wijk, waar die rust behouden blijft, verdienen extra aandacht.

2. Pilot gemeentelijk wijkregisseur

Om de te sociale samenhang versterken, is Aalsmeer gestart met een pilot gemeentelijke wijkregisseur. Waar de planning was al in 2023 een gemeentelijke (sociaal) wijkregisseur aan te stellen, maakte de krapte op de arbeidsmarkt dit pas mogelijk per 2024. Deze functie is nieuwe in Aalsmeer en dit betekende pionieren. Na twee jaar zien we dat het hebben van een gemeentelijke wijkregisseur duidelijk effect heeft.

Het doel van de functie gemeentelijke wijkregisseur is dat deze bijdraagt aan het verbeteren van de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken. De wijkregisseur probeert de inwoners en partners goed te kennen en het eerste aanspreekpunt voor bewoners te zijn. Hierdoor weet de wijkregisseur steeds beter wat nodig is om de leefbaarheid – sociaal, maar ook rondom fysiek en veiligheid – te versterken in de wijk. De wijkregisseur fungeert daarmee als de schakel tussen de gemeente, inwoners en verschillende ketenpartners, waarbij de wijkregisseur intern doorzettingsmacht heeft. De wijkregisseur heeft ook als taak initiatieven in buurten en wijken te versterken en verder te brengen, met name maatschappelijke initiatieven, maar waar relevant ook projecten die te maken hebben met 'grijs en groen'. Tot slot behoort het vergroten van ontmoetingsmogelijkheden tot de taak van de wijkregisseur.

Bewoners weten de gemeentelijk wijkregisseur inmiddels goed te vinden en bellen deze bijvoorbeeld op met zorgen, ideeën en initiatieven. Hierdoor is de wijkregisseur een direct aanspreekpunt voor inwoners. De wijkregisseur zorgt er duidelijk voor dat de stem van de bewoners gehoord wordt en dat hun behoeften en wensen worden meegenomen in het gemeentelijk beleid. Dit bevordert niet alleen de

tevredenheid onder de inwoners, maar versterkt ook het vertrouwen in de lokale overheid. De gemeente is immers direct zichtbaar in de wijken aanwezig en vooral ook aanspreekbaar. Daarbij is de wijkregisseur ondertussen samen met het welzijnswerk bezig met het opzetten van nieuwe sociale steunsystemen van bewoners onderling (de zogenoemde 'voorzorg-cirkels').

Op verzoek van diverse ketenpartners heeft de wijkregisseur het Sociaal Wijk Signaleringsoverleg opgezet met welzijnswerk, politie, woningbouwcorporaties, gemeentelijke handhaving en de gemeentelijke afdeling over veiligheid en openbare orde. Dit overleg blijkt zeer goed te werken en helpt om signalen uit de wijken te bespreken en preventief te handelen om escalaties te voorkomen en verminderen, bijvoorbeeld met overlast door nieuwe overlast gevende jeugdgroepen. Maar ook om met elkaar acties in de wijk te organiseren om in te spelen op vragen van bewoners om de sociale verbinding te versterken.

De wijkregisseur heeft ook een duidelijke rol bij het oppakken/begeleiden van initiatieven vanuit inwoners. Al deze initiatieven komen vanuit inwoners en worden door de wijkregisseur begeleid, waarbij deze de vaak voorkomende eerste ambtelijke reactie 'kan niet, past niet' bij collega's probeert om te buigen in 'laten we eens kijken wat we binnen het gemeentelijk beleid mogelijk kunnen maken voor onze inwoners'. Meer informatie over het ondersteunen van initiatieven staat in paragraaf 3.10, actie 2 van deze evaluatie.

Hoewel anderhalf jaar relatief kort is om een geheel nieuwe rol inhoudelijk vorm te geven en voldoende zichtbaar te zijn voor inwoners, zien we dat de functie van wijkregisseur nu al duidelijk begint op te leveren wat we ermee beogen. De wijkregisseur is directer aanwezig in de wijken, zichtbaar en ondersteunend, en vooral: maakt mogelijk wat waardevol is en eerder niet of nauwelijks werd opgepakt.

De rol van wijkregisseur blijkt na anderhalf jaar al van grote waarde voor het goed aanvoelen van wat er leeft in de wijken, het versterken van sociale samenhang en het zichtbaar zijn als gemeente voor inwoners en ketenpartners. Het is daarom ten eerste aan te bevelen deze functie voort te zetten in de volgende bestuursperiode en waar mogelijk zelfs verder uit te breiden. Van belang hierbij is wel dat de dekking van deze functie momenteel tijdelijk van aard is (en loopt tot en met 2026).

3.5. Over ambitie 5 - Elkaar helpen

De ambitie is als volgt benoemd in de nota: “We ondersteunen inwoners en partijen die anderen helpen en ondersteunen. Zoals mantelzorgers, vrijwilligers of inwoners die dit doen via het bieden van burenhulp en informele ondersteuning.”

Het ondersteunen van mantelzorgers is en blijft een ingewikkeld thema. Aalsmeer heeft gekozen hier echt op te willen inzetten door haar bestaande inzet tegen het licht te houden. Om inwoners te helpen elkaar te ondersteunen, hebben we de afgelopen jaren onze ondersteuning van waardevolle initiatieven als Buurtgezinnen en Homestart voortgezet. Ook heeft Aalsmeer onze welzijnsstichting opdracht gegeven om community building, vrijwillige ondersteuning en vrijwilligerswerk te faciliteren en direct te ondersteunen. We constateren dat veel van onze inspanningen effect hebben. Tegelijkertijd blijven er aandachtspunten, zoals de verandering in de maatschappij in het soort vrijwilligerswerk dat inwoners willen doen. Daarmee samenhangend is de vraag hoe (sport) verenigingen adequaat ondersteund kunnen worden als het gaat om hun bestand aan vaste vrijwilligers.

Het is van belang dat Aalsmeer een langetermijnstrategie voor het versterken van informele netwerken, vrijwilligerswerk en de toekomstbestendigheid van verenigingen gaat hanteren.

Acties (ondersteuning mantelzorgers):

1. Uitvoeringsplan Herijking mantelzorgbeleid

In 2024 heeft een evaluatieonderzoek plaatsgevonden. Hieruit bleek dat Aalsmeer al beschikt over een stevige basis voor mantelzorgondersteuning, met betrokken professionals en voorzieningen. Mantelzorgers gaven aan het bestaande aanbod te waarderen. Tegelijkertijd ervaren zij dat informatie vaak versnipperd is en dat ondersteuning niet altijd toegankelijk is.

In de nieuwe uitvoeringsagenda Mantelzorg zijn daarom gerichte acties opgenomen. Zo wordt ingezet op thema's zoals werk en mantelzorg, jonge mantelzorgers, de verbinding tussen het formele en informele netwerk, respijtzorg en het verbeteren van de informatievoorziening. Deze uitvoeringsagenda geeft richting voor de korte termijn, maar benadrukt ook dat mantelzorg een structurele, gezamenlijke opgave is die vraagt om langdurige inzet van gemeente en partners.

In 2025 zijn diverse acties voor de korte termijn opgepakt. Aan de acties voor de langere termijn, zoals betreffende respijtzorg, wordt gewerkt, ook regionaal. De keuzes op het gebied van de langetermijnacties en de resultaten die deze acties opleveren, liggen in de volgende collegeperiode. Zie ook de raadsbrief van 24 juni 2025 over het Uitvoeringsplan Mantelzorgondersteuning.

Acties (ondersteuning vrijwilligers/informele hulp):

1. Inzetten op 'losse informele ondersteuning'

Net als de landelijke trend is er in Aalsmeer meer interesse in kortdurende, vrijblijvende activiteiten om je voor in te zetten. Inwoners zijn daarbij eerder bereid vrijwilligerswerk te doen als dit aansluit bij hun interesses en talenten. Daarbij willen niet alle vrijwilligers zich nog binden aan een maatschappelijke organisatie of vereniging.

Voor organisaties is het van belang hierop in te spelen met 'flexibele vrijwilligersvacatures': vrijwilligerswerk dat geen vaste routines of aantal uren kent. Voor onze vrijwilligerscentrale 'Aalsmeer Voor Elkaar', die ondersteuning biedt aan vrijwilligers en organisaties, betekent dit dat ze meer maatwerk moeten leveren in het koppelen van vraag en aanbod, maar ook dat ze organisaties moeten ondersteunen bij het inspielen op deze veranderingen. Hierop zet de vrijwilligerscentrale volop in. Organisaties erkennen hoe inwoners om (willen) gaan met het doen van vrijwilligerswerk, maar hebben ook moeite hierin mee te bewegen.

Om in te spelen op inwoners die zich niet willen binden aan een maatschappelijke organisatie en alleen vrijblijvend vrijwillige ondersteuning willen bieden, heeft 'Aalsmeer Voor Elkaar' een nieuw initiatief opgezet. De boodschappenhulp-app is een gemeentebrede WhatsAppgroep met daarin alle vrijwilligers die boodschappen willen doen voor inwoners die dat (tijdelijk) niet zelf kunnen. In deze appgroep worden nieuwe hulpvragen gedeeld, inclusief de wijk waarin de hulpvrager woont. De vrijwilliger die tijd en gelegenheid heeft, reageert direct in de groep zodat iedereen op de hoogte is. De appgroep is dus gemeentebreed, maar blijkt goed te werken op buurt-straatniveau. Deze aanpak heeft onder andere geleid tot een groei van 39% in de offline matches die Aalsmeer Voor Elkaar maakt.

Daarnaast is onder de naam ‘Happy Hour’ een bijeenkomst georganiseerd waar bestaande en potentiële vrijwilligers met elkaar in gesprek gingen over wat vrijwilligerswerk zo leuk en zinvol maakt. Dit initiatief heeft er mede toe geleid dat het aantal nieuwe vrijwilligers dat zich per jaar aanmeldt bij de Vrijwilligerscentrale in 2024 is verdubbeld ten opzichte van 2023 (van gemiddeld 30 per jaar naar 70 nieuw vrijwilligers in 2024).

2. Vrijwillige inzet in de buurt

VVC sluit tegenwoordig aan bij de inlooppunten van Participe. Vanuit De Oude Veiling is intensief samengewerkt met de wijkwelzijnswerkers en ouderenadviseurs van Participe. Dit heeft mede geleid tot een stijging van 22% in het aantal hulpvragen door participeren via de vrijwilligerscentrale. Het aantal hulpvragen door organisaties steeg met 14%. Daarbij sluit de inzet die al genoemd is bij het vorige actiepoint voor een groot deel direct aan op het versterken van vrijwillige inzet in de buurt.

3. (Sport)verenigingen actief helpen

Sport- en cultuurverenigingen in Aalsmeer worden ondersteund door professionele expertise. De inzet van deze professionals draagt bij aan toekomstbestendige verenigingen met sterke besturen en betrokken vrijwilligers.

Binnen het sportdomein zijn door de verenigingsadviseur verschillende stappen gezet om besturen te ondersteunen en te versterken. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd voor bestuurders, onder meer binnen het programma Besturen met Impact, en er hebben diverse individuele gesprekken plaatsgevonden met sportverenigingen. Daarnaast konden besturen gebruikmaken van ondersteuningsbudgetten voor gerichte ontwikkeling en professionalisering. Ook via het Lokaal Sportakkoord was financiële ondersteuning beschikbaar voor verenigingen die wilden investeren in organisatieontwikkeling.

Op het gebied van cultuur wordt de verenigings- en vrijwilligersondersteuning verzorgd door Cultuurpunt Aalsmeer. Dit vormt één van de pijlers binnen hun brede takenpakket. De ondersteuning richt zich op het vergroten van de zichtbaarheid en samenhang binnen het culturele aanbod, het versterken van de samenwerking tussen organisaties en het fungeren als kennisgids voor en door de culturele sector. Via de kennis- en cultuurcafés wordt actief ingespeeld op vragen en behoeften van culturele organisaties. Uit

evaluatiegesprekken blijkt dat organisaties de aanwezigheid van één centraal aanspreekpunt waarderen en ervaren dat zij sneller en effectiever geholpen worden dan in het verleden.

Sport en cultuur vormen het hart van het sociale leven in Aalsmeer. Ze bieden inwoners de mogelijkheid om in hun eigen omgeving actief te zijn, elkaar te ontmoeten en te genieten van vrije tijd dichtbij huis. Een rijk en divers verenigingsleven zorgt voor verbinding tussen mensen, draagt bij aan gezondheid en welzijn, en versterkt de lokale gemeenschap. Of het nu gaat om samen sporten, muziek maken, toneel spelen of vrijwilligerswerk doen — verenigingen brengen mensen bij elkaar en maken Aalsmeer leefbaar, herkenbaar en trots. Daarom verdient het aanbeveling de komende jaren te blijven inzetten op het versterken van de organisatiekracht en de inzet van professionele expertise, om het brede, sterke verenigingsleven in Aalsmeer te ondersteunen en daarmee te behouden.

4. Versterken netwerk coördinatoren

De vrijwilligerscentrale ‘Aalsmeer voor Elkaar’ heeft in 2024 en 2025 het netwerk van vrijwilligerscoördinatoren regelmatig bij elkaar gebracht. Bijeenkomsten met vrijwilligerscoördinatoren zijn gehouden over actuele thema's in het vrijwilligerswerk, zoals scholing voor vrijwilligers, samenwerken met bedrijven en de vrijwilliger van de toekomst. Het netwerk van vrijwilligerscoördinatoren is via deze bijeenkomsten verder verstevigd.

3.6. Over ambitie 6 - Werken en financiële zelfredzaamheid

De ambitie is als volgt benoemd in de nota: “We ondersteunen bij het vinden van (aangepast) werk en financiële zelfredzaamheid. Ook ondersteunen we in de vorm van informatie, advies, preventie, minimaalregelingen, vroegsignalering, schuldhulp en ondersteuning via inburgering en taalbeheersing.”

Participatiewet in balans (programma en wetsvoorstel)

Het programma ‘Participatiewet in Balans’ bestaat uit drie sporen: Spoor 1 (korte termijn) met meer dan twintig maatregelen om de wet sneller te verbeteren, wat leidde tot een wetsvoorstel dat unaniem is aangenomen. Spoor 2 (lange termijn) richt zich op een fundamentele herziening van de Participatiewet om de basisprincipes te herzien, zoals een realistisch mensbeeld en een toereikend sociaal minimum. Spoor 3 heeft als doel het versterken van de vakkundigheid van medewerkers in de uitvoering van de (herziene) Participatiewet

Met het wetsvoorstel 'Participatiewet in balans' uit spoor 1 van het gelijknamige programma, ambieert de Rijksoverheid een hervorming van de (huidige) Participatiewet om de balans tussen rechten en plichten te herstellen. Centraal staat vereenvoudiging van regels en procedures rondom bijstandsuitkeringen en het meer ruimte bieden aan gemeenten voor maatwerk. De nadruk ligt op uitgaan van vertrouwen, snellere toeleiding naar werk of andere vormen van maatschappelijke participatie en maatwerk door professionals en gemeenten. De ingangsdatum van het wetsvoorstel is 1 januari 2026. In Aalsmeer hebben we door te gaan werken met 'de menselijke maat' al veel van de in het wetsvoorstel opgenomen gewenste ontwikkelingen geïmplementeerd. Hiermee geven we ook al invulling aan spoor 3 van het programma 'Participatiewet in balans': de daadwerkelijke verandering die moet plaatsvinden in de uitvoering. We gaan we na welke gevolgen de wetwijziging verder zal hebben voor de uitvoering en de gemeentelijke verordeningen en beleidsregels.

Breed offensief

De Rijksoverheid heeft in het kader van het 'breed offensief' de (oorspronkelijke) Participatiewet al eerder gewijzigd met als achterliggend idee dat meer inwoners ondersteund worden op weg naar zo regulier mogelijk werk. Op 29 november 2022 werd het wetsvoorstel Breed Offensief aangenomen door de Eerste Kamer. Het Breed Offensief is een landelijke agenda om onder andere de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. Doelen van het Breed Offensief zijn:

- Het makkelijker maken voor werkgevers om mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen;
- Mensen met een arbeidsbeperking voor langere tijd aan het werk helpen;
- Werk voor mensen met een arbeidsbeperking aantrekkelijker maken;
- Zorgen dat werkgevers en werkzoekenden elkaar makkelijker vinden.

De Participatiewet is als gevolg van dit Breed Offensief op een aantal plaatsen gewijzigd. Door deze wetwijziging is de gemeentelijkere-integratie-verordening uitgebreid met verschillende re-integratie-instrumenten die voor Aalsmeer eerder al in de beleidsregels waren opgenomen. Vanuit het Rijk was nadrukkelijk de ambitie de rol van de gemeenteraad op het gebied van de re-integratie verder te vergroten. In goede samenwerking met de regiogemeenten zijn de verschillende verordeningen en beleidsregels gewijzigd en zo veel mogelijk geharmoniseerd.

De focus op werk

In het beleid staat de focus op werk nog steeds centraal. Dit vertaalt zich in een bescheiden aantal bijstandsgerechtigden. Eind 2024 lag dit aantal rond de 300. Op dit moment (november 2025) is er sprake van een stabilisatie van dit aantal. Inwoners die bijstand aanvragen worden tijdens de aanvraag-procedure ondersteund naar werk. Zo veel mogelijk regulier en als dat (nog) niet mogelijk is, door onder andere de inzet van loonkostensubsidie, jobcoaching, scholing en de inzet van leer-werkbanen.

Bij de toeleiding naar werk voor inwoners met een structurele arbeidsbeperking werkt Aalsmeer samen met andere gemeenten binnen het regionale werk-bedrijf AM match. Ook de jobcoaching wordt voornamelijk verzorgd door AM match. AM match en het Werkcentrum Amstel-Venen hebben de afgelopen periode hun samenwerking aangescherpt om de klantgerichte dienstverlening te verbeteren. Er zijn nieuwe afspraken gemaakt over wie kandidaten begeleidt richting regulier werk, om onnodige doorverwijzingen te voorkomen. Als een kandidaat binnen drie maanden geplaatst kan worden, neemt het Werkcentrum dit op zich. Is dat niet haalbaar, dan zorgt AM match voor training en verdere toeleiding naar werk.

Op 1 januari 2026 treedt de nieuwe wet- en regelgeving van school naar duurzaam werk in werking. Scholen, Doorstroompunten en gemeenten krijgen meer mogelijkheden om jongeren tot 27 jaar te begeleiden bij de overgang van school naar werk en het behouden van werk. De focus ligt op jongeren die ongeacht de stand van de economie moeite hebben om aan het werk te komen en aan het werk te blijven. Dit zijn met name jongeren uit het praktijkonderwijs (pro), voortgezet speciaal onderwijs (vso), jongeren in de entreeopleiding van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo niveau 1), jongeren in de beroep opleidende leerweg (mbo niveau 2 bol) en voortijdig schoolverlaters (vsv'ers). Vsv'ers zijn jongeren die zonder startkwalificatie (diploma havo, vwo, mbo-2, 3 of 4) het onderwijs verlaten.

Acties:

1. Uitvoeringsplan Werk en Inkomen

In 2025 heeft het college van Aalsmeer het Koersplan Werk & Inkomen vastgesteld waarin aan de hand van vier pijlers het huidige beleid rond werk en inkomen wordt beschreven.

De eerste pijler betreft het werken aan de menselijke maat in de uitvoering van de Participatiewet. Hiermee komt Aalsmeer tegemoet aan de opdracht vanuit het Rijk de balans tussen rechten en plichten te verbeteren. Inhoudelijk gaat het om beter inspelen op de situatie van de inwoner die een uitkering aanvraagt, eenvoudige brieven en het centraal stellen van de langere termijn doelen rondom re-integratie en meedoen aan de samenleving. Binnen de AA-uitvoeringsorganisatie is hiervoor het programma Menselijke maat opgezet. Het is de bedoeling in 2026 de laatste onderdelen van dit programma te implementeren en het geheel te bestendigen als standaard werkwijze.

Uit klantervaringsonderzoeken binnen Werk & Inkomen en Terugvordering & Verhaal blijkt dat inwoners de dienstverlening vanuit de gemeente duidelijk verbeterd vinden.

De tweede pijler gaat over het doorontwikkelen van het Werkplein naar het Werkcentrum Amstel-Venen, als onderdeel van het Werkcentrum Groot Amsterdam. De eigen dienstverlening blijft centraal staan, dicht bij onze inwoner, onafhankelijk en op onze schaalgrootte. Het is belangrijk dat onze inwoners (inclusief onze werkgevers) weten waar ze ondersteuning kunnen krijgen bij de zoektocht naar een baan of personeel, zeker gezien de personeelstekorten op de arbeidsmarkt. Hier is samenwerking met Economische Zaken essentieel. De dienstverlening vanuit het Werkcentrum Amstel-Venen is vanaf 2026 operationeel.

Vanuit de derde en vierde pijler van het Koersplan Werk en Inkomen werken we aan het benaderen van onbenut arbeidspotentieel, het ondersteunen van inwoners met een arbeidsbeperking, de arbeidsdeelname van jongeren en het stimuleren van het meedoen aan de samenleving door andere vormen dan betaald werk. Inwoners worden zo gericht mogelijk geholpen richting een baan of andere passende daginvulling. De afgelopen jaren is succesvol geïnvesteerd in het Werkplein. Een plek voor vragen over werk en/of scholing. Een plek waar iedereen zonder

afpraak terecht kan en ondersteuning kan krijgen, ongeacht de hulpvraag of uitkering die iemand ontvangt. Het Werkcentrum wordt in 2026 verder vormgegeven. De dienstverlening wordt in 2027 geëvalueerd.

2. Nieuwe beleidsnota Schuldhelpverlening

In maart 2025 heeft de gemeenteraad het beleidsplan schuldhelpverlening 2025 -2028, "Van stress naar kracht: integrale schuldhelp in Aalsmeer" vastgesteld. De schuldhelpverlening heeft in Aalsmeer de volgende doelstellingen:

- a. Problematische schulden zoveel mogelijk voorkomen (preventie)
- b. Betalingsachterstanden zo vroeg mogelijk signaleren (vroegsignalering)
- c. Problematische schulden duurzaam oplossen (integrale schuldhelpverlening).

Hiermee continueren we de dienstverlening die in de periode 2021 t/m 2024 in gang is gezet. Dit betreft:

1. De vroegsignalering van schulden samen met vaste lasten leveranciers. Dit is uitgegroeid tot een onmisbaar onderdeel van onze schuldhelpverlening. Deze wettelijke taak wordt vanaf 2025 structureel gefinancierd met medewerking van het rijk.
2. Schuldhelpverlening op maat voor ondernemers. Deze ondersteuning voorziet in een behoefte en biedt een aanpak op maat die past bij hun situatie.
3. Via begeleiding en coaching bevorderen we gezond financieel gedrag, zodat inwoners zich structureel beter kunnen redden. We hantieren een mensgerichte benadering en houden rekening met de leefsituatie van de inwoner en gevolgen van levensgebeurtenissen. We werken hierin samen met andere teams in het sociaal domein.
4. We zetten preventief aanbod in om de drempel te verlagen en om schulden te voorkomen. We continueren het financiële café, hulp van vrijwilligers bij de financiële administratie (onder andere voor jongeren) en budgetlessen op scholen.

In maart 2024 hebben het kabinet, de VNG, de vereniging van financiële hulpverleners en Divosa de handtekening gezet onder een gezamenlijk plan om de schuldhulpverlening in Nederland nog verder te versterken. Het plan de ‘Basisdienstverlening Schuldhulpverlening’ heeft tot doel de dienstverlening aan inwoners effectiever te maken en leidt tot een hulpaanbod dat toegankelijker is en in iedere gemeente bestaat uit minimaal dezelfde elementen. Aalsmeer maakt gebruik van het landelijke plan ‘Basisdienstverlening Schuldhulpverlening’ om onze dienstverlening verder te verbeteren.

Voor monitoring en het kunnen verbeteren van de gemeentelijke schuldhulpverlening heeft Aalsmeer kritische prestatie-indicatoren opgenomen en laten we tweejaarlijks een cliëntervaringsonderzoek doen door een extern onderzoeksbureau. Tweejaarlijks rapporteren we aan de gemeenteraad via een verslag over de werkzaamheden en behaalde resultaten.

Uit het cliëntenonderzoek van 2024 blijkt dat cliënten positief zijn over het aanmeldingsproces en de geboden hulp. Een groot deel van de cliënten is nu positiever over de eigen toekomst. De samenwerking met de consulent wordt gemiddeld met een 8,4 beoordeeld. Bij de vroegsignalering ontvingen we in 2023 signalen van 125 vaste lastenleveranciers, dit heeft geleid tot 283 huisbezoeken. In 2022 en 2023 deden we ruim 70 intakes per jaar, dit leidde jaarlijks tot ruim 50 schuldhulpverleningstrajecten. De komende periode zetten we in op het voorkomen van voortijdige uitval en doorontwikkeling van de begeleiding op basis van het Nibud competentie-model.

We blijven doorontwikkelen op het toepassen van de menselijke maat in de ondersteuning en doen om de twee jaar een cliëntervaringsonderzoek. Ook blijven we aandacht besteden aan bewustwording, zodat inwoners met financiële problemen tijdig in beeld komen bij de gemeente.

3. Minimabeleid en Aalsmeerpas

In de afgelopen periode is het minimabeleid in Aalsmeer geëvalueerd op basis van een cliëntervaringsonderzoek. De raad is hierover per brief geïnformeerd op 2 juli 2024. Daarnaast is op 10 april 2025 een raadsinformatiesessie gehouden over het minimabeleid.

Uit het klantervaringsonderzoek, maar ook tijdens de gesprekken met aanvragers, blijkt dat de regelingen door inwoners worden gewaardeerd. Een meerderheid ervaart minder stress en betere sociale contacten dankzij de ondersteuning. Tegelijkertijd blijkt dat regelingen soms worden ingezet om algemene financiële gaten te dichten, wat feitelijk wijst op een bredere behoefte aan bestaanszekerheid.

Recent hebben we het gebruik van de Aalsmeerpas en het Jeugdfonds Sport & Cultuur geëvalueerd en nieuwe inzichten opgedaan: hoewel beiden bijdragen aan participatie, zijn er knelpunten in het gebruik, het aanbod en de toegankelijkheid. Op basis van deze evaluatie is in de Kadernota 2026 vereenvoudiging van regelingen voor kinderen opgenomen. Daarnaast is in 2025 een project gestart om de Aalsmeerpas in eigen beheer uit te geven, zodat tevens gewerkt kan worden aan de verbetering van het aanbod via de Aalsmeerpas.

Hieronder enkele cijfers over het aantal aanvragen per regeling de afgelopen jaren.

Aanvragen per regeling	2024	2025	2026
Bijzondere Bijstand	366	415	507
Gemeentelijke regelingen	284	234	221
Regelingen voor kinderen	73	107	135
Aalsmeerpas (aanvragen)	200	123	117
Aalsmeerpas (pashouders totaal)	800		
Wet Kinderopvang	16	14	19
Jeugdfonds Sport en Cultuur	150	133	nb

4. Evaluatie Wet Inburgering 2021

Vanuit de Wet inburgering 2021 hebben inburgeraars drie jaar de tijd om hun inburgeringsexamen te behalen. De gemeente voert de regie op de uitvoering van de inburgering. Dit houdt onder andere in dat wij een brede intake afnemen, een Plan Inburgering en Participatie (PIP) opstellen, inburgeraars begeleiden en zorgen voor voldoende taalaanbod.

Ook is Aalsmeer verantwoordelijk voor de maatschappelijke begeleiding van asielstatushouders en het financieel ontzorgen van bijstandsgerechtigde asielstatushouders. We ondersteunen statushouders om zo goed en snel mogelijk in te burgeren, het liefst door middel van werk. De inburgeraar blijft zelf verantwoordelijk voor het behalen van het inburgeringsexamen. De gemeente is tijdens het traject verantwoordelijk om waar nodig te handhaven op de inspanningsverplichting van de inburgeraar.

Ook maakt de gemeente het mogelijk om al vanuit het asielzoekerscentrum gebruik te maken van de 'vroege start'. Dit houdt in dat statushouders die gekoppeld zijn aan de gemeente Aalsmeer, maar nog verblijven in een asielzoekerscentrum, vanuit daar kunnen starten met hun inburgering.

Gezien de toename van het aantal statushouders de afgelopen jaren en de verwachte stijging de komende jaren is het interessant voor Aalsmeer om te onderzoeken of de combinatie van inburgering en werk voor meer statushouders mogelijk is, met name binnen de zogenoemde B1-route¹⁵.

Tussenevaluatie

In juni 2024 is er, voor het eerst sinds de invoering van de wet, een tussenevaluatie gedaan door een extern bureau over de gemeentelijke dienstverlening rond inburgering. Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de inburgering van asielmigranten, zijn bij deze tussenevaluatie deze migranten bevraagd. De overige migranten zijn namelijk zelf verantwoordelijk voor hun inburgering en ontvangen geen gemeentelijke ondersteuning.

Resultaten van het onderzoek onder inburgeringsplichtigen:

Gemiddeld rapportcijfer over de inburgeringscoach:	9.3
Gemiddeld rapportcijfer over de taalscholen:	8.7
Gemiddeld rapportcijfer over de maatschappelijk begeleider	8.8

Uit het onderzoek bleek dat de bereikbaarheid van de inburgeringscoaches een aandachtspunt was. Dit had te maken met het feit dat het aantal inwoners dat de inburgeringscoaches per persoon helpen (ook wel de caseload genoemd) te groot was geworden. Dit hebben we opgelost door meer inburgeringscoaches in te zetten. Daarnaast is een meer gevarieerd aanbod gecreëerd door ook in de avonduren taalonderwijs aan te bieden. In 2026 evalueren we de gemeentelijke uitvoering van de Wet Inburgering opnieuw.

¹⁵ Een voorzorgcirkel is een netwerk van mensen in een buurt, die vrijwillig afspreken elkaar te ondersteunen met praktische hulp en sociaal contact. Het is een manier om te zorgen dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

3.7. Over ambitie 7 - Wonen en zorg combineren

De ambitie is als volgt benoemd in de nota: “Wij ondersteunen het zorgen voor passende en voldoende huisvesting en hulp/zorg voor mensen die dat nodig hebben. Dit kan in een combinatie van wonen en zorg, maar kan ook op andere manieren.”

Het adequaat combineren van wonen en zorg is en blijft een ingewikkelde opgave, zo bleek ook de afgelopen jaren. Om dit te realiseren zijn immers woningen (en woonvormen) nodig, die ook nog eens geschikt zijn om wonen en zorg te combineren. Net als in de rest van de regio zijn woningen schaars en kost het realiseren van nieuwe woningen meerdere jaren. Daarbij kent de zorgverlening in Nederland redelijk vaste protocollen en bijbehorende financieringsvormen. Ofwel: experimenteren is niet altijd makkelijk en tijd daarvoor is schaars.

Het landelijk programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) gaat uit van een drie actielijnen: (1) Snel starten met woonzorgvisies en woondeals, (2) Stimuleren van doorstroming en (3) Leefomgeving/openbare ruimte geschikt maken voor ouderen.

Aalsmeer heeft in februari 2025 een WonenWelzijnZorgvisie vastgesteld (zie hieronder bij actiepunt 1), met daarin meerdere actiepunten. Wat woningbouw betreft heeft Aalsmeer in 2023 een woondeal gesloten in verband met de bouw van 2.000 woningen. Op het gebied van doorstroming vinden voorlichtingsbijeenkomsten plaats voor senioren. Helaas lukt het, net zomin als landelijk, nog niet goed om senioren in Aalsmeer en Kudelstaart hiervoor te interesseren. Dit ondanks de (TV- en radio-)campagnes vanuit de Rijksoverheid hierover en ondersteuning vanuit de gemeente Aalsmeer. Wat het geschikt maken van de leefomgeving/openbare ruimte betreft voor ouderen is Aalsmeer bijvoorbeeld actief aan de slag met toegankelijkheid (zie paragraaf 3.8). Het vergroten van het aantal ontmoetingsplekken in de openbare ruimte is nog een aandachtspunt (zie paragraaf 3.4)

Acties:

1. WonenWelzijnZorgvisie

In februari 2025 heeft de gemeenteraad de Wonen-WelzijnZorgvisie vastgesteld. Een visie die in nauwe samenwerking met onder andere woningcorporaties, zorg- en welzijnspartijen tot stand is gekomen¹⁶ en waarin we gezamenlijk antwoorden formuleren op de vraag: Wat is er gezien de dubbele vergrijzing, de toenemende druk op de zorg en de krapte op de arbeidsmarkt nodig om de uitdagingen met zijn allen het hoofd te bieden? Wat is er nodig om inwoners veilig en zo gezond mogelijk zo lang mogelijk thuis te laten wonen?

De antwoorden op deze vragen zijn samengevat in vier thema's:

1. Passend en gevarieerd woonaanbod voor 'kwetsbare groepen'

Zie voor dit onderdeel onder bij actie 2: Nieuwe woonconcepten

2. Vitale wijken en buurten met zorg en ondersteuning nabij

We willen bijdragen aan vitale wijken waar mensen elkaar kennen en ontmoeten, en waar zorg en ondersteuning zowel formeel als informeel dichtbij is. In paragraaf 3.4 staan onze acties over ontmoeten en welzijn in de wijk. Daarnaast zetten we in op nieuwe woonvormen voor kwetsbare groepen met voorzieningen nabij. Voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van (zorg)woningen aan de Roerdomplaan, waarin we ook het Lang Leven Thuisconcept¹⁷ implementeren. Daarbij heeft de plint van het complex een (eerste lijns-) zorg- en welzijnsbestemming.

De afgelopen jaren hebben geleerd dat het vastgoed-technisch koppelen van wonen en zorg geen eenvoudige opgave is. De snel gestegen bouwkosten en daarmee vastgoed en huurprijzen blijken vaak een knelpunt. Het blijft belangrijk om maatschappelijke functies op te nemen in nieuwe woningbouwprojecten of in de directe woonomgeving. Denk hierbij aan voorzieningen zoals huisartsenzorg (eerstelijnszorg) en ontmoetingsplekken. Deze dragen bij aan een betere leefbaarheid en bevorderen de sociale cohesie.

¹⁶ Koplopersgroep WonenWelzijnZorgvisie bevat diverse professionele partijen die werkzaam zijn op de gebieden Wonen, Welzijn en Zorg, een afvaardiging uit de Adviesraad Sociaal Domein, en de gemeente. Samen met de Koplopersgroep werkt de gemeente aan het opstellen van de Aalsmeerse WonenWelzijnZorgvisie. Na vaststelling van de WWZ visie is de Koplopersgroep overgegaan in de Begeleidingsgroep en is zij uitgebreid met een afvaardiging vanuit de eerstelijnszorg en de kerken.

¹⁷ In een Lang Leven Thuisflat wonen ouderen zo lang mogelijk zelfstandig en comfortabel thuis, ook als hun behoefte aan zorg toeneemt. Samen met de woningcorporatie en zorg- en welzijnsorganisaties zetten bewoners zich in om een flat seniorvriendelijk te maken. Zo kan een gemeenschap ontstaan waar ouderen langer met plezier zelfstandig kunnen wonen.

Het blijft daarom van belang als gemeente te (helpen) zoeken naar creatieve oplossingen om dergelijke concepten (ook) de komende jaren haalbaar te maken. En om ze, waar mogelijk, te ondersteunen zodat voldoende huisartsenzorg beschikbaar is en blijft in de wijk. Met de Lang Leven Thuiswijk als pilot in de Hornmeer willen we inspelen op de behoeften van oudere bewoners in deze wijk. Tegelijkertijd verwachten we waardevolle inzichten op te doen voor het ontwikkelen van vitale buurten met zorg en ondersteuning dichtbij, ook in andere wijken. De pilot is opgestart met incidentele financiering. Indien de pilot succesvol blijkt, verdient het aanbeveling middelen te reserveren om ook in andere wijken van Aalsmeer en Kudelstaart dit concept in te vullen.

3. Vitaal oud worden

In paragraaf 3.1 staat beschreven dat de gemeente inzet op preventie en gezond en actief leven om aandoeningen op latere leeftijd zoveel mogelijk te voorkomen of uit te stellen en hoe we dit vormgeven. Onze zorgpartners vullen onze inzet aan met consultatiemogelijkheden van de Specialist Ouderen Geneeskunde door de huisarts en het verpleegkundig adviesgesprek van de wijkverpleegkundigen. Daarnaast is een fit- en vitaalmarkt georganiseerd in het Raadhuis, waarbij inwoners informatie kregen over in beweging blijven, gezonde voeding en ondersteuning voor ouderen.

Om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen en vitaal oud te worden, is het van belang dat inwoners tijdig nadenken over hun oude dag. En hoe zij denken wonen en zorg te gaan combineren en organiseren in de toekomst. Via het ouderenadvies ondersteunen we inwoners op dit vlak en geven we informatie en advies. In de campagne Sociaal Domein hebben we aandacht besteed aan dit onderwerp (zie paragraaf 4.10). Ondanks onze inspanningen is het ons nog niet gelukt voldoende interesse bij de betreffende inwoners te wekken. Hiervoor is een cultuuromslag in het denken van de inwoners nodig, wat niet eenvoudig te bereiken is. Inwoners wachten toch te vaak tot het moment dat de gebreken zich manifesteren en daadwerkelijke ondersteuning nodig is, voordat ze zich actief met dit onderwerp bezig gaan houden. Het verdient aanbeveling, naast de huidige landelijke campagne hierover, hier aandacht aan te blijven besteden.

4. Gezamenlijke aanpak en verantwoordelijkheid.

In de WonenWelzijnZorgvisie is duidelijk uitgesproken dat de uitdagingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg vragen om een gezamenlijke aanpak en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. We zien de afgelopen jaren dat partijen die werkzaam zijn binnen deze onderwerpen, elkaar steeds beter weten te vinden, zowel lokaal in Aalsmeer als in Regioverband en dat de gezamenlijke aanpak door partijen omarmd wordt. Het blijft echter van belang de te investeren in deze samenwerking en elkaar nog meer bij ontwikkelingen en projecten te betrekken. Het verdient aanbeveling hier als gemeente nog meer een regierol in te pakken.

In de WonenWelzijnZorgvisie is opgenomen dat deze evaluatie van de Strategienota Sociaal Domein ook een rapportage bevat van de stand van zaken van de actiepunten uit de WonenWelzijnZorgvisie. In bijlage 2 hebben we deze rapportage opgenomen.

2. Nieuwe woonconcepten

Het realiseren van nieuwbouw heeft een lange looptijd. Om die reden is Aalsmeer al langere tijd hiermee bezig. Dit heeft geleid tot de bouw van een complex voor senioren aan de Roerdomplaan/Meervalstraat, met extra aandacht voor senioren met een beperking.

In de woonvisie, vastgesteld in november 2024, zetten we in op nieuwe woonconcepten. Er wordt ook erkend dat we afhankelijk zijn van ontwikkelaars en de woningcorporatie(s) om deze concepten daadwerkelijk te realiseren. Als gemeente zelf kunnen we meer gaan inzetten op woningsplitsing, optoppen van bestaande bouw en het realiseren van mantelzorgwoningen. Dit kan worden aangemoedigd door voorlichting, regelverlichting, en het delen van succesvolle voorbeelden. Het blijft echter lastig om (middel-)grote nieuwe woonconcepten binnen bouwprojecten in Aalsmeer en Kudelstaart te realiseren. De reden hiervoor ligt onder meer in het hebben van grondposities: deze zijn niet in handen van Aalsmeer, waardoor de gemeente niet de primair bepalende factor is. Aan de voorkant sturen we bij nieuwe initiatieven wel zoveel mogelijk op woningen/concepten voor ouderen en jongeren/starters. Ook brengen we lokale initiatieven in contact met grondeigenaren en ontwikkelaars.

De gemeente zou echter een meer bepalende stem hebben als zij op cruciale plaatsen grondposities zou hebben. Daarnaast speelt mee dat nieuwe appartementen tegenwoordig doorgaans een redelijk huurbedrag met zich meebrengen. Ten opzichte van een al (bijna) afbetaalde eengezinswoning of een huurwoning waarin al jaren gewoond wordt, ontbreekt dan de financiële prikkel om te verhuizen. Dit blijft een lastig aspect voor veel inwoners op leeftijd.

Vanuit 'wonen' bezien is de aanbeveling te blijven inzetten op (middelgrote tot) grootschalige locaties, waar de betaalbaarheidseisen opgelegd kunnen worden en er veel betaalbare woningen - en dan vooral appartementen - in één keer gebouwd kunnen worden. Zo is het mogelijk binnen deze complexen nieuwe woonvormen te realiseren. Daarbij is het toevoegen van appartementen, in verschillende maten, essentieel voor de huisvesting van verschillende doelgroepen: ouderen (met een beperking), starters, jongeren en bijvoorbeeld inwoners met een (licht) verstandelijke beperking of inwoners die uitstromen uit een GGZ-instelling. Daarbij dat het (blijven) realiseren van seniorenhuisvesting nabij voorzieningen in een centrumgebied — comfortabel, toegankelijk en verbonden met de buurt – van belang is.

Daarnaast speelt wat kwetsbare jongeren betreft een extra probleem: we willen er graag voor zorgen dat jongeren die tot de leeftijd van 18 jaar in een verblijfsinstelling voor jeugdhulp zitten niet tussen wal en schip vallen op het moment dat ze 18 jaar worden. Aalsmeer doet al veel in het kader van verlengde jeugdhulp zoals deze jongeren langer in verblijf houden, of maatwerk bieden ter overbrugging. Er zijn echter veel wachtlijsten, zowel voor beschermd wonen, als omklapwoningen met begeleiding, als reguliere woningen. Om te voorkomen dat deze kwetsbare jongeren tussen wal en schip vallen, zijn niet alleen appartementen nodig, maar is ook van belang dat dergelijke jongeren zich vanaf 17,5 jaar op de wachtlijst voor een woonurgentie mogen en kunnen inschrijven bij de corporaties. Dit kan nu pas vanaf 18 jaar wat sowieso altijd een overbrugging betekent met onzekerheid over verblijf voor deze 18 jarige kwetsbare inwoner. Het verdient aanbeveling dat hierover met de corporaties in gesprek te gaan in het kader van de zogenoemde prestatieafspraken.

3.8. Over ambitie 8 - Iedereen kan en mag meedoen in Aalsmeer

De ambitie is als volgt benoemd in de nota: “We bevorderen een inclusieve samenleving waarin iedereen kan en mag meedoen, door toegankelijkheid en Inclusie (antidiscriminatie en emancipatie) en het verminderen van laaggeletterdheid.”

Met een toenemende diversiteit aan inwoners in Aalsmeer en Kudelstaart zien we helaas dat meerdere vormen van discriminatie nog steeds niet afnemen. Dit blijkt niet altijd direct uit meldingscijfers, maar wel uit wat professionals en inwoners ons direct laten weten. Aalsmeer heeft de afgelopen jaren ingezet op een inclusieve samenleving. Tegelijkertijd merken we wel dat de samenleving, ook door externe factoren, best onder druk staat.

Bij kunnen meedoen en een inclusieve samenleving is goede beheersing van basisvaardigheden steeds belangrijker. Dit draagt ook bij aan sociale (en digitale) inclusie. In de steeds meer digitaal wordende samenleving, en zeker met de snelle opkomst van AI, wordt het belang van digitale inclusie steeds groter. Voortzetten van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO), is daarmee niet alleen een wettelijke verplichting, maar ook van belang om in Aalsmeer en Kudelstaart bij te dragen aan het tegengaan van de digitale kloof. Het verbeteren van het taal- en digitale vaardigheden heeft een directe positieve invloed op het leven van mensen. Het vergroot het gevoel van eigenwaarde, geluk en sociale verbondenheid binnen onze diverse gemeenschap. Zowel bij Nederlandstalige inwoners met beperkte basisvaardigheden als inwoners die Nederlandse taal nog (niet geheel) niet machtig zijn.

Acties:

1. Uitvoeringsplan Diversiteit en Inclusie

In januari 2025 heeft het college de Uitvoeringsagenda Diversiteit en Inclusie Aalsmeer 2025–2026 vastgesteld. Deze agenda is tot stand gekomen met input van ervaringsdeskundigen en gericht op het bevorderen van een inclusieve samenleving binnen de gemeente Aalsmeer. Het doel is bij te dragen aan dat iedere inwoner volwaardig kan deelnemen aan de maatschappij, ongeacht religie, politieke voorkeur, levensovertuiging, geslacht, etniciteit, seksuele oriëntatie, beperking of andere persoonlijke kenmerken.

De agenda richt zich op vier thematische pijlers. Aan elk van deze thema's zijn concrete acties gekoppeld die bijdragen aan het versterken van inclusie in Aalsmeer. De vier pijlers, ingezette acties en resultaten zijn de volgende:

1. Toegankelijkheid

Aalsmeer heeft een werkgroep Inclusief en Toegankelijk Aalsmeer. Deze werkgroep denkt mee hoe inclusiviteit en toegankelijkheid beter geborgd kunnen worden binnen de gemeente, zoals tijdens de planfase voor het nieuwe zwembad.

We constateren dat toegankelijkheid nog niet altijd voldoende wordt meegenomen bij nieuwe ontwikkelingen, renovatieprojecten en projecten in de openbare ruimte. Vanaf de planfase is hiervoor al aandacht nodig en dit kunnen en moeten we als gemeente nog beter borgen. Het is daarom aan te bevelen bij dergelijke ontwikkelingen en projecten inclusiviteit en toegankelijkheid als leidend principe te hanteren. Het nog meer aan de voorkant laten meedenken van de werkgroep Inclusief en Toegankelijk Aalsmeer, of het bij plannen betrekken van vertegenwoordigers van andere specifieke doelgroepen, zien we als een waardevolle wijze van werken.

Via het meldpunt toegankelijk@aalsmeer.nl en via de zogenoemde FIXI-app kunnen inwoners meldingen maken om de openbare ruimte te verbeteren, en zo toegankelijker te maken. De afgelopen jaren zijn diverse meldingen gedaan en een aantal schouwen uitgevoerd, waaronder aan het Wetenschapperspad in Kudelstaart. Op de gemelde plekken en waar een schouw heeft plaatsgevonden zijn verbeteringen aangebracht. Denk hierbij aan het recht leggen van de bestrating en het aanbrengen van verlaagde stoepranden.

Een belangrijk aandachtspunt voor toegankelijkheid is de vindbaarheid van (rolstoel-) toiletten. Deze toiletten zijn aanwezig in de gemeente, maar blijken nog niet allemaal even vindbaar voor inwoners en bezoekers die ze nodig hebben. We hebben deze toegankelijke

toiletten inmiddels opgenomen in de Hoge Nood app en zijn met ondernemers in gesprek over uitbreiding van het aantal voor inwoners en bezoekers beschikbare 'openbare' toiletten.

Tijdens de week van de toegankelijkheid heeft de werkgroep Inclusief en Toegankelijk Aalsmeer een spreekuur gehouden waar inwoners konden binnenlopen. En tijdens de landelijke verkiezingen hadden we een zogenoemde Prokkelduo¹⁸ in het stembureau op het raadhuis. Bij dit stembureau waren ook geleidelijnen aangelegd en was een 'stem-mal' voor blinden en slechtzienden aanwezig, een hulpmiddel zodat zij zelfstandig konden stemmen.

Daarnaast werkt Aalsmeer aan bewustwording rondom inclusie en toegankelijkheid via activiteiten als de Inclusieve Sport Experience (een initiatief dat de gemeente mogelijk maakte met subsidie), de inclusieve buitenspeeldag (georganiseerd in samenwerking met de Aalsmeerse Kinderraad) en een themapagina over toegankelijkheid in de Nieuwe Meerbode.

Van diverse inwoners en bezoekers met een beperking krijgen we reacties terug dat de inzet vanuit de gemeente gewaardeerd wordt en bijdraagt aan een inclusiever Aalsmeer en Kudelstaart.

2. LHBTI+ emancipatie

Onder dit punt vallen in de Aalsmeerse diversiteit- en inclusieagenda drie acties. Met scholen hebben we gesproken over LHBTI+ emancipatie. Scholen vinden het onderwerp zeer belangrijk, maar hebben ook te maken met een overvol curriculum (volle lesplannen). Besloten is in de week van respect in 2026 dit thema op te pakken. De gemeente heeft nog geen verzoeken ontvangen om LHBTI+ initiatieven in Aalsmeer te ondersteunen via subsidie. In 2026 hebben we samen met onze partners extra aandacht voor LHBTI+ initiatieven. Daarnaast heeft Aalsmeer de progressvlag uitgehangen op bijzondere dagen, conform het vlaggenprotocol.

¹⁸ Een Prokkelduo bestaat uit twee mensen: één met een licht verstandelijke beperking en één zonder. Het doel is om mensen met en zonder een beperking met elkaar in contact te brengen en te laten samenwerken, waardoor inclusiviteit wordt vergroot. Prokkelduo's zijn bijvoorbeeld te vinden als vrijwilligers op stembureaus tijdens verkiezingen.

3. Anti-discriminatie

De gemeente Aalsmeer is aangesloten bij het Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam (MDRA). Aansluiting bij een dergelijk meldpunt is een wettelijke verplichting. Het MDRA rapporteert aan de gemeente over het aantal en de aard van de meldingen. De bekendheid van het meldpunt, en daarmee (vermoedelijk) ook het aantal meldingen, bleek niet heel hoog in Aalsmeer en Kudelstaart.

Het meldpunt is in 2025 en 2026 bezig met verhoging van zijn bekendheid. Zo ging het in november op bezoek bij de Kinderraad en volgt begin 2026 een brede bijeenkomst over (anti-) discriminatie met vele maatschappelijke partners van de gemeente. Denk aan het onderwijs en organisaties en verenigingsondersteuners gericht op sport, cultuur, welzijn, jongerenwerk en zorg. In 2026 willen we de nieuwe raad voorstellen voor hen de voorgenomen bijeenkomst over (anti-) discriminatie te organiseren.

4. Internationale ontmoetingen

Als gemeente vinden we het belangrijk ontmoetingen tussen mensen met verschillende achtergronden te stimuleren. Tegelijkertijd blijken dit soort ontmoetingen vooral te slagen als het initiatief vanuit de inwoners zelf komt. Daarom is er vanaf 2025 een subsidieregeling beschikbaar gesteld. Inwoners kunnen hier een beroep op doen voor initiatieven die bijdragen aan één of meerdere van de genoemde thema's de diversiteitsagenda. Hiermee wordt actief ingezet op het stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid en het bevorderen van inclusiviteit. Direct na de bekendmaking van de subsidieregeling ontvingen we al diverse aanvragen. Deze aanvragen waren afkomstig van zowel individuele inwoners als lokale organisaties. Voorbeelden van de initiatieven die we in het kader van internationale ontmoetingen ondersteund hebben zijn een buurthuis dat voor het eerst interculturele ontmoetingen organiseert, zoals Iftar-maaltijden, Diwali-vieringen en high-teas. Het doel hiervan is het versterken van verbinding tussen verschillende culturen. Ook vond de eerste Ketu Koti-herdenking in Aalsmeer plaats.

In een tijd waarin discriminatie plaatsvindt en polarisatie op de loer ligt, is het van belang om als gemeente zichtbaar uit te dragen dat Aalsmeer een inclusieve gemeente is waarin iedereen kan en mag meedoen zijn. We bevelen aan ook na 2026 een diversiteitsagenda te blijven voeren. De afgelopen jaren hebben we gemerkt dat een subsidieregeling om diversiteitsinitiatieven vanuit de inwoners te kunnen ondersteunen zeer goed werkt. We bevelen daarom aan deze regeling ook na 2026 voort te zetten.

Zoals beschreven in de Uitvoeringsagenda Diversiteit en Inclusie Aalsmeer evalueren we eind 2026 deze agenda. Dit inclusief wat de acties uit de agenda hebben bewerkstelligd en in hoeverre deze in de toekomst een vervolg kunnen krijgen.

2. Uitvoeringsplan Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid (inclusief laaggeletterdheid)

Het college van Aalsmeer heeft in 2025 het uitvoeringsplan Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid Aalsmeer 2025–2026: Thuis in Taal vastgesteld. Dit plan bevat ook de uitvoering van de aanpak laaggeletterdheid. Het uitvoeringsplan is onderdeel van de bredere Aanpak Laaggeletterdheid Amstelveen en Aalsmeer 2022–2026, die door het college van B&W is vastgesteld. Op basis van deze aanpak biedt Aalsmeer al meerdere jaren ondersteuning aan inwoners. Het doel is het versterken van basisvaardigheden – zoals taal, rekenen en digitale vaardigheden – bij volwassen inwoners van Aalsmeer. Daarbij is er specifieke aandacht voor gezinnen, NT1- en NT2-doelgroepen¹⁹, en werkenden.

Bij het opstellen en uitvoeren van deze plannen wordt duidelijk dat het toenemende internationale karakter van Aalsmeer invloed heeft op de sociale samenhang en participatie. Daarnaast blijkt dat Nederlandstalige inwoners met beperkte basisvaardigheden steeds meer moeite hebben om volwaardig mee te doen in de samenleving. Gevoelens van schaamte maken het voor veel mensen lastig om hulp te accepteren bij het verbeteren van hun vaardigheden. Daarom bieden we in Aalsmeer onder andere taalonderwijs aan in een informele setting. Dit gebeurt zowel via professioneel georganiseerde (aanbestede) taalscholen als via het vrijwilligersaanbod van het Taalhuis, zoals taalcoaching, taalcafés en leeskringen. Ook kunnen ouders op basisscholen Taaltrajecten volgen, wat de drempel om deel te nemen aanzienlijk verlaagt.

¹⁹ NT1 staat voor Nederlands als eerste taal. Deze doelgroep is in Nederland naar de basisschool geweest en heeft hierdoor vaak een uitgebreide woordenschat. Een deel van deze groep komt echter niet mee in het dagelijks leven met lezen en schrijven. De NT2-doelgroep omvat volwassenen en kinderen met een andere moedertaal dan het Nederlands die de Nederlandse taal proberen te leren.

Het Taalpunt Aalsmeer heeft zich de afgelopen jaren bewezen als een toegankelijke en effectieve ontmoetingsplek voor taalvragers. Persoonlijke begeleiding en de inzet van betrokken vrijwilligers zorgen voor maatwerk en vertrouwen. De combinatie van formeel en informeel taalaanbod sluit goed aan bij de kleinschalige gemeenschap. De bibliotheek vervult hierin een centrale rol als laagdrempelige vindplaats en ontmoetingsplek, inclusief de nieuwe vestiging in Kudelstaart.

Inmiddels is de werkgroep Gezinsaanpak Geletterdheid opgericht, het bestaande aanbod geïnventariseerd en beter zichtbaar gemaakt. NT2-gezinnen worden goed bereikt via taalklassen en ouderactiviteiten, terwijl NT1-gezinnen steeds beter worden doorverwezen via scholen, consultatiebureaus en welzijnsorganisaties.

Dat het verbeteren van basisvaardigheden in Aalsmeer en Kudelstaart werkt, blijkt uit het onderzoek Impact educatietrajecten Aalsmeer 2023 van Prof. Dr. Maurice de Greef. Dit onderzoek toont aan dat educatietrajecten een aantoonbaar positief effect hebben op sociale inclusie. Alle deelnemers gaven aan dat zij de Nederlandse taal beter kunnen toepassen in de praktijk en waardeerden vooral de praktische insteek van de taalcoaching. Meerdere deelnemers voelen zich bovendien assertiever en actiever in hun directe leefomgeving.

Voor de komende periode is het van belang om te blijven inzetten op het bereiken en bieden van passend taalaanbod voor drie specifieke doelgroepen: Nederlandssprekende inwoners met beperkte basisvaardigheden (NT1); ouders van jonge kinderen en werkende inwoners. Het bereiken van NT1'ers verdient daarbij extra aandacht. Het is belangrijk om inwoners die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen, maar wel goed Nederlands spreken, actief te blijven betrekken. Het nog zichtbaarder maken van het bestaande aanbod om basisvaardigheden te verbeteren is een belangrijk aandachtspunt.

3.9. Over ambitie 9 - Hulp bieden die nodig is

De ambitie is als volgt benoemd in de nota: “We bieden de hulp die nodig is via Vroege Signalering, maatwerkvoorzieningen Wmo, clientondersteuning, de Wet verplichte GGZ, de maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen.”

Hieronder hebben we de onderdelen uit de nota opgenomen waar extra op is ingezet en wijzigingen zijn aangebracht.

A. Signaleren en vergroten bereik volwassenen

De acties hier we hebben uitgevoerd zodat inwoners en professionals beter inzicht krijgen in het aanbod van de gemeente binnen het sociaal domein zijn opgenomen in paragraaf 10 van dit hoofdstuk.

B. Wmo-maatwerkvoorzieningen

De volgende wijzigingen voor nieuwe aanvragen van individuele Wmo-voorzieningen zijn doorgevoerd:

1. **Verhogen instaptarief en tarief per kilometer Wmo-vervoer:** de hogere tarieven zijn per 01-01-2025 ingegaan. Op basis van het eerste halfjaar is een prognose gemaakt voor 2025. Het aantal ritten en het aantal reizigers is in het eerste halfjaar gedaald ten opzichte van het eerste halfjaar 2024. Er zijn geen signalen ontvangen dat inwoners door de tariefsverhoging minder zijn gaan reizen.
2. **Indicatie Hulp bij Huishouden volgens ander normenkader:** vanaf juni 2024 wordt gewerkt met het HHM-protocol voor huishoudelijke hulp, bij het beoordelen van nieuwe aanvragen. De gemiddelde indicatie is sindsdien met 11 minuten per week gedaald. Het is hierbij belangrijk dat de huizen van inwoners schoon en leefbaar blijven. Het gebruik van het normenkader wordt in het eerste kwartaal van 2026 verder geëvalueerd.
3. **Scherper formuleren van doelen in relatie tot doelen bij individuele begeleiding en dagbesteding:** dit is en wordt uitgevoerd. Het is aannemelijk dat sommige indicaties hierdoor korter lopen of lichter zijn dan zonder deze aanscherping. Er kan echter geen bedrag aan gekoppeld worden.
4. **Grote woningaanpassingen niet meer structureel in begroting opnemen:** grote woningaanpassingen kunnen per stuk €80.000 of meer kosten. Deze kosten waren structureel opgenomen in de begroting, maar komen slechts incidenteel voor en zijn daarom uit de begroting gehaald.

Extra maatregelen die in 2025 zijn genomen
In 2024 is een kostprijsonderzoek uitgevoerd naar de tarieven van Wmo-maatwerkvoorzieningen, om te blijven voldoen aan de AMvB Reële kostprijs. De kosten zijn hierdoor gestegen. Dit was voor het

college aanleiding om, bij besluitvorming rondom de Kadernota 2026, verdere voorstellen te doen om de kosten beter te beheersen. Hieronder staan deze maatregelen genoemd. De voorbereidingen voor deze maatregelen zijn in de tweede helft van 2025 opgestart. Een evaluatie volgt in de tweede helft van 2026.

1. Meer terughoudend indiceren

In het najaar van 2025 zijn stappen gezet richting meer terughoudend indiceren, waarbij de voorwaarde is dat we binnen het wettelijke kader blijven. Dit wordt verder doorontwikkeld en geëvalueerd in de tweede helft van 2026.

2. Hoogte pgb's voor hulpmiddelen

Door een andere rekenmethode te hanteren voor pgb's voor hulpmiddelen, wordt een kleine besparing verwacht.

3. Elektrische fiets niet verstrekken, tenzij ...

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft in een uitspraak geoordeeld dat elektrische fietsen niet algemeen gebruikelijk zijn en, als de inwoner aan voorwaarden voldoet, de gemeente deze moet verstrekken. De gevolgen van deze uitspraak kunnen groot zijn als senioren massaal een elektrische fiets aanvragen. Door in het beleid op te nemen dat elektrische fietsen niet verstrekt worden (tenzij dit in de specifieke situatie van de cliënt de meest passende oplossing is), verwachten we een minder grote stijging van de uitgaven te realiseren.

4. Wijzigen systematiek om pgb-tarieven te berekenen

In de loop van 2026 wordt aan de raad een voorstel gestuurd om de systematiek van de berekenwijze van de pgb-tarieven te wijzigen.

Naast bovenstaande maatregelen, waarvan we effect verwachten in 2026, is een aantal maatregelen met een langere doorlooptijd en grotere onzekerheid voorgesteld. Deze worden momenteel op nut-noodzaak en haalbaarheid onderzocht. Het gaat om:

1. Het werken met een nieuw normenkader voor het indiceren van Individuele Begeleiding.
2. Dagbesteding als algemene voorziening aanbieden.

Al deze maatregelen hebben als doel de uitvoering van de individuele Wmo-voorzieningen haalbaar en betaalbaar te houden. Deze maatregelen gelden grotendeels voor nieuwe aanvragen, wat maakt dat ze pas na enige tijd een effect hebben (het heeft geen

effect op de grote populatie van bestaande aanvragen). Belangrijk is nu het uitvoeren van deze ingezette maatregelen en monitoring wat het effect hiervan is.

De uitgaven binnen de Wmo laten schommelingen zien. Het is daarom van groot belang om deze ontwikkelingen zo goed mogelijk te voorspellen en te beheersen. De Wmo is een opneemregeling en van te voren is niet volledig te voorspellen hoeveel aanvragen we kunnen verwachten per jaar en wat de exacte uitgaven daarvan zijn. Om grip te houden op deze dynamiek maken we gebruik van dashboards die ons ondersteunen bij het opstellen van betrouwbare prognoses.

Het instellen van een specifiek nader traject voor de Wmo, naast de al ingezette beheersopties, waaronder het terughoudend indiceren, heeft binnen de huidige juridische context nauwelijks meerwaarde. De Wmo kent namelijk een eigen juridische context en een omvangrijke hoeveelheid jurisprudentie, anders dan bij Jeugd.

Landelijke ontwikkelingen: Eigen bijdrage Wmo
Het wetsvoorstel om de eigen bijdrage voor Wmo meer inkomensafhankelijk te maken (herinvoering abonnementstarief) is al enkele malen uitgesteld. Na de val van het kabinet in juni 2025 heeft de Tweede Kamer het voorstel controversieel verklaard. Er is geen nieuwe beoogde ingangsdatum bekend.

C. Cliëntondersteuning

De gemeente biedt cliëntondersteuning via MEE Amstel en Zaan. In het jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek Wmo laat de gemeente door een extern bureau de ervaringen met de gemeentelijke dienstverlening voor individuele Wmo-voorzieningen onderzoeken. Cliëntondersteuning wordt hierin meegenomen.

Het laatste cliëntervaringsonderzoek Wmo is gehouden in 2024 (zie ook de raadsbrief van 8 juli 2025 over dit onderzoek). Uit het onderzoek blijkt dat de bekendheid over cliëntondersteuning al jaren rond de 20% van de respondenten ligt, waarbij 12% van de ondervraagden gebruikmaakt van cliëntondersteuning. Van de respondenten is 58% (zeer) tevreden en stond 25% neutraal tegenover de geboden ondersteuning. 17% geeft aan dit niet te weten of er geen mening over te hebben. De bekendheid van cliëntondersteuning via MEE zou volgens ons groter moeten zijn. Daarom hebben we in 2025 de vanuit het Rijk ontvangen POK-middelen ingezet om de bekendheid van MEE te vergroten. De uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek 2025 zouden moeten aantonen in hoeverre dit succesvol geweest is (oplevering voorjaar 2026).

D. Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen, Doordecentralisatie en economische dakloosheid

Doordecentralisatie naar Begeleid Thuis (/Begeleid Thuis en Beschermd verblijf)

De Amstelland gemeenten hebben in het Regioplan Amstelland Beschermd Wonen en dak- en thuisloosheid, een nieuwe start in Amstelland 2021 – 2025, vastgelegd hoe zij de doordecentralisatie willen vormgeven. In 2024 hebben we een regionaal implementatie-plan opgesteld, dat nu in uitvoering is.

De inkoop van de ondersteuning laat Aalsmeer onder mandaat uitvoeren door de gemeente Amsterdam. In het verleden was Amsterdam standaard verantwoordelijk voor de inkoop van deze producten voor de hele regio. Kennis, expertise en het schaalvoordeel waren relevante argumenten voor deze keuze. Het betreft de zorgproducten 'Begeleid thuis' (ambulante begeleiding) en 'Beschermd verblijf' (intramurale opvang en begeleiding) voor inwoners met OGGZ problematiek. Er zijn per gemeente enkele zorgaanbieders aangewezen die Begeleid Thuis leveren. Amsterdam betaalt deze ondersteuning.

1. Met ingang van 2025 kan Aalsmeer zelf indicaties afgeven voor Begeleid Thuis in natura aan inwoners die al een woning hebben. Voor inwoners die nog geen woning hebben, geeft de GGD een indicatie af. Dit wordt gecombineerd met een sociale woonurgentie.
2. De Amstelland gemeenten maken werkafspraken met de corporaties en zorgaanbieders over de begeleiding en voorkomen van overlast. Deze afspraken staan bekend onder de noemer 'De 10 werkafspraken'.
3. Amsterdam heeft een monitor met kerncijfers voor begeleid thuis en beschermd verblijf ontwikkeld waarin vanaf 2025 ook data per Amstelland gemeente beschikbaar zijn.

Hoewel het wetsvoorstel voor de doordecentralisatie van middelen nog niet is behandeld, is Aalsmeer goed voorbereid met de gemaakte keuzes. Het is van belang te blijven investeren op effectieve samenwerking met Amsterdam en de Amstelland gemeenten. Gezien het aflopen van de huidige beleidskaders is het raadzaam te onderzoeken of één gezamenlijk kader meerwaarde biedt, of dat aparte kaders effectiever zijn.

Om doorstroming vanuit beschermd verblijf te bevorderen en dakloosheid te voorkomen, is het essentieel dat er voldoende passende sociale huurwo-

ningen beschikbaar zijn in combinatie met goede ambulante begeleiding. In de WonenWelzijnZorgvisie 2025–2028 is daarom opgenomen dat 30% van de nieuwbouw uit sociale huur bestaat, met een nadruk op kleinere appartementen voor de OGGZ-doelgroep. Daarnaast zet Aalsmeer zich regionaal in voor een gezamenlijke woonzorgvisie met afspraken over woonconcepten voor aandachtsgroepen met specifieke woonbehoeften.

Economisch woningzoekenden

De regionale aanpak Amsterdam-Amstelland biedt economisch woningzoekenden bij (dreigende) dakloosheid tijdelijk onderdak en begeleiding. We monitoren continu of beleid en uitvoering op elkaar aansluiten. Verder werken we aan actuele thema's zoals dakloze gezinnen, een tweede Parents House en het realiseren van nieuwe opvangplekken.

Door het tekort aan reguliere woningen stagneert de doorstroming, wat leidt tot oplopende wachtlijsten. Dit blijkt ook uit de casusbesprekingen aan de goed functionerende 'Veldtafel'. Hierdoor overschrijden economisch woningzoekenden steeds vaker de beoogde opvangtermijn. Het verdient daarom aanbeveling te onderzoeken welke locaties beschikbaar en geschikt zijn voor het op korte termijn realiseren van betaalbare en tijdelijke of flexibele woonvormen, gericht op doelgroepen zoals economisch daklozen. Aalsmeer werkt met de regio aan vernieuwing van het beleidsprogramma, waarbij de uitkomsten van de ETHOS-telling dak- en thuisloosheid worden meegenomen (zie raadsbrief 8 oktober 2025). De huidige financiering via het Nationaal Plan Dakloosheid loopt eind 2026 af. Vervolgfinanciering is nog onzeker, terwijl de aanpak aantoonbaar effectief is (zie raadsbrief 18 maart 2025).

Het verdient aanbeveling de uitkomsten van de ETHOS-telling actief te benutten bij het versterken van beleid, onder andere voor specifieke doelgroepen zoals arbeidsmigranten. De aanpak voor economisch dakloosheid blijkt effectief en voorziet in een grote behoefte. Het voortzetten van deze aanpak heeft duidelijke meerwaarde. Mocht vervolgfianciering vanuit het Rijk uitblijven of beperkt zijn, dan is het van belang tijdig te verkennen hoe we deze doelgroep binnen de beschikbare middelen zo effectief mogelijk kunnen blijven ondersteunen. Tevens is van belang om in het woonbeleid maximaal in te zetten op het vergroten van de beschikbaarheid van passende sociale huurwoningen, om doorstroming te bevorderen en dakloosheid zoveel mogelijk te voorkomen.

3.10. Over ambitie 10 - Experimenteren en innoveren

De ambitie is als volgt benoemd in de nota: “We maken duidelijk wat de gemeente aan inwoners biedt in het sociaal domein en stimuleren initiatieven en innovatieve ideeën.”

Zoals beschreven in de Strategienota is het sociaal is eigenlijk nooit af. Tijdens de conferentie sociaal domein werd duidelijk dat de gemeente een verbeter-slag kan doorvoeren als het gaat om (maatschappelijke) initiatieven en communicatie. In Paragraaf 4.10 van de nota is dit met specifieke acties ingevuld.

Sinds het vaststellen van de Strategienota hebben we gemerkt dat inwoners goede informatie en pakkende communicatie vanuit de lokale overheid op prijs stellen. Zaken als een specifieke gemeentegids voor ouderen worden enorm gewaardeerd. Als het gaat om een publiekscampagne met diverse onderwerpen, dan merken we dat het aanbrengen van focus en het herhalen van informatie relevant is. Het ondersteunen van initiatieven blijkt waardevol, al heeft het tijd nodig voor voldoende inwoners weten dat de gemeente een wijkregisseur heeft en maatschappelijke initiatieven ondersteund. Hieronder hebben we per onderdeel uit de nota de ervaringen, bereikte resultaten conclusies en leerpunten opgesomd.

Acties:

1. Communicatie en informatie

Gemeentelijke website

De gemeentelijke website is aangepast. De opbouw van de site gaat nu uit van tegels met daarop de onderwerpen waarvoor een inwoner de site bezoekt. Daarbij is de site naast het Nederlands nu onder andere beschikbaar in het Engels, Pools, Turks en Oekraïens. Dit maakt het gebruik van de site makkelijker en vriendelijker, zoals ook blijkt uit reactie van inwoners.

Informatie voor doelgroepen

Aalsmeer updatet jaarlijks de folder over het preventief Jeugdaanbod, zowel digitaal als in papieren vorm. In 2025 hebben we op verzoek van onze partners een flyer gemaakt met een verwijzing naar de digitale versie (via QR code). Het landelijk online aanbod hebben we sinds 2025 ook opgenomen op de flyer. Dit om zorg laagdrempeliger te maken en problematiek te normaliseren. Zowel partners als het onderwijs en huisartsen, als inwoners geven aan dat ze blij zijn met deze vorm van een overzichtelijke sociale kaart. Aanvullend op dit aanbod waarderen partners en

inwoners de website aalsmeeractief.nl, waarop breder de actuele activiteiten zijn opgenomen. Leuk detail: onze buurgemeente heeft dit initiatief overgenomen, zij het onder een andere naam. Het preventief aanbod staat sinds 2025 ook op beschikbaarheidswijzer.nl, waarop professionals en ouders kunnen zoeken naar aanbod voor jeugdhulp.

In 2024 is voor het eerst ‘Max Vitaal’ het aanbod bewegen voor ouderen en kwetsbaren uitgebracht in samenwerking Team Sport Service. Het boekje is huis-aan-huis verspreid bij de doelgroep, en onder partners zoals huisartsenparktijken. In 2025 in Max Vitaal opnieuw uitgebracht. Voor leerlingen op de basisschool brengen we Sjors Sportief uit. Verspreiding vindt plaats op de basisscholen. Zowel van ouderen als van basisschoolleerlingen en het onderwijs krijgen we veel positieve reacties terug.

Onderzoek binnen het programma Arbeidsmigranten heeft opgeleverd dat het waardevol is geweest om aan te sluiten bij een landelijke app die in meerdere talen lokale informatie ontsluit voor Arbeidsmigranten (MyinfoNL-app). Aalsmeer maakt nu onderdeel uit van deze app.

Publiekscampagne Sociaal Domein

Van augustus 2025 t/m juni 2026 draaide in Aalsmeer en Kudelstaart de publiekscampagne sociaal domein: Meedoen in Aalsmeer. Elke maand is een ander onderwerp belicht via diverse kanalen. De onderwerpen zijn vanuit ambtelijk vakspecialisten in overleg met maatschappelijke partners aangedragen. De gemaakte insteek was duidelijk te maken wat er in Aalsmeer allemaal aan mogelijkheden, hulp en ondersteuning is en wie wat biedt. Speciaal voor de campagne zijn pagina's op de gemeentelijke website gevuld met achtergrondinformatie over de onderwerpen en nuttige links (Participating in Aalsmeer | Municipality of Aalsmeer - www.aalsmeer.nl/meedoen-aalsmeer). Deze pagina's blijven tot de zomer van 2026 actief.

Zichtbaarheid campagne:

De campagne was zichtbaar in het gemeentehuis, buitenreclame, social media: advertenties en verhalen in Aalsmeer-account, advertenties in lokale media, huisarts- en fysiopraktijken, redactionele artikelen in lokale media en via uitvoerende partijen (posters en social media).

De campagne bevatte onder andere de volgende onderwerpen:

- Ontmoeten/naar elkaar omzien/activiteiten in de vakanties
- Zolang mogelijk zelfredzaam blijven, voorbereiden op toekomst
- Valpreventie voor senioren
- Dementie
- Rust in je hoofd begint met praten
- Hulp en tips bij opvoeden en hulp voor gezinnen
- Zorgen over geld
- Hulp bij (beter) Nederlands leren in Aalsmeer
- Gamen, alcohol en meer
- Mantelzorg in Aalsmeer
- Vragen over DigiD, rijbewijs of toeslagen

Samenwerking met partners:

De samenwerking met lokale partijen zoals Participe Amstelland, Team Sportservice, De Bibliotheek en huisartspraktijken heeft zichtbaar bijgedragen aan het bereik van de campagne. Zij ondersteunden door content te delen en inwoners actief te informeren op hun eigen platformen.

Evaluatie campagne:

We hebben een tussentijdse evaluatie uitgevoerd in januari 2025 en een eindevaluatie in juli 2025 via digitale vragenlijsten met 12 vragen over de zichtbaarheid en beleving van de campagne. In totaal hebben 218 inwoners een reactie gegeven. Hoewel de respons beperkt was geven de resultaten waardevolle inzichten in de zichtbaarheid en de beleving van de campagne.

Enkele conclusies over de campagne

Deze campagne heeft over het algemeen een goed bereik gehad. Wel zijn veel onderwerpen besproken (27 in totaal, 3 per 2 weken). Dit maakt het versnipperd. Voor meer effect is het beter om minder onderwerpen te kiezen en deze vaker en op (nog meer) verschillende plekken en manieren terug te laten komen. Via onze partners hebben we begrepen dat flyers, boekjes en ander drukwerk gemist werd, om vooral de moeilijk bereikbare doelgroepen beter te bereiken.

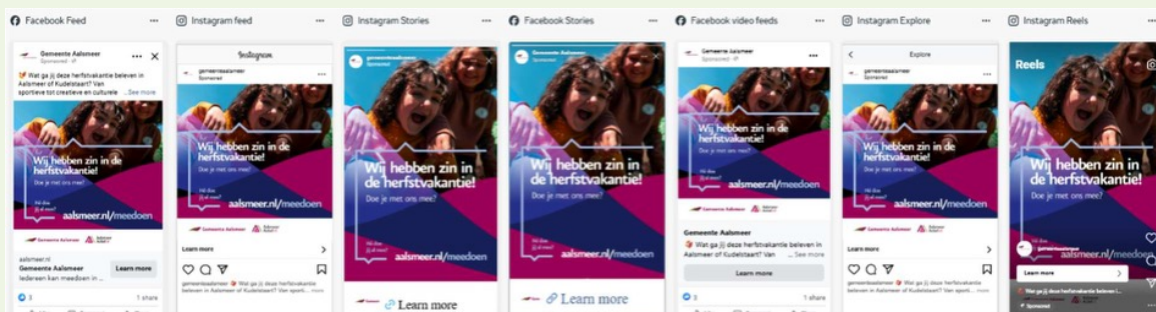
Daarnaast bleek dat Engelstalige communicatie relatief weinig resultaat op leverde. Voor eventuele toekomstige campagnes is van belang na te gaan welke talen naast Nederlands beter passen bij de inwoners van Aalsmeer de communicatie hierop aan te passen. Tot slot hebben we gemerkt hoe belangrijk het is om één onlineplek te hebben die langdurige beschikbaar is waar inwoners hulp, informatie en activiteiten kunnen vinden. Investeren in een platform zoals Aalsmeeractief.nl blijft belangrijk, zodat inwoners makkelijk de juiste informatie kunnen vinden. Gericht promotie en betrokkenheid van partners is hierbij ook van belang.

Gemeentegids 55 plus

Begin 2025 is een analoge gemeentegids voor 'senioren' uitgebracht en is deze huis-aan-huis verspreid onder alle inwoners ouder dan 55 jaar. Dit bewaarmagazine met specifieke informatie voor 55 plussers is in overleg neergelegd in openbare voorzieningen (zoals de bibliotheek) en in de wachtkamers bij huisartsen en fysiotherapiepraktijken. De totale oplage omvatte 10.000 exemplaren. Veel inwoners en professionals hebben de gemeente laten weten blij te zijn met deze specifieke gemeentegids. Zelfs zorgpersoneel uit andere gemeenten wilden de gids hebben als voorbeeld om hun gemeente hierom te vragen. Bij de evaluatie van de campagne SD is de gemeentegids 55 plus ook meegenomen. Deze werd door de respondenten als positief ervaren. De onderwerpen sport, wonen, WMO werden als meest gewaardeerd genoemd. Het verdient aanbeveling over 2 a 3 jaar opnieuw een dergelijke gids met up-to-date informatie uit te geven.

Enkele resultaten uit het onderzoek:

- De meeste respondenten hebben de campagne gezien via de buitenreclame (80%), Facebook (36%) en lokale media (33%).
- De eerste indruk overwegend positief was (66%), sympathiek (76%) en helder en duidelijk (58%).
- 75% Van de respondenten denkt dat de gemeente zichtbaar wil maken welke ondersteuning en activiteiten beschikbaar zijn. 72% denkt dat de gemeente inwoners wil stimuleren om actief mee te doen in de samenleving.
- De informatie op de website als waardevol en toegankelijk werd ervaren (69%).

Resultaten social media en online zichtbaarheid:

- Tijdens de campagne hebben we vooral via Facebook en deels via Instagram gewerkt aan meer zichtbaarheid en betrokkenheid. Enkele van de belangrijkste resultaten:
- 883.300 keer getoond (impressies) - Dit is hoe vaak onze banners en berichten in beeld zijn geweest.
- 110.000 mensen bereikt - Gemiddeld hebben we iedere inwoner van Aalsmeer ongeveer drie keer bereikt met verschillende berichten.
- Doorklikpercentage (CTR) 2% - Dit laat zien hoeveel mensen verder hebben geklikt op een bericht. Bij 2% betekent dit dat 2 van de 100 kijkers nieuwsgierig genoeg waren om door te klikken. Op social media is een score tussen 1 en 3% normaal. Onze 2% is dus een keurige, gemiddelde score.
- 8.900 interacties met advertenties - Dit zijn acties zoals klikken, liken of delen van de berichten.
- 70% via Facebook – 30% via Instagram - De meeste inwoners zijn bereikt via Facebook, een kleiner deel via Instagram.

Meest bezochte webpagina's op aalsmeer.nl:

Titel van de pagina	Aantal bezoeken
Meedoen in Aalsmeer (algemene pagina)	1811
Toffe dingen doen in de voorjaarsvakantie	551
Zelfredzaam met AutoMaatje en meer	546
Zorgen over geld	535
Rust in je hoofd begint met praten	439
Zwembad De Waterlelie: Plezier voor iedereen	435
Valpreventie voor senioren	411
Dementie	401

De Nederlandstalige website heeft in totaal 9.506 unieke bezoeken en 10.491 paginaweergaven gehad. De Engelstalige website heeft in totaal 398 unieke bezoeken en 446 paginaweergaven gehad.

2. Kansrijke initiatieven tijdelijk ondersteunen

Innovatieve (maatschappelijke) voorstellen van (groepen) inwoners

In de Strategienota Sociaal Domein is opgenomen dat als de gemeente door (groepen) van inwoners of organisaties benaderd wordt over innovatieve (maatschappelijke) voorstellen de gemeente actief hierover met ze in gesprek gaat. Deze rol is opgepakt door de gemeentelijke wijkregisseur (zie voor meer informatie over de rol van de wijkregisseur paragraaf 3.4). Enkele voorbeelden van initiatieven van inwoners:

1. Inwoners van de Baccarastraat kwamen met een verzoek de verkeerssituatie in de Baccarastraat onder de loop te nemen en deden meteen een verzoek tot extra vergroening. De wijkregisseur heeft de initiatiefnemer geholpen de buurt te betrekken, waarna de buurt met een plan is gekomen.
2. Vanuit het wijkoverleg hebben bewoners aangegeven meer vergroening te willen rondom de speeltuin en de buurt graag opgeknapt te zien. De buurtregisseur heeft georganiseerd dat De Meerlanden, Eigen Haard, de buurtverbinder van Participe, en de gemeentelijk adviseur participatie met inwoners nu nadenken over een gezamenlijk project.
3. Een initiatiefnemer wilde komen tot een inloopvoorziening in Stommeer die aansloot op het gemeentelijke beleid rond ontmoeten. De wijkregisseur heeft dit opgepakt met de ambtenaar die inhoudelijk over dit beleid. Dit gaat vermoedelijk leiden tot een dergelijke voorziening.

Bij een deel van deze initiatieven zien we dat inwoners een verzoek doen wat direct raakt aan 'grijs en groen'. De wijkregisseur maakt hier een participatietraject met de buurt van, wat de sociale samenhang in de buurten van Aalsmeer ten goede komt. Meerdere initiatieven van inwoners zijn voor het jaar 2025 al gemeld.

Daarnaast is Aalsmeer in het najaar van 2025 gestart met de 'Initiatievenpagina' (Initiatieven | Gemeente Aalsmeer - participatie.aalsmeer.nl) waar inwoners hun initiatief kunnen melden. Deze pagina is een invulling vanuit het participatiebeleid van Aalsmeer. Een eerste publiciteitscampagne hierover heeft plaatsgevonden eind 2025. Omdat de pagina net is gestart, wordt zij nog beperkt gebruikt. We verwachten de eerste resultaten hiervan in 2026.

We adviseren helder te blijven communiceren over de mogelijkheden voor ondersteuning van (maatschappelijke) initiatieven, ook voor grijs en groen. Alleen consistentie en een aanpak die meerdere jaren doorgaat verhoogt de bekendheid en draagt werkelijk bij aan het adequaat kunnen ondersteunen van initiatieven vanuit de samenleving in Aalsmeer en Kudelstaart. De rol van de wijkregisseur en het voortzetten van deze functie is hierbij onmisbaar.

'In elke wijk een wijkcentrum' (uit het Raadsprogramma)

In de strategienota wordt in paragraaf 4.10 een onderdeel uit het raadsprogramma aangehaald: 'in elke wijk een wijkcentrum'. Met het uitvoeringsplan ontmoeten is hier inhoudelijk gestuurd op het (voornamelijk eerst zorgdragen voor het) behoud van diverse buurthuizen in de gemeente. De gemeentelijk wijkregisseur heeft samen met de projectleider van het Uitvoeringsplan Ontmoeten inwoners ondersteund om te komen tot bestendiging van buurthuis Hornmeer en het Middelpunt. Beide (nieuwe) besturen zijn ondersteund door een externe partij om hun bestuurlijke capaciteiten te versterken en verder vorm te geven.

Vanuit het uitvoeringsplan ontmoeten is een beeld neergelegd hoe Aalsmeer de komende jaren kan werken aan ontmoeting en hierbij passende ontmoetingslocaties. In paragraaf 3.4 van deze evaluatie is hier meer over opgenomen.

4. Evaluatie van de monitoring, uitvoering en financiën (Hoofdstuk 5 t/m 7)

4.1. Over Hoofdstuk 5 – Zijn we goed bezig

Vormen van monitoring en evaluatie

In hoofdstuk 5 van de Strategienota staat beschreven dat we het in de nota geformuleerde strategisch beleid tijdig willen evalueren: hebben we gedaan wat we voorgenomen hebben en wat hebben we hiervan geleerd? In de nota staan de vier manieren opgesomd waarop we dit doen. Hieronder lopen we deze vier manieren langs.

1. Vertaling van de acties uit deze nota en deze opnemen in onze P&C-documenten.

In bijlage 3 van de strategienota is een vertaling gemaakt van de nota SD naar de programmaplannen van de programma's 1 en 2 van de P&C stukken Begroting en Rekening. De uitgangspunten van deze programmaplannen, te weten (1) 'Wat willen we bereiken' en (2) 'Wat gaan we daarvoor doen', horen immers inhoudelijk aan de sluiten op het geldende beleid voor het sociaal domein (ofwel: de vigerende nota sociaal domein).

De teksten en tabellen die als voorzet zijn opgenomen in bijlage 3 van de nota bevatten deze vertaling en deze zijn verwerkt in de P&C documenten, zoals door de raad besloten.

2. Periodieke meting van cijfers en indicatoren, inclusief een kwalitatief onderzoek.

Om de gemeenteraad betere sturingsinformatie op het sociaal domein te bieden, heeft een raads werkgroep uitgezocht hoe de raad beter kan sturen met behulp van indicatoren en kwalitatieve informatie. Een belangrijk uitgangspunt hierbij was het aanbrengen van focus door het voorkomen van een overvloed aan meetgegevens.

De raads werkgroep heeft het 4R-model van Robert Simon vrij vertaald waardoor het praktisch en goed bruikbaar is voor Aalsmeer. Naast een duidelijke missie en wat de gemeente wel en niet gaat doen, is een behapbare set van cijfers/mmeetgegevens bepaald. Daarnaast is een aantal indicatoren voor specifieke onderwerpen vastgesteld die de raad deze raadsperiode extra wil volgen en monitoren.

Ook is er gekozen voor enkele beleidsonderwerpen waar kwalitatief/verdiepend klantervaringsonderzoek naar gedaan wordt. Dit om inhoudelijk en kwalitatief beter zicht te krijgen op de resultaten en mogelijk effecten van het beleid.

Zoals door de raad vastgelegd in de Strategienota heeft het college in de P&C-cyclus gerapporteerd over de set van cijfers/meetgegevens en de indicatoren (zie voor deze gegevens het overzicht in bijlage 2). Een periode van twee jaar is relatief kort om te kunnen bepalen of deze sets van gegevens/indicatoren goed werken. We zien in ieder geval dat de raad nu meer zicht heeft op cijfers van het sociaal domein.

Vooraf het meerjarig meten van dezelfde set gegevens geeft doorgaans een goed beeld van de ontwikkelingen. Grote gemeenten doen dit al langere tijd en kunnen daardoor beter sturen, vooral ook vanuit de raad. Van belang hierbij is wel dat deze gegevens voor langere tijd gevolgd worden, ofwel: langer dan één raadsperiode. Het verdient daarom aanbeveling in de volgende raadsperiode bij het vaststellen van een nieuwe strategienota door te gaan met de huidige set van cijfers/meetgegevens en indicatoren.

Verder leveren we tweemaal per jaar een Bestuurlijke VerantwoordingsRapportage Jeugd (BVR Jeugd) op, inclusief een presentatie in de raadscommissie. Ook zijn we voor de zomer van 2025 begonnen met een presentatie in de raadscommissie van cijfers over de individuele Wmo-voorzieningen.

Daarnaast is een verdiepend klantervaringsonderzoek uitgevoerd naar het aanbod mantelzorgondersteuning. Dit leverde diverse waardevolle bevindingen op, zie paragraaf 3.5 en de raadsbrief van 24 juni 2025.

Het lijkt verstandig om de komende raadsperiode meer te gaan doen met (verdiepende) klanttevredenheidsonderzoeken, zoals naar de ondersteuning van vrijwilligers en verenigingen die hiermee werken. Dit levert een directer beeld op van de kwaliteit en de meerwaarde van de (via de gemeente bekostigde) dienstverlening in het sociaal domein.

3. Evaluatie van de strategienota in de tweede helft van 2025.

Om de ervaringen uit deze bestuursperiode mee te geven aan de volgende periode, is in het raadsvoorstel over de strategienota een evaluatie gepland voor de tweede helft van 2025. Deze notitie bevat de resultaten van die evaluatie.

4. Evaluatie in uitvoeringsplannen

In de uitvoeringsplannen hebben we zoveel mogelijk opgenomen wanneer we deze evalueren. De krapte op de arbeidsmarkt heeft als effect gehad dat binnen zowel de Kernorganisatie Aalsmeer (KOA) als de AA-organisatie vacatures niet tijdig ingevuld konden worden. Het gevolg hiervan is dat diverse uitvoeringsplannen later zijn aangeleverd dan gepland, daardoor is een deel van deze uitvoeringsplannen redelijk dicht op deze evaluatie verschenen. Dit maakt dat die plannen pas inhoudelijk geëvalueerd worden na uitvoering de komende twee jaren onder het nieuwe college (voorbeeld: het Uitvoeringsplan Mantelzorgondersteuning). Het uitvoeringsplan Brede SPUK kent overigens een eigen (vrij strakke) verantwoordingscyclus, omdat het hier gaat om ontvangen rijksmiddelen.

Rekenkameronderzoek

Tijdens deze raadsperiode deed de rekenkamer onderzoek naar subsidies. Twee van hun conclusies/aanbevelingen zijn direct relevant voor de evaluatie van de strategienota en noemen we daarom hier expliciet:

1. De rekenkamer concludeert dat een (volgende) Strategienota Sociaal Domein duidelijk geformuleerde doelen moet bevatten. En dat deze nu onvoldoende expliciet en daarom niet meetbaar in de huidige strategienota verwoord zijn;
2. De rekenkamer adviseert dat het van belang is subsidies die verleend worden ook te koppelen aan deze doelen. Zo wordt duidelijk dat de gemeente subsidies gebruikt om maatschappelijke doelen uit haar beleid te bereiken.

In het kader van 'monitoring en evaluatie' constateren we, met de rekenkamer, dat beide punten van belang zijn om te borgen in het Strategisch Sociaal Domeinbeleid voor na 2027. Daarmee worden tevens de sturingsmogelijkheden van de gemeenteraad vergroot. Door expliciete doelen op te nemen in de nieuwe Strategienota Sociaal Domein wordt uitvoering gegeven aan een deel van het raadsbesluit naar aanleiding van het rekenkameronderzoek Subsidies gemeente Aalsmeer 2024. Dit gebeurt op de meest effectieve wijze: via het kaderstellende beleid dat de gemeenteraad zelf vaststelt.

4.2. Over Hoofdstuk 6 – Een toegankelijk en betrouwbaar vangnet bieden

Hoofdstuk 6 van de strategienota geeft een schets hoe de gemeentelijke dienstverlening op het gebied van Wmo/welzijn, Jeugdhulp en Werk en inkomen is georganiseerd. De opzet van de gemeentelijke dienstverlening blijkt al meerdere jaren op genoemde wijze goed te functioneren.

Toch worden er elke collegeperiode aanpassingen gedaan, om effectiever en efficiënter te werken, aan te sluiten op de veranderende tijdgeest of in te spelen op wetswijzigingen. Sinds de invoering van de strategienota betreft dit het werken met de zogenoemde menselijke maat en het scherper kijken naar de jeugdzorg vanuit het programma Grip op Jeugdzorg sinds eind 2024.

Bij dit laatste gaat het om het bieden van de juiste zorg aan de kinderen en hun ouders/ verzorgers die dit het meest nodig hebben en het daardoor voorkomen van verdere stijging van de jeugdzorgkosten in Aalsmeer. Daarnaast zijn binnen het sociaal loket nieuwe werkwijzen doorgevoerd en is bij het Sociaal team het traject IHV (Intensieve Hulpverlening Vrijwillig) geïntroduceerd. Bij dit laatste vervult de gemeente de rol van procesregisseur. Dit is een traject waarbij de volwassen GGZ en de jeugd GGZ met elkaar één behandelteam vormen onder regie van de gemeente. Ouders worden gedurende het traject gemotiveerd tot verandering van hun gedrag en het doorbreken van patronen. Hiermee leveren we gezamenlijk met aanbieders een belangrijke bijdrage aan de jeugdveiligheidsketen en de zorg voor kinderen en hun ouders.

Menselijke maat en grip op Jeugdzorg

De menselijke maat blijkt als werkwijze goed te werken en inwoners geven vaker terug dat ze zich gehoord voelen en de contacten met de gemeente als plezierig(er) ervaren. Het programma Grip op Jeugdzorg draait bijna een jaar en de eerste positieve resultaten zijn merkbaar, zowel in de dagelijkse uitvoering als de contacten met instellingen als financieel. Via de twee presentaties over de Bestuurlijke Verantwoordings-Rapportage (BVR) Jeugdzorg per jaar, wordt de raad hierover in de commissie geïnformeerd. Zoals recent inhoudelijk is gebeurd in oktober 2025.

Sociaal loket

Het sociaal loket is de integrale toegang tot het sociaal domein voor inwoners, mantelzorgers en professionals. Inwoners kunnen telefonisch, per mail of op afspraak terecht voor informatie en advies.

De menselijke maat is doorgevoerd in de werkwijze van het loket. Door de inzet van extra middelen die Aalsmeer van het Rijk ontvangt, is de baliebezetting verbeterd. Daarnaast werken medewerkers van de vakteams in het loket, waardoor alle benodigde expertise snel beschikbaar is.

Bij de afhandeling van telefoontjes van inwoners is de logistiek verbeterd. Zo worden vragen over de voortgang van aanvragen worden tegenwoordig direct beantwoord door de betreffende vakafdeling, wat leidt tot minder doorverbinden en minder terugbelverzoeken. De loketmedewerkers hebben zo meer tijd voor advisering aan inwoners met een meervoudige hulpvraag. Uit cliëntervaringsonderzoek blijkt dat inwoners tevreden zijn over de adviezen die ze vanuit het loket krijgen.

Sinds begin 2025 is het inloopsprekuur op het raadhuis van Aalsmeer in ere hersteld zodat inwoners zonder afspraak terecht kunnen. Hierdoor bereikt Aalsmeer inwoners beter die het overzicht kwijt zijn of financiële problemen hebben. Om de drempel te verlagen voor inwoners neemt een medewerker van het sociaal loket deel aan het team van het financieel café.

Inwoners kunnen op de website een keus maken voor de taal waarin ze informatie willen lezen. De bevestigingen van afspraken zijn standaard in het Nederlands en Engels. Er is een Poolse versie van de folder over het sociaal loket, en het loket onderhoudt contacten met het Poolse sociaal spreekuur dat door vrijwilligers wordt georganiseerd.

Het komende jaar wil het loket de samenwerking met het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in de bibliotheek verder verbeteren. Om zo de zelfredzaamheid van inwoners voor inwinnen van informatie en doen van aanvragen verder te vergroten.

Regionale inkoop Jeugdzorg

Een ontwikkeling die de komende jaren gaat spelen, is de verplichte jeugdzorg regiovorming. Aalsmeer mag dan niet meer alle jeugdzelf zorg inkopen, maar wordt verplicht dit vanaf 2027 samen met de regio Amsterdam-Amstelland te doen. Dit gaat effect hebben op hoe de gemeente de jeugdzorg praktisch uitvoert. De exacte effecten voor Aalsmeer zijn nog niet bekend. Deze worden pas samen met de inhoudelijk uitwerking bekend en krijgen vorm in de nieuwe bestuursperiode.

4.3. Over Hoofdstuk 7 – Financiën

Totaalbeeld en kostenbeheersing

Het totaal van de lasten binnen het Sociaal Domein (programma 1 en programma 2 van de programmabegroting) na de tweede bestuursrapportage 2025 bedraagt circa € 53 miljoen. Daarmee vormt het Sociaal Domein een aanzienlijk deel van de gemeentelijke uitgaven (ongeveer 40%).

De mutaties in de ontwikkeling van de lasten zijn, naast het algemene effect van prijsinflatie, onder andere toe te schrijven aan de uitkomst van het onderzoek naar de kostprijsdekkende tarieven Wmo, de opvang van Oekraïners, inkomensregelingen en het sportbeleid, evenals voor het beheer en onderhoud van sportaccommodaties.

De afgelopen periode zijn maatregelen genomen om de oplopende kosten binnen de jeugdhulp en Wmo terug te dringen. Daarbij stond het waarborgen van kwalitatieve dienstverlening aan onze inwoners centraal. Het uitgangspunt is nog steeds dat we hulp blijven bieden aan inwoners die dit echt nodig hebben. De kostenontwikkelingen binnen het Sociaal Domein zijn echter van een zodanige omvang dat deze niet volledig binnen de bestaande budgetten konden worden opgevangen.

In de afzonderlijke P&C documenten is de raad over de ontwikkeling van de budgetten Sociaal Domein geïnformeerd.

Tegenover de stijging van de uitgaven staan hogere inkomsten. Enerzijds uit de algemene uitkering uit het gemeentefonds gegroeid, de niet geoormerkte middelen van het Rijk en de middelen voor de opvang van Oekraïners, anderzijds is de gebundelde Uitkering voor Inkomensvoorzieningen (BUIG) toegenomen, dit is een rijksuitkering die gemeenten ontvangen om bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies te betalen.

Afspraken AA organisatie

Het jaar 2025 vormt het laatste jaar van de afspraken met de AA-organisatie over de inzet van extra capaciteit en dienstverlening. Deze afspraken zijn voorafgaand aan de Kadernota 2026 (raad 3 juli 2025) geëvalueerd. Om de ingezette maatregelen succesvol te kunnen voortzetten, is de formatieve claim voor jeugdhulp structureel opgenomen in de programmabegroting 2026.

Onderhoudsbudgetten Sport

Daarnaast zijn in de programmabegroting 2026 de onderhoudsbudgetten voor de binnen- en buiten-sportaccommodaties op peil gebracht. Daarmee wordt invulling gegeven aan één van de pijlers van het gemeentelijk sportbeleid: het faciliteren van sport op goed onderhouden accommodaties.

Inkomensafhankelijke bijdrage Wmo

Zoals in de Strategienota is geschetst, zijn zowel de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 als de Jeugdwet en Participatiewet zogenoemde open-einde regelingen. Dit betekent dat hieraan geen budgettaire plafonds worden toegekend en dat bij de uitvoering geen limieten mogen worden gesteld.

Een mogelijke maatregel die de instroom kan beperken, is het afschaffen van het abonnementstarief en de invoering van een inkomensafhankelijke bijdrage. Deze maatregel is door het Rijk al meerdere malen uitgesteld. Deze maatregel was uiteindelijk voorzien was per 1 januari 2027. Na de val van het kabinet in juni 2025 heeft de Tweede Kamer het voorstel echter controversieel verklaard. Er is nu geen nieuwe beoogde ingangsdatum bekend.

Hervormingsagenda

In het kader van de Hervormingsagenda heeft het Rijk, in overleg met de VNG, besloten gemeenten te compenseren voor de incidentele tekorten in de jeugdhulp over 2023 en 2024. Gemeenten kunnen deze middelen inzetten voor de transformatie van de jeugdhulp, in lijn met de doelstellingen van de Hervormingsagenda: het versterken van de sociale basis en het realiseren van een brede, integrale aanpak binnen het Sociaal Domein. De gemeente Aalsmeer heeft deze middelen gereserveerd om de verdere transformatie te kunnen realiseren.

Egalisatiereserve Sociaal Domein

Naar aanleiding van de motie RAP raad is de egalisatiereserve Sociaal Domein ingesteld met als doel budgettaire overschrijdingen binnen het sociaal domein binnen het programma op te lossen en overschotten en tekorten te egaliseren. De afgelopen jaren is gebleken dat het een utopie is om structurele tekorten op te lossen met een reserve. Een reserve is een incidenteel dekkingsmiddel, het maken van een zuivere toerekening is ingewikkeld door de vermenging van rijksregelingen en eigen beleid en het suggereert dat we iets oplossen wat feitelijk niet het geval is.

Het advies is om overschotten en tekorten voortaan af te wikkelen binnen de algemene reserve. Hiervoor zijn de volgende argumenten:

- de uitgaven sterk kunnen fluctueren door externe factoren (zoals zorgvraag of rijksbeleid), terwijl we voor de inkomsten afhankelijk zijn van de Rijksoverheid (algemene uitkering)
- het sociaal domein kent vaak jaar-op-jaar variatie in uitgaven
- in de praktijk vindt dekking van de claims voor extra budget vanwege het structurele karakter plaats uit de stelpost loon-prijs, areaal en/ of het begrotingsresultaat

De ontwikkeling van de budgetten Sociaal Domein van jaar tot jaar is een betere manier om de mutaties in de budgetten te volgen. In de P&C documenten worden afzonderlijke mutaties binnen het Sociaal Domein toegelicht.

Krapte arbeidsmarkt

De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt heeft directe gevolgen voor de werking en continuïteit van het sociaal domein. Bij de zorgaanbieders leidt dit tot verhoogde tarieven, een afname van het aantal beschikbare aanbieders en langere wachttijden voor inwoners. Maar krapte heeft ook impact op onze eigen uitvoeringsorganisatie. Deze ontwikkelingen vergroten het risico op budgetoverschrijdingen en kunnen ten koste gaan van tijdige en passende ondersteuning. Voor aanbieders betekent de schaarste dat zij hogere kosten doorberekenen en dat het aanbod onder druk komt te staan. Tegelijkertijd ervaren wij binnen onze eigen uitvoeringsorganisatie moeite om vacatures te vervullen en capaciteit op peil te houden. Dit vraagt om extra alertheid in de sturing op kwaliteit, kostenbeheersing en samenwerking met onze partners. Het is van belang om deze kwetsbaarheid structureel te adresseren in onze beleidsvorming en financiële prognoses, zodat we tijdig kunnen bijsturen en de continuïteit van zorg en ondersteuning kunnen waarborgen.

5. Aanbevelingen

In de vorige hoofdstukken hebben we de Strategienota Sociaal Domein hoofdstuk voor hoofdstuk besproken en hier conclusies uitgetrokken. Op basis van deze conclusies doen we in dit hoofdstuk aanbevelingen voor de volgende collegeperiode en tevens voor in het Strategisch Sociaal Domeinbeleid voor na 2027. De belangrijkste punten om in een volgende collegeperiode extra aandacht aan te besteden zijn in **rode tekst** aangegeven.

5.1. Aanbevelingen op basis van Hoofdstuk 1 tot 3 Strategienota

■ Werken aan opgaven

We adviseren om in het Strategisch Sociaal Domeinbeleid na 2027 te onderzoeken in hoeverre het haalbaar is om te werken aan enkele opgaven, deels ook domein overstijgend. Dit in plaats van het werken met een aantal ambities, zoals opgenomen in de huidige nota. Wij schatten in dat het werken aan opgaven die breder kunnen zijn dan alleen het sociaal domein sterke meerwaarde heeft.

Door de ooghalen heen kijkend zouden deze opgaven bijvoorbeeld kunnen zijn: sociale samenhang in wijken, ouderenbeleid (inclusief dementie, eenzaamheid en mantelzorg), mentale gezondheid

(met name onder jongeren, denk aan het gebruik van social media) en gezonde leefstijl (bewegen, middelen gebruik, vaperen). Daarbij is ook een optimale koppeling van het fysiek en sociaal domein van belang, zoals wonen betreft, voor ouderen en inwoners met een beperking, en een gezonde leefomgeving.

Op basis van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet moet de gemeente periodiek een beleidsdocument met de lokale invulling van deze wetten maken. Dit rechtvaardigt het opstellen van een nieuwe Strategienota SD. Het is van belang in deze nieuwe nota ook het lokaal gezondheidsbeleid - dit beleid is tevens periodiek verplicht op te nemen. Daarnaast verdient het aanbeveling ook bewegen/sportactivering en -stimulering en kunst & cultuur hierin een plek te geven.

■ **Tegengaan versnippering**

Aalsmeer geeft een deel van haar beleid vorm door diverse partijen via inkoop of subsidies opdracht te geven tot het invullen van acties en aanbod. De afgelopen twee jaar hebben we de uitvoering van het preventief jeugdbeleid herijkt. Ook hebben we breder gekeken naar welzijn en sport. We zien dat er te veel sprake is van versnippering van hulp en ondersteuning, en dat regievoering binnen de uitvoering beter kan. Van belang is nagaan in hoeverre aanpassingen nodig zijn. Denk aan: integreren van het jongerenwerk met de rest van het welzijnswerk, benoemen van één regievoerder binnen het brede welzijnsveld en idem op het gebied van sportactivering en -stimulering.

■ **Programma Arbeidsmigranten**

Conform de Procesnotitie Arbeidsmigranten (5 december 2023) en raadsbrief over arbeidsmigranten (9 september 2025) adviseren we het opstellen en uitvoeren van het voorgenomen Programma Arbeidsmigranten in de volgende collegeperiode. We adviseren om hierin op te nemen: (1) specifieke aandacht voor de leefomstandigheden van arbeidsmigranten op het gebied van zorg, ondersteuning en huisvesting, (2) met (grote) werkgevers hun verantwoordelijkheid wat zorg en ondersteuning van arbeidsmigranten betreft te bespreken, (3) inzet op een professioneel netwerk van sleutelfiguren voor arbeidsmigranten en (4) actieve deelname aan de Regiodeal, thema/onderdeel Arbeidsmigranten.

■ **Integraal ouderenbeleid**

Wij adviseren het opstellen van integraal en domein overstijgend ouderenbeleid, bij voorkeur in de vorm van een Programma Ouderen, vergelijkbaar als het Programma Arbeidsmigranten. Hierin moeten thema's worden opgenomen als wonen, eenzaamheid, dementie, mantelzorgen, meer (samen) bewegen en zelf je fysieke kracht handhaven/ opbouwen om gezond en mobiel oud te kunnen worden.

■ **Betrokkenheid/participatie gemeenteraad bij opstellen beleid:**

We adviseren de nieuwe raad en het nieuwe college om gezamenlijk te bespreken welke vorm van betrokkenheid de raad wenst bij het opstellen van het Strategisch Sociaal Domeinbeleid na 2027 en de onderliggende plannen van het college. Daarnaast is het belangrijk te bepalen hoe deze participatie concreet kan worden ingevuld.

■ **Jongerenraad:**

In Aalsmeer is een jongerenraad in oprichting. We adviseren bij het opstellen van het Strategisch Sociaal Domeinbeleid na 2027 de jongerenraad actief te betrekken en ze om advies te vragen.

■ **Middelengebruik (alcohol en vaperen), social media en bewegen:**

We adviseren aandacht te hebben voor middelen- en social media gebruik, met name onder jongeren. Hierop gericht inzetten is van belang. Daarnaast adviseren we aandacht te houden voor bewegen, met name onder volwassenen. Voor bewegen, vaperen, en het gebruik van alcohol en drugs geldt dat de cijfers door de jaren heen constant (licht) in beweging zijn. Het blijft echter van belang aan alle gezondheidsaspecten als gemeente aandacht te blijven besteden. De gemeente is ook wettelijk verplicht lokaal gezondheidsbeleid te voeren.

5.2. Aanbevelingen op basis van Hoofdstuk 4 Strategienota

Ambitie 1 – Fit en Gezond blijven

■ **Toekomstvisie voor onze sportaccommodaties:**

het opstellen en uitvoeren van een toekomstvisie voor onze sportaccommodaties de komende bestuurperiode, zowel voor binnen- en buitensport als voor sport in de openbare ruimte.

■ **Regievoerder op sportstimulering:**

het instellen van een sterke regievoerder op sportstimulering en overwegen dit bij één externe partij te beleggen, zoals ESA, of dit zelf uit te gaan voeren via buurtsportcoaches.

■ **Integrale aanpak sport en bewegen:**

het ontwikkelen van een integrale aanpak waarbij sport en bewegen in de openbare ruimte structureel onderdeel worden van het dagelijkse leven van inwoners. In zo'n aanpak kunnen dan ook zaken worden opgenomen als het ontwikkelen van aantrekkelijke wandel- en fietsroutes waardoor fietsgebruik en daarmee bewegen gestimuleerd wordt, of zoals bijvoorbeeld zoals door inwoners aangegeven: tapveldjes voor jongeren in het noorden van de wijk Aalsmeer-Oost.

■ **Financiering combinatiefunctionarissen:**

We adviseren financiering van de combinatiefunctionarissen structureel op te nemen in de programmabegroting of minimaal incidenteel binnen het college uitvoeringsprogramma (CUP) en/of de financiële opvolger van de huidige GALA-middelen.

■ **Borg lokale invulling van het ASWA:**

zoals als college dat Aalsmeer goed vertegenwoordigd is in de regionale overleggen over het vervolg op het IZA en GALA akkoord: het landelijke Aanvullend Zorg en Welzijns Akkoord (ASWA). Op deze wijze kan Aalsmeer gebruik blijven maken van de middelen die landelijk beschikbaar komen en gezamenlijk met onze regionale partners de vertaalslag te blijven maken naar onze lokale situatie ten behoeve van onze inwoners.

■ **De BOR Coach:**

de rol van de 'Bewegen op recept coach' (BOR-coach) is nog niet goed ontwikkeld en geborgd. Het is van belang dat deze rol beter wordt ingevuld. Een dergelijke BOR-coach zou inwoners die zichzelf melden, inwoners die verwezen worden vanuit de eerstelijnszorg en deelnemers van de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) op weg kunnen helpen richting structureel bewegen. Ook het organiseren van een laagdrempelige beweeggroep als opstart naar regulier aanbod is hierbij relevant.

■ **Ketenaanpak roken en vaperen:**

we adviseren te blijven inzetten op de ketenaanpak om roken en vaperen te stoppen, dan wel te minderen.

■ **Alcoholpreventie:**

we adviseren na te gaan of het van belang is onze reguliere gemeentelijke alcoholpreventie onder jongeren samen met onze verslavingszorgpartner(s) te herijken.

Ambitie 2 – Leren en verbinden door Kunst en Cultuur

■ **Verenigen en partners Kunst & Cultuur:**

het is van belang de regierol binnen het maatschappelijke veld van kunst en cultuur komende jaren via een organisatie als het Cultuurpunt vorm te laten geven en verder door te ontwikkelen. Het actief blijven verbinden en ondersteunen van verenigingen en andere partners die actief zijn binnen kunst & cultuur zijn belangrijke taken binnen deze rol. Voldoende structureel budget hiervoor en goede monitoring van resultaten onder de gebruikers zijn voorwaarde om deze rol goed vorm te kunnen blijven geven.

■ **Lokale omroep:**

we adviseren het zoveel mogelijk behouden van de eigenheid van de lokale omroep van Aalsmeer, ook binnen het verplichte optuigen van het vehikel regionale omroep.

■ **Kunst in de openbare ruimte:**

we adviseren het door de raad in 2025 vastgestelde beleid over de inzet van kunst in de openbare ruimte ('Expeditie Aalsmeer') dat een looptijd heeft tot 2029, de komende jaren nader in te vullen en uit te voeren.

Ambitie 3 – Veilig, gezond en kansrijk opgroeien en ontwikkelen

■ **Regionale inkoop:**

we adviseren in te zetten op de verplichte invoering van de regionale inkoop jeugdhulp (inclusief de lokale veranderingen die hieruit voortkomen voor het jeugdbeleid en de wijze van werken in de uitvoering).

■ **Sturen op kostenreductie:**

het is van belang te blijven sturen op zorg en kostenreductie: voortzetten Grip op Jeugdhulp en de veiligheidsketen, in relatie tot de regionale inkoop Jeugd.

■ **Stimuleren groepsaanbod:**

we adviseren te stimuleren dat aanbieders voor kinderen, tieners en jongeren meer groepsaanbod bieden, al dan niet samen met andere aanbieders. Voorbeeld: groepsaanpak voor jongeren met psychische klachten.

■ **Inzetten ervaringsdeskundigen Jeugd:**

we adviseren op basis van de evaluatie van de pilot in het najaar 2026 te besluiten of ervaringsdeskundigheid op het gebied van jeugd een vaste plek binnen de uitvoering van het sociaal domein zou moeten krijgen.

■ **Gameproblematiek en social mediagebruik:**

inzet op preventieve acties voor het verbinden van de online en offline-wereld bij jongeren is van belang de komende jaren, inclusief aandacht voor hoe ouders omgaan met gameproblematiek en social mediagebruik onder jongeren.

Ambitie 4 – Goed voelen, welzijn, ontmoeten

■ **Ontmoetingslocaties:**

Het inrichten van enkele middelgrote ontmoetingslocaties (bij voorkeur elke wijk één), aangevuld met kleinere satellieten en bijvoorbeeld specifieke nog nader in te vullen projecten rond ontmoeting in de linten. In het algemeen is het bij woningbouwprojecten van belang maatschappelijke functies en ontmoetingsplekken in nieuwe woningbouwprojecten op te nemen of in de directe woonomgeving te hebben, om de leefbaarheid te versterken en de sociale cohesie te bevorderen.

■ **Ontmoetingsplekken openbare ruimte:**

het aantal ontmoetingsplekken in de openbare ruimte vergroten en het benoemen van en handhaven op rustige plekken in de wijk.

■ **Wijkregisseur:**

Het blijven inzetten op een gemeentelijke sociale wijkregisseur en bij voorkeur deze functie uit te breiden naar meerdere gemeentelijke gebiedsregisseurs, voor sociaal, grijs en groen.

■ **Voorzorgcirkels:**

we adviseren het opzetten en uitbreiden van zogeheten 'voorzorgcirkels'.

Ambitie 5 – Elkaar helpen

■ **Ondersteuning verenigingen:**

we adviseren de komende jaren te blijven inzetten op het versterken van de organisatiekracht en de inzet van professionele expertise, om het brede, sterke verenigingsleven in Aalsmeer te ondersteunen en daarmee te kunnen behouden.

■ **Langetermijnstrategie:**

we adviseren dat Aalsmeer een langetermijnstrategie voor het versterken van informele netwerken, vrijwilligerswerk en de toekomstbestendigheid van verenigingen gaat hanteren.

Ambitie 6 – Werken en financiële zelfredzaamheid

■ **Wetswijziging Participatiewet in balans:**

we adviseren in 2026 na te gaan welke gevolgen de wetswijziging verder zal hebben voor de uitvoering en de gemeentelijke verordeningen en beleidsregels – het meeste wat de wet vraagt is eerder al ingevoerd in Aalsmeer.

■ **Wet Van School naar Duurzaam Werk:**

de lokale implementatie van de wet 'Van School naar Duurzaam Werk' is van belang.

■ **Werken binnen de B1-route:**

we adviseren het onderzoeken van de mogelijkheden op de combinatie inburgering en werk voor statushouders binnen de zogenoemde B1-route²⁰.

Ambitie 7 – Wonen en zorg combineren

■ **Zorg en ondersteuning nabij woonconcepten:**

Het opnemen van maatschappelijke functies waaronder bijvoorbeeld ook huisartsenzorg (/eerstelijnszorg) en ontmoetingsplekken in nieuwe woningbouwprojecten of in de directe woonomgeving om de leefbaarheid te versterken en de sociale cohesie te bevorderen blijft van belang. We adviseren om als gemeente te (helpen) zoeken naar creatieve oplossingen om concepten voor zorg en ondersteuning nabij woonconcepten voor kwetsbare inwoners haalbaar te maken en waar mogelijk te ondersteunen zodat voldoende huisartsenzorg beschikbaar is en blijft in de wijk.

■ **Huisvesting voor doelgroepen:**

Om voldoende geschikte woningen te realiseren voor doelgroepen en om wonen en zorg te combineren adviseren we (middelgrote tot) grootschalige woonlocaties met appartementen te realiseren. Daar kunnen de betaalbaarheidseisen opgelegd worden en veel betaalbare woningen - en dan vooral dus appartementen - in één keer gebouwd worden. Zo is het mogelijk binnen deze complexen ook nieuwe woonvormen te realiseren. Daarbij is het toevoegen van appartementen, in verschillende maten, essentieel voor de huisvesting van verschillende doelgroepen: ouderen (met een beperking), starters, jongeren en bijvoorbeeld inwoners met een (licht) verstandelijke beperking of inwoners die uitstromen uit een GGZ-instelling. Het (blijven) realiseren van seniorenhuisvesting nabij voorzieningen in een centrumgebied – comfortabel, toegankelijk en verbonden met de buurt – is hierbij van belang is.

■ **Inschrijving en urgentie voor kwetsbare jongeren:**

om te voorkomen dat specifieke kwetsbare jongeren tussen wal en schip van bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar adviseren we met de corporaties in gesprek te gaan voer de mogelijkheid dat dergelijke jongere zich vanaf 17,5 op de wachtlijst voor een woonurgentie mag en kan inschrijven bij de corporaties. En zo mogelijk hierover (prestatie-)afspraken te maken.

²⁰ De inburgering kent meerdere zogenoemde inburgeringsroutes. Statushouders worden via een leerbaarheidstoets ingedeeld in één van deze routes. Binnen de B1-route (die tot doel heeft taalniveau B1 te behalen) ligt de nadruk op dit moment op scholing en niet op werken naast de scholing, terwijl dit voor de inburgering juist wel interessant kan zijn.

Ambitie 8 – Iedereen kan en mag meedoen

■ Inrichting van de openbare ruimte:

We adviseren inclusiviteit en toegankelijkheid als leidend principe bij de inrichting van de openbare ruimte te hanteren en daarbij de werkgroep Inclusief en Toegankelijk Aalsmeer of vertegenwoordigers van andere specifieke doelgroepen aan de voorkant laten mee te laten denken.

■ Digitale inclusie:

we adviseren te zorgen dat gemeentelijke diensten toegankelijk blijven voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn en het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) voort te zetten.

■ Diversiteitsagenda:

we adviseren ook na 2026 een diversiteitsagenda te blijven voeren, inclusief een subsidieregeling om diversiteitsinitiatieven vanuit de inwoners te ondersteunen.

■ Passend taalaanbod voor drie specifieke doelgroepen:

we adviseren te blijven inzetten op het bereiken en bieden van passend taalaanbod voor drie specifieke doelgroepen: Nederlandssprekende inwoners met beperkte basisvaardigheden, ouders van jonge kinderen, werkende inwoners.

■ Inzetten op het bereiken van Nederlanders met een taalprobleem (NT1-ers):

het is van belang te blijven inzetten op het bereiken van inwoners die moeite hebben met lezen en schrijven (rekenen en/of digitale vaardigheden) maar wel goed Nederlands spreken (NT1-ers), onder meer door het nog zichtbaarder maken van het bestaande aanbod om je basisvaardigheden te verbeteren.

Ambitie 9 – Hulp bieden die nodig is

■ Sturen op ondersteuning en kostenreductie:

we adviseren te blijven inzetten op het steeds verder doorontwikkelen van het proces voor ramingen en prognoses, zodat onderbouwing en voorspelbaarheid gewaarborgd zijn en fluctuaties in onder- en overschrijdingen binnen de Wmo – ook gedurende het kalenderjaar – beheersbaar blijven.

■ Bekendheid met cliëntondersteuning:

het afgelopen jaar is extra ingezet op de bekendheid van cliëntondersteuning. De resultaten hiervan kunnen we aflezen uit het cliëntervaringsonderzoek 2025 (oplevering voorjaar 2026). We adviseren als blijkt dat dit nodig is aandacht te blijven besteden aan het vergroten van de bekendheid van cliëntondersteuning.

■ Begeleid Thuis en Beschermd verblijf:

we adviseren te blijven investeren op effectieve samenwerking met Amsterdam en de Amstelland-gemeenten. Het blijven inzetten op voldoende sociale huurwoningen in combinatie met goede ambulante begeleiding blijft van belang, inclusief woonconcepten voor aandachtsgroepen met specifieke woonbehoeften.

■ Economisch woningzoekenden:

mocht vervolgfianciering vanuit het Rijk uitblijven of beperkt zijn, dan is het van belang tijdig te verkennen hoe we de doelgroep Economisch woningzoekenden binnen de beschikbare middelen zo effectief mogelijk kunnen blijven ondersteunen. Tevens is van belang om in het woonbeleid maximaal in te zetten op het vergroten van de beschikbaarheid van passende sociale huurwoningen, zodat doorstroming wordt bevorderd en dakloosheid zoveel mogelijk wordt voorkomen.

■ Woonvormen voor doelgroepen:

Onderzoek naar locaties die beschikbaar (kunnen) zijn – waar mogelijk ook binnen LIB-gebieden – voor het op korte termijn realiseren van betaalbare en tijdelijke of flexibele woonvormen, voor bijvoorbeeld economisch daklozen.

■ Gebruik ETHOS-tellingen voor arbeidsmigranten:

we adviseren de uitkomsten van de ETHOS-telling (die is uitgevoerd in verband met economisch woningzoekenden) actief te benutten bij het versterken van beleid, onder andere voor specifieke doelgroepen zoals arbeidsmigranten.

Ambitie 10 – Experimenteren en innoveren

■ Publiekscampagne:

We adviseren in 2027-2028 een vervolg op de campagne sociaal domein uit 2025, maar dan specifiek over een beperkt aantal onderwerpen. Met name de onderwerpen waar veel Aalsmeeders en Kudelstaarters iets mee kunnen zijn hierbij van belang, al zijn enkele specifieke onderwerpen voor een kleinere doelgroep ook waardevol. Het beschikbare beeld en informatiemateriaal is vanuit het oogpunt van herkenbaarheid met een kleine update goed bruikbaar. Het gebruik van flyers, boekjes en ander drukwerk om moeilijk bereikbare doelgroepen beter te bereiken is hierbij van belang, evenals het naast Nederlands inzetten op een andere tweede taal dan Engels. Een gerichte publiekscampagne over enkele waardevolle thema's die spelen is waardevol, ondersteund door flyers, boekjes en ander drukwerk om ook vooral de moeilijk bereikbare doelgroepen beter te bereiken.

Daarnaast is van belang na te gaan welke talen naast Nederlands beter passen bij de inwoners van Aalsmeer de communicatie hierop aan te passen (Engels blijkt minder zinvol).

■ **Online informatievoorziening via Aalsmeeractief.nl:**

we adviseren om met partners aan Aalsmeeractief.nl te blijven werken en deze site actief te blijven promoten als dé plek is waar inwoners hulp, informatie en activiteiten kunnen vinden.

■ **Gemeentegids 55 plus:**

we adviseren over 2-3 jaar opnieuw een dergelijke gids met up-to-date informatie uit te geven.

■ **Initiatieven:**

We adviseren helder te blijven communiceren over de mogelijkheden voor ondersteuning van maatschappelijke initiatieven. Alleen consistentie en een aanpak die meerdere jaren doorgaat verhoogt de bekendheid en draagt werkelijk bij aan het adequaat kunnen ondersteunen van initiatieven vanuit de samenleving in Aalsmeer en Kudelstaart. De rol van de wijkregisseur hierbij is onmisbaar.

5.3. Aanbevelingen op basis van Hoofdstuk 5, 6 en 7 Strategienota

■ **Huidige set van cijfers/meetgegevens en indicatoren:**

we adviseren in de volgende raadsperiode ook bij het vaststellen van een nieuwe strategienota door te gaan met de huidige set van cijfers/meetgegevens en indicatoren.

■ **Verdiepende klanttevredenheids-onderzoeken:**

we adviseren om de komende raadsperiode meer te gaan doen met (verdiepende) klanttevredenheidsonderzoeken, zoals bijvoorbeeld naar de ondersteuning van vrijwilligers en verenigingen die hiermee werken. Dit levert een directer beeld op van de kwaliteit en de meerwaarde van de dienstverlening in het sociaal domein.

■ **Expliciete doelen opnemen in het Strategisch Sociaal Domeinbeleid voor na 2027:**

de Aalsmeerse rekenkamer concludeert dat een (volgende) Strategienota Sociaal Domein duidelijk geformuleerde doelen zou moeten bevatten en dat deze nu onvoldoende expliciet en daarom niet meetbaar in de huidige strategienota verwoord zijn. Daarnaast geeft de rekenkamer aan dat het van belang is subsidies die verleend worden ook te kunnen koppelen aan deze doelen, zodat duidelijk is dat de gemeente subsidies gebruikt om maatschappelijke doelen uit haar beleid te bereiken. Het raadsbesluit van 18 maart 2025 draagt het college op om subsidies te gebruiken om maatschappelijke doelen te bereiken. We adviseren daarom in het Strategisch Sociaal Domeinbeleid voor na 2027 expliciete doelen op te nemen.

■ **Egalisatiereserve Sociaal Domein:**

we adviseren voortaan de algemene reserve te gebruiken voor het afwikkelen van overschotten en tekorten binnen het sociaal domein. De egalisatiereserve blijkt in de praktijk geen geschikt instrument voor structurele tekorten, vanwege de incidentele aard, complexe toerekening en het risico op schijnoplossingen.

■ **Structurele sturing op het sociaal domein versterken:**

we adviseren om de arbeidsmarktkrapte en de fluctuerende uitgaven als structurele risico's mee te nemen in beleidsvorming en financiële prognoses. Dit vraagt om actieve monitoring, flexibiliteit in budgettering en versterking van samenwerking met aanbieders om continuïteit van zorg en ondersteuning te waarborgen

Bijlage 1 : overzicht uitvoeringsplannen en ander kaderstellend beleid

Hieronder het overzicht van de uitvoeringsplannen en ander kaderstellend beleid per ambitie, zoals opgenomen in deze nota.

1. Fit en gezond blijven

Uitvoeringsplan Brede SPUK

2. Leren en verbinden door kunst en cultuur

Bibliotheekvisie

Uitvoeringsplan beeldende kunst (buitenruimte)

3. Veilig, gezond en kansrijk opgroeien en ontwikkelen

Uitvoeringsplan Onderwijsagenda

Uitvoeringsplan Herijking preventief jeugdbeleid aanvullend op plan Brede SPUK

Uitvoeringsplan ervaringsdeskundigen

4. Je goed voelen, welzijn en ontmoeten in je eigen wijk

Uitvoeringsplan Ontmoeten

5. Elkaar helpen

Uitvoeringsplan: Herijking mantelzorgbeleid

6. Werken en financiële zelfredzaamheid

Uitvoeringsplan Werk en Inkomen

Nieuwe beleidsnota Schuldhulpverlening

7. Wonen en zorg combineren

WonenWelzijnZorgvisie

8. Iedereen kan en mag meedoen in Aalsmeer

Uitvoeringsplan Diversiteit en Inclusie

Uitvoeringsplan Gemeentelijke Gezinsaanpak Gelet-terdheid

9. Hulp bieden die nodig is

Geen uitvoeringsplan, wel diverse acties

10. Experimenteren en innoveren

Geen uitvoeringsplan, wel diverse acties

Bijlage 2 : Rapportage actiepunten WonenWelzijnZorgvisie

In de WonenWelzijnZorgvisie is opgenomen dat deze evaluatie van de Strategienota Sociaal Domein ook een rapportage bevat van de stand van zaken van de actiepunten uit de WonenWelzijnZorgvisie. Hieronder vindt u deze rapportage.

Thema 1: Voldoende passend en gevarieerd woonaanbod voor ‘aandachtsgroepen’.

Nieuwe woonconcepten voor ouderen integreren in nieuwe gebiedsontwikkelingen

Actiepunten	Voortgang
We nemen het realiseren van nieuwe ‘geclusterde’ woonconcepten voor ouderen de komende vijf jaar mee in de lopende en nieuwe gebiedsontwikkelingen. Gezien de diversiteit van de woningvraag van ouderen is een mix van woningtypen en prijscategorieën van belang (sociale- en particuliere huur en koop).	Bij nieuwe initiatieven wordt gestuurd op woningen/ concepten voor ouderen en jongeren/starters. Ook brengen we lokale initiatieven in contact met grondeigenaren en ontwikkelaars. De invloed die de gemeente hierop uit kan oefenen is echter beperkt.
Samen met de woningcorporaties en zorgorganisaties onderzoeken we hoe hun bezit met beperkte ingrepen levensloopbestendig gemaakt kan worden en met zorg ondersteund kan worden. Concrete en haalbare mogelijkheden hiertoe nemen we mee in de prestatieafspraken met de corporaties.	Er is een structureel overleg tussen woningcorporaties, afdeling WMO en afdeling wonen van de gemeenten waarin de verdeling van verantwoordelijkheden wordt besproken.
We gaan onderzoeken onder welke omstandigheden we het splitsen van woningen kunnen verruimen en zullen hiervoor beleid opstellen, zodat duidelijk is wanneer dit wel en niet kan en in voorkomende gevallen aanvragen gemakkelijker kunnen worden beoordeeld.	Staat gepland voor het eerste kwartaal van 2026

Volgende passende, levensloop- bestendige sociale huurwoningenvoor alle aandachtsgroepen realiseren om integratie in de wijk te bevorderen

Actiepunten	Voortgang
We realiseren 30% sociale huur in de nieuwbouw, waarvan een significant deel zal bestaan uit appartementen in het kleinere segment - het woningtype bij uitstek geschikt voor aandachtsgroepen.	Deze afspraak staat en wordt toegepast bij nieuwe bouwprojecten.
We zetten ons in de regio in voor het maken van een regionale woonzorgvisie, waarin we samen afspraken gaan maken over speciale woonconcepten voor aandachtsgroepen met zeer specifieke woonwensen.	In het kader van de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting worden hier komend jaar afspraken over gemaakt. In dat proces nemen we de partners van de WWZ-visie mee.
We streven ernaar om afspraken in regioverband te maken over woningen voor uitstromers uit een instelling en huurcontracten op naam van een instelling nader uitwerken en vastleggen (project Tien werkafspraken Thuis in de wijk).	In regioverband zijn afspraken gemaakt in het kader van doordecentralisatie van begeleid wonen naar begeleidt thuis (bekend als 'tien werkafspraken'). Huisvestingsverordening in Aalsmeer is aangepast om deze afspraken te borgen.
We streven ernaar om voor economisch dak- en thuislozen uit Aalsmeer en Kudelstaart binnen de gemeentegrenzen te beschikken over passende (tijdelijke) woningen, in particulier of corporatie eigendom.	Aalsmeer beschikt al over enkele woningen die in te zetten zijn voor dit doel, en wil deze voorraad uitbreiden. Momenteel lopen de onderhandelingen hierover met een verhuurder.

Thema 2: Vitale wijken met zorg en ondersteuning nabij

Gebruiksvriendelijke en toegankelijke openbare ruimte

Actiepunten	Voortgang
We richten de woonomgeving in naar de behoefte van de inwoners, met oog voor veiligheid en beschutting. Dit doen we samen met organisaties en bewoners. We geven speciaal aandacht aan de inrichting van toegankelijke buurten.	In 2026 onderzoeken we waar de fysieke leefomgeving aan moet voldoen om toegankelijk en veilig te zijn voor iedereen, en hoe de behoefte van bewoners beter geborgd kan worden in ruimtelijke projecten. Bewoners en organisaties betrekken we hierbij.
We maken een uitvoeringsplan diversiteit, waar toegankelijkheid een onderdeel van is. We bezien welke van bovenstaande onderdelen hierin passen. Daarnaast nemen we bij nieuwbouw en verbouw van (delen van) complexen en/of wijken we bovenstaande onderdelen zoveel mogelijk mee.	Op 21 januari 2025 is de uitvoeringsagenda diversiteit en inclusie vastgesteld door het college.

Bereikbare voorzieningen in de buurt

Actiepunten	Voortgang
Bij nieuwe projecten/woonvormen voor kwetsbare groepen kijken we naar locaties waar voorzieningen nabij zijn, dan wel proberen we voorzieningen nabij mogelijk te maken. Dit kan bijvoorbeeld gaan om zorgvoorzieningen (huisarts, fysio, apotheek, ontmoetingsmogelijkheden van zorgorganisaties), welzijnsvoorzieningen (ontmoetingsmogelijkheden en/of activiteiten) of winkels met eerste levensbehoeften. We realiseren ons daarbij dat het niet mogelijk zal zijn de diverse vormen van voorzieningen altijd nabij te hebben, maar willen hier zoveel als mogelijk rekening mee houden door goede afstemming tussen de verschillende gemeentelijke domeinen.	Dit nemen we mee bij lopende en nieuwe projecten. Zoals bijvoorbeeld bij een woningcomplex aan de Roerdomplaan, waarin een zorgplint als bestemming is opgenomen.

Gezamenlijke inzet op sociale basis

Actiepunten	Voortgang
We blijven investeren in waardevolle lokale initiatieven gericht op gemeenschapszin, sociale cohesie en omzien naar elkaar.	Dit doen we op verschillende manieren. O.a. via de pilot Wijkregisseur, de inzet van sociaal makelaars en verschillende subsidieregelingen.

Ontmoeten

Actiepunten	Voortgang
Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan Ontmoeten	Het uitvoeringsplan ontmoeten is in uitvoering. We hebben onder andere twee buurthuizen versterkt: Buurthuis Hornmeer en Buurthuis 't Middelpunt. Daarnaast zijn de contouren van een langetermijnvisie ontmoeten gesteld, die we 2026 samen met onder andere de partners van de WWZ-visie verder willen uitwerken.
Enkele betrokken partijen nemen het initiatief om gezamenlijk te verkennen in hoeverre er mogelijkheden zijn voor het realiseren van nieuwe kleinschalige ontmoetingsplekken in Aalsmeer en Kudelstaart, zonder dat dit in eerste instantie om een extra financiële bijdrage vraagt van de gemeente.	Dit pakken we op in 2026, als onderdeel van de lange termijnvisie ontmoeten.

Thema 3: Vitaal oud worden

Gebruiksvriendelijke en toegankelijke openbare ruimte

Actiepunten	Voortgang
We zetten in op preventie en gezond en actief leven om aandoeningen op latere leeftijd zoveel mogelijk te voorkomen of uit te stellen. Dit doen wij onder andere vanuit de gemeente door: stimuleren van (blijven) bewegen, valpreventie, welzijn op recept en overige preventieve inzet vanuit het lokaal gezondheidsbeleid en de inzet vanuit GALA, zoals initiatieven rond bewegen en ontmoeten voor ouderen. Vanuit de zorgpartners wordt daarnaast ingezet door middel van de eerste lijn consultatiemogelijkheden van de S.O.G. door de huisarts, het verpleegkundig adviesgesprek van de wijkverpleegkundigen en de samenwerkende wijkverpleging in Aalsmeer/Kudelstaart.	Dit loopt en zal ook de komende jaren voortgang vinden in het kader van SPUK GALA en daarna ASWA.

Creëren van doorstroming

Actiepunten	Voortgang
We ondersteunen via ouderenadvies/welzijn ouderen bij het nemen van de beslissing om al dan niet door te stromen naar een andere woning door hen te voorzien van informatie en advies over de verschillende opties die beschikbaar zijn en hoe deze passen binnen hun financiële situatie. Hiervoor maken we zo mogelijk ook gebruik van informatie vanuit de thuiszorg voor de beschikbare (digitale) mogelijkheden voor ondersteuning thuis	Dit loopt en hier willen we ook de komende jaren blijven doen.
We stellen een subsidie beschikbaar voor ouderen die middels een financieel- of verhuisplan meer inzicht willen krijgen in hun woonmogelijkheden.	Het animo voor een subsidie bleek laag. Daarom hebben we informatieavonden georganiseerd waarin verschillende scenario's door een expert worden toegelicht. Diverse inwoners hebben deze avonden bezocht, al bleek de bekendheid niet erg groot. In 2026 willen we samen met de WWZ-partners nagaan hoe we de bekendheid onder senioren kunnen vergroten, en vervolgens opnieuw dergelijke avonden te houden.
Via een campagne Sociaal Domein (in 2024 en 2025) stimuleren we inwoners na te denken over als zij zelf hulpbehoevend door leeftijd zijn. Dit zodat ze zich kunnen voorbereiden, ook als ze voornemens zijn dan in de eigen woning te willen blijven wonen.	De campagne is uitgevoerd en dit thema maakte hier onderdeel van uit.
We organiseren samen met de woningcorporaties een jaarlijkse informatiemarkt die inzicht biedt hoe ouderen op de woningmarkt kunnen navigeren.	Deze markt is in voorbereiding voor het eerste kwartaal van 2026. Partners uit de begeleidingsgroep van de WWZ-visie en overige relevante partijen willen we hierbij aanhaken.

Samen met inwoners en professionals nadenken over de dag van morgen

Actiepunten	Voortgang
We sluiten voor deze inzet zoveel mogelijk aan op landelijke en regionale initiatieven in het kader van het IZA regioplan – thema ouderen, zoals bijvoorbeeld netwerkversterking en aandacht voor het maatschappelijk debat ('De Dag van Morgen').	Vanuit de IZA thematafel Ouderen is er gewerkt aan een brede campagne om het maatschappelijk debat te bevorderen: 'De Dag van Morgen'. Deze dialoog gaan we ook binnen Aalsmeer en Kudelstaart breed uitzetten. Onze partners gaan aan de hand hiervan met hun cliënten het gesprek aan.

Inzet van technologie

Actiepunten	Voortgang
In afstemming met de zorgverzekeraars en samenwerkende thuiszorgaanbieders willen we onderzoeken welke digitale hulpmiddelen werken voor inwoners die langer of meer zelfstandig blijven wonen en hoe we het eigen gebruik van hulpmiddelen onder deze inwoners verder kunnen bevorderen. Er is een uitleenpunt om hulpmiddelen uit te proberen (ook voorafgaand particuliere aanschaf) in gebouw Irene van Zorggroep Aalsmeer: de Dementeeek. Hier geven we meer bekendheid aan, o.a. via de campagne Sociaal Domein vanuit de strategienota Sociaal Domein.	De Dementeeek is nog altijd actief en in de campagne Sociaal domein is hier extra aandacht aan gegeven. Daarnaast hebben we een digitale tool beschikbaar gesteld om mensen met een milde maar toenemende cognitieve beperking te ondersteunen in de zelfredzaamheid.
We zetten in op digitale ondersteuning van ouderen vanuit het Informatiepunt Digitale Overheid (in de bibliotheek).	Dit loopt en blijven we de komende jaren doen.

Thema 4: Gezamenlijke aanpak en verantwoordelijkheid

Inzet op behoud van zorgpersoneel

Actiepunten	Voortgang
We willen initiatieven verkennen om zorgpersoneel voorrang te verlenen bij woningtoewijzing, mogelijk in samenwerking met zorgorganisaties. Ook ondersteunen we lokale initiatieven om in Aalsmeer (tijdelijke) zusterflats te realiseren. Bovendien wordt actief gezocht naar aanvullende strategieën en best practices op het gebied van huisvesting en behoud van zorgpersoneel, met als doel een aantrekkelijk en duurzaam woon- en werkklimaat te creëren.	Vanuit de VVT organisaties heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar factoren die kunnen helpen bij het behoud van zorgpersoneel voor de Regio. Op 13 november 2025 is de huisvestingsverordening 2025 vastgesteld door de gemeenteraad. Deze verordening maakt een voorkeursregeling mogelijk voor mensen met een vitaal beroep indien er een tekort is binnen de gemeente. Per project kan maximaal 50% van de middeldure huurwoningen en goedkope koopwoningen via deze voorkeursregeling toegewezen worden. Komend jaar zullen partijen met elkaar in overleg treden hoe we deze regeling in kunnen zetten voor behoud van zorgpersoneel in Aalsmeer en Kudelstaart.

Afstemming met corporaties over toewijzing woningen geschikt voor zorg

Actiepunten	Voortgang
Tijdens het maken van prestatieafspraken met de woningcorporatie(s) nemen we de toewijzing van zorgwoningen en het inrichten van vernieuwende wooncomplexen mee. De waardevolle input vanuit de lokale zorgorganisaties nemen we hierin mee.	In de prestatieafspraken met één van de corporaties, die wij het komende jaar gaan maken, nemen we dit mee. Bij de andere corporatie is dit al geborgd.

Gezamenlijke monitoring en sturing

Actiepunten	Voortgang
We willen de invulling van wonen, welzijn en zorg in Aalsmeer gezamenlijk met betrokken partners vormgeven. Hiervoor zullen we regelmatig met betrokkenen overleggen om de gezamenlijke ambities een met elkaar in te vullen. Dit borgen we via het instellen van een Begeleidingsgroep, minimaal één tot twee keer per jaar, om de voortgang van de acties te monitoren en na te gaan of we op de juiste weg zitten. Waar nodig vullen we de Begeleidingsgroep aan met partijen, inwoners en/ of ondernemers.	De begeleidingsgroep is twee keer bij elkaar geweest en uitgebreid met o.a. vertegenwoordigers van de kerkbesturen van Aalsmeer en Kudelstaart. Komend jaar komen we met onze partners ook in thematische werkgroepen bij elkaar om richting te bepalen en praktisch invulling te geven aan onderwerpen.
In de evaluatie van de nota SD (najaar 2025) rapporteren we over de actiepunten uit deze Wonenwelzijnzorgvisie. Daarna jaarlijks een raadsbrief over de voortgang van de acties uit deze WonenWelzijnZorgvisie.	Deze lijst is opgenomen in de evaluatie van de Strategienota Sociaal Domein. Voor de komende jaren zijn we voornemens elk najaar te rapporteren via een raadsbrief over de voortgang van de acties uit de WonenWelzijnZorgvisie.

Bijlage 3 : overzicht indicatoren uit de strategienota (uit Jaarrekening)

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Lopende uitkeringen inkomensvoorzieningen per 31 december			281	305
Instroom uitkeringen Inkomensvoorzieningen			79	83
Uitstroom uitkeringen inkomensvoorzieningen			66	59
Totaal uitbetaalde bedrag uitkeringen inkomensvoorzieningen			€ 4.779.738	€ 5.321.045
Uitbetaalde bedrag uitkeringen inkomensvoorzieningen per cliënt			€ 17.010	€ 15.605
Cliënten inburgering			87	152
Instroom cliënten inburgering			58	68
Uitstroom cliënten inburgering			4	0
Totaal uitbetaalde bedrag inburgering			€ 75.471	€ 733.061
Uitbetaalde bedrag inburgering per cliënt			€ 2.220	€ 4.823
Aantal cliënten minimaregelingen			510	550
Totaal uitbetaalde bedrag minimaregelingen			€ 852.137	€ 810.107
Uitbetaalde bedrag minimaregelingen per cliënt			€ 1.671	€ 1.476
Aantal cliënten WMO (excl. vervoer)			1.203	1.229
Totaal uitbetaalde bedrag WMO (excl. vervoer)			€ 4.839.032	€ 5.892.000
Uitbetaalde bedrag WMO per cliënt (excl. vervoer)			€ 4.022	€ 4.794
Aantal cliënten WMO vervoer			435	
Totaal uitbetaalde bedrag WMO vervoer			€ 382.255	€ 461.000
Uitbetaalde bedrag WMO vervoer per cliënt			€ 879	
Aantal cliënten Jeugdhulp			992	991
Instroom cliënten Jeugdhulp			430	405
Uitstroom cliënten Jeugdhulp			394	427
Totale kosten Jeugdhulp			€ 8.470.000	€ 9.100.000
Totale kosten Jeugdhulp per cliënt			€ 8.625	€ 9.183
Aantal cliënten schuldhulpverlening		83	88	89
Instroom cliënten schuldhulpverlening			78	78
Uitstroom cliënten schuldhulpverlening			72	89
Duurzame uitstroom cliënten schuldhulpverlening			25	45
Recidive (% klanten dat zich binnen 5 jaar opnieuw meldt (of wordt gemeld) voor SHV		13%	5%	7%
% huishoudens met problematische schulden	6,0%	6,6%	7,0%	7,3%
% Mantelzorgers (% van inwoners 18 jr. eo)		12%		
% Overbelaste mantelzorgers (% van inwoners 18 jr. eo)		14%		
Jeugd 4-18 met een migratieachtergrond	1.521	1.594	1.711	1.688
% jeugd 4-18 jaar met een migratieachtergrond	25%	26%	28%	31%

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
% PO/VO scholen dat (cultuureducatie) aanbod afneemt bij Cultuureducatie Amstelland			77%	91%
Deelnemers aan pilots in het vrijetijdsaanbod dat het Cultuursamen met haar partners organiseert				743
Bezoekers (fysiek) bibliotheek Aalsmeer		79.046	80.681	86.629
% Kinderen met plezier in lezen			76%	69%
Netto arbeidsparticipatie (%)	75,1%	77,1%	78,4%	78,5%
Personen met een bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners)	184,4	132,3	136,6	146,3
Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners 15-64 jaar)	87,6	81,3	88,5	96,9
% Kinderen tot 18 jaar in een uitkeringsgezin	3%	3%	3%	
% Werkloze jongeren	1%	1%	1%	
% Jongeren met jeugdhulp (% jongeren tot 18 jaar)	12,4%	13,6%	15,3%	13,0%
% Jongeren met jeugdbescherming (% jongeren tot 18 jaar)	0,6%	0,5%	0,7%	0,6%
% Jongeren met een delict voor de rechter (% jongeren 12-21 jaar)	1%	1%	1%	
% Jongeren met jeugdreclassering (% jongeren 12-23 jaar)	0,2%	0,2%	0,2%	
Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)	0	0	-	
Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)	12	18	20	
% Nieuwe voortijdig schoolverlaters	1,2%	1,9%		
% Ervaren gezondheid volwassenen totaal: (heel) goed		76,3%		
% Ervaren gezondheid volwassenen mannen: (heel) goed		79,0%		
% Ervaren gezondheid volwassenen vrouwen: (heel) goed		73,2%		
% Ervaren gezondheid volwassenen 18-34 jaar: (heel) goed				
% Ervaren gezondheid volwassenen 35-64 jaar: (heel) goed		78,0%		
% Ervaren gezondheid volwassenen 65 jaar eo: (heel) goed		65,5%		
% Volwassenen met overgewicht (incl. obesitas) totaal		49,1%		
% Volwassenen met overgewicht (incl. obesitas) mannen		43,3%		
% Volwassenen met overgewicht (incl. obesitas) vrouwen		44,7%		
% Volwassenen met overgewicht (incl. obesitas) 18-34 jaar		-		
% Volwassenen met overgewicht (incl. obesitas) 35-64 jaar		55,8%		
% Volwassenen met overgewicht (incl. obesitas) 65 jaar eo		49,9%		
% Volwassenen dat rookt totaal		15,5%		
% Volwassenen dat rookt, 35-64 jaar		12,7%		
% Volwassenen dat rookt, 65 jaar eo		8,7%		
% Volwassenen dat rookt, mannen		17,3%		
% Volwassenen dat rookt, vrouwen		13,7%		
% Volwassenen dat rookt, 18-34 jaar		-		
% Volwassen met zwaar en/of overmatig alcohol gebruik, totaal		15,2%		

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
% Volwassen met zwaar en/of overmatig alcohol gebruik, mannen		16,5%		
% Volwassen met zwaar en/of overmatig alcohol gebruik, vrouwen		14,2%		
% Volwassen met zwaar en/of overmatig alcohol gebruik, 18-34 jaar		-		
% Volwassen met zwaar en/of overmatig alcohol gebruik, 35-64 jaar		11,3%		
% Volwassen met zwaar en/of overmatig alcohol gebruik, 65 jaar eo		11,5%		
% Volwassenen dat wekelijks sport, totaal		58,9%		
% Volwassenen dat wekelijks sport, mannen		58,4%		
% Volwassenen dat wekelijks sport, vrouwen		59,3%		
% Volwassenen dat wekelijks sport, 18-34 jaar		-		
% Volwassenen dat wekelijks sport, 35-64 jaar		60,6%		
% Volwassenen dat wekelijks sport, 65 jaar eo		44,5%		
% Volwassen niet-sporters		41,4%		
% Fietsgebruik onder inwoners Aalsmeer		21,5%		

